

Barcelona

economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana

novembre 2004 | núm. **56**

Barcelona

economia

Indicadors econòmics de Barcelona
i de la regió metropolitana

Ajuntament de Barcelona

Alcalde
Joan Clos

**President de la Comissió de Presidència,
Hisenda i Coordinació Territorial**
José Ignacio Cuervo

Gerent Municipal
Pilar Solans

Cap del Gabinet Tècnic de Programació
Josep Serra

BARCELONA ECONOMIA
Xavier Güell, Director
María Jesús Calvo, Coordinadora
Joan Salabert

BARCELONA ECONOMIA
web: <http://www.bcn.es/publicacions>
telèfon: 93 291 84 78
e-mail: barcelonaeconomia@mail.bcn.es
fax: 93 291 84 82

Barcelona Economia
Indicadors econòmics de Barcelona i de la regió metropolitana
Núm. 56. novembre 2004

Edició: © Ajuntament de Barcelona

Disseny: *Mim Disseny Gràfic*

Impressió: Impremta Municipal
Dipòsit legal: B.26.464/91

Barcelona economia

Índex **novembre 2004 | núm. 56**

Indicadors econòmics

Síntesi de la conjuntura	5
I. Indústria	13
Conjuntura industrial	14
II. Finances	17
Sistema financer	18
Mercat de renda variable	21
III. Consum, comerç i preus	22
Preus de consum	23
Consum d'energia i aigua	25
Matriculació de vehicles	26
Escombraries recollides	27
IV. Transports i comunicacions	28
Port: mercaderies i passatgers	29
Aeroport: passatgers i mercaderies	33
Transport públic col·lectiu a la regió metropolitana	38
V. Turisme, fires i congressos	40
Activitat turística	41
Fira de Barcelona	45
VI. Construcció	47
Indicadors d'activitat al sector de la construcció	48
Construcció d'habitatges	49
Llicències d'obres	52
VII. Mercat immobiliari	55
Preus al mercat residencial de la regió metropolitana	56
Valors de taxació dels habitatges	58
Lloguer d'oficines i de locals comercials	59
VIII. Mercat de treball	60
Població activa, atur i contractació	61
Ocupació	67
Resumen/Summary	70
Síntesis de la coyuntura/Economic outlook	71
Monografia	80
La inversió del sector públic estatal a Catalunya i a la província de Barcelona en relació amb Espanya i Madrid (1991-2002)	81

Síntesi de la conjuntura

Síntesi de la conjuntura

Principals indicadors econòmics

	Estats Units			Unió Europea (25)			Espanya			Catalunya		
	I.04	II.04	III.04	I.04	II.04	III.04	I.04	II.04	III.04	I.04	II.04	III.04
PIB	5,0	4,8	3,9	1,7	2,4	2,3	2,7	2,6	2,6	2,4	2,7	2,7
taxa de variació interanual en termes reals (%)												
Demanda nacional	5,2	5,1	—	2,0	1,9	—	3,5	3,8	3,9	3,0	4,0	—
taxa de variació en termes reals (%)												
Preus de consum ¹	1,7	3,3	2,5	1,6	2,4	1,9	2,1	3,5	3,2	2,5	3,9	3,7
taxa de variació anual (%)												
Indicador de clima econòmic ²	102,7	103,1	103,3	101,2	102,7	103,5	99,5	101,8	97,5	—	—	—
Índex: 2000=100												
Taxa d'atur ³	5,6	5,6	5,4	9,1	9,1	9,0	11,4	10,9	10,5	9,6	9,2	8,9
en % de la població activa												
Tipus d'interès a curt termini ¹	1,03	1,42	1,83	2,37	2,50	2,53	2,03	2,10	2,11	—	—	—
Interbancari a 3 mesos/Euribor a 3 mesos												
Tipus d'interès a llarg termini ¹	3,86	4,79	4,15	4,14	4,56	4,24	4,01	4,39	4,08	—	—	—
Rend. deute públic a 10 a. en mercats nacionals												
Tipus de canvi del dòlar ¹	—	—	—	1,226	1,214	1,222	—	—	—	—	—	—
Unitats de \$ per Euro												

¹ Dades corresponents al darrer mes del trimestre. ² Pels Estats Units, l'indicador compost avançat substitueix l'indicador de clima econòmic. ³ Per Espanya i Catalunya, dades de l'EPA.
 Fonts: INE, OCDE, Eurostat, Banco de España i Idescat.

Els resultats dels principals indicadors de conjuntura corresponents als trimestres centrals de l'any confirmen la solidesa de la trajectòria expansiva de l'economia mundial...

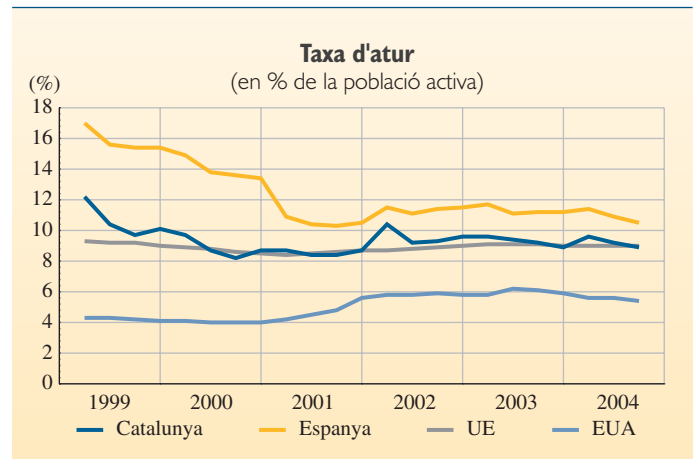
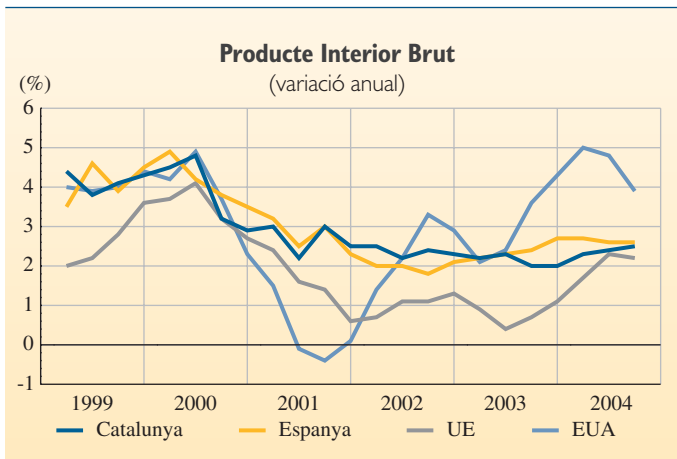
A mesura que el 2004 s'acosta a la seva fi, apareixen més i més veus autoritzades anunciant que aquest haurà estat el millor any de la història recent en termes de creixement de l'economia mundial. No tant per la intensitat, que també, sinó per l'extensió d'aquesta conjuntura expansiva a totes les grans àrees econòmiques sense excepció. Resta per conèixer quin haurà estat finalment el creixement real del PIB mundial, una qüestió que no es podrà determinar fins a quantificar la intensitat de la desacceleració que molts analistes pronostiquen –i algunes dades comencen a avançar– de cara al darrer trimestre de l'any com a conseqüència, bàsicament, del fort repunt del preu del petroli durant els mesos de setembre i octubre.

El que sí sembla fora de discussió és que si en els propers mesos no disminueixen de manera significativa les tensions en el mercat del petroli, les revisions a la baixa de les previsions de creixement econòmic pel 2005 que s'han anunciat per a diferents àrees, s'hauran de generalitzar pel conjunt de l'economia mundial. Especialment si l'elevada cotització dels derivats del petroli es tradueix finalment en tensions inflacionistes que comportin un enduriment de les polítiques monetàries.

... alhora que es comencen a manifestar senyals inequívocs de desacceleració del creixement imputables, en primera instància però no de manera exclusiva, a l'encariment del petroli.

El conjunt de les economies que formen l'OCDE –on hi estan presents les més desenvolupades de quatre dels cinc continents– mantenen un ritme de creixement a l'entorn del 3,5%, consolidant la trajectòria expansiva iniciada el 2002. A l'impuls de l'economia dels Estats Units –que durant l'estiu ha començat a mostrar signes d'esgotament– i a la del Japó, s'hi ha sumat la de la Unió Europea, amb un ritme de creixement més feble i menys consolidat com posa de manifest l'avanç de resultats del tercer trimestre.

El principal motor i una de les responsables de la intensitat de l'actual cycle expansiu de l'economia mundial és però, l'economia xinesa. El seu creixement pràcticament quadruplica el de la Unió Europea. Amb totes les cauteles necessàries, atès que la informació estadística d'aquest gegant asiàtic no és homologable a la de la majoria de països desenvolupats, es pot estimar que pràcticament un terç del creixement econòmic mundial és imputable a la Xina. Tanquen el cercle del creixement les economies russa i sud-americana. Mentre la primera s'ha beneficiat directament de l'augment del preu del petroli i d'altres primeres matèries, la segona, sense renunciar en alguns casos als beneficis d'aquest augment de les cotitzacions internacionals, fonamenta el seu creixement en el dinamisme de la demanda externa i en un mercat interior que va guanyant capacitat de despesa i d'inversió, en part gràcies a les remeses de divises dels seus emigrants.

Centrant-nos en l'evolució de l'economia europea com a marc de referència de l'espanyola i de la catalana, cal constatar que les previsions referides al creixement del PIB durant el segon semestre apunten a un lleu alentiment de la trajectòria expansiva mantinguda durant la primera meitat de l'any. Si aquestes previsions es confirmen, el creixement de la zona euro durant el 2004 es limitarà a un 1,7% i el del conjunt de la UE superarà lleument el dos per cent. Creixements que permeten contrarestar la decepció d'un any abans però que evidencien la feblesa d'una recuperació excessivament recolzada en el dinamisme de la demanda externa. Un puntal directament amenaçat per la revalorització de l'euro. L'atonía que caracteritza –amb excepcions– la demanda interna sembla fonamentada en la manca de confiança de famílies i empresaris a l'hora d'assumir nou endeutament per finançar consum o inversió tot i que el preu del diner es manté en cotes comparativament molt baixes.

L'economia espanyola creix sense avançar en la correcció del fort desequilibri entre la demanda interna i l'externa.

Una de les excepcions que confirmen la regla de la feblesa de la demanda interna europea és l'espanyola. El creixement del PIB, estabilitzat per segon any consecutiu a l'entorn del 2,6%, respon al dinamisme de la inflacionista demanda interna –3,6% de mitjana en el que va d'any– i a l'augment d'aproximadament un 5% de les exportacions de béns i serveis. La novetat a destacar de l'impuls de la demanda nacional és que enguany, al protagonisme sostingut de la despesa en consum, tant privat com públic, i de la inversió en construcció, s'hi ha afegit un moderat augment –estimat provisionalment en un 3,6% anual– de la inversió en béns d'equipament.

Aquesta relativa homogeneïtzació de les taxes de creixement a tots els capítols de demanda del PIB es complementa amb l'impuls, especialment intens, de les importacions. El saldo exterior continua sent deficitari i resta aproximadament un punt percentual al creixement del PIB. Una situació que s'està convertint en un tret estructural de l'economia espanyola a mesura que la producció industrial perd pes relatiu sobre el total i que s'accentua en conjuntures com l'actual de protagonisme del consum, d'encariment de les importacions energètiques i de tipus de canvi que perjudica les exportacions fora de la zona euro.

Si s'observa l'evolució del PIB des de l'òptica de l'oferta, el tret que més sobresurt dels resultats corresponents als dos trimestres centrals de l'any possiblement és la lleu embranzida de la producció industrial, inclosa la branca productora d'energia. No destaca per la magnitud del creixement sinó per la tendència moderadament expansiva que sembla consolidar. Una evolució que contrasta amb els símptomes de lleu desaceleració del creixement de l'activitat constructora –tot i que es manté encara com el segment més dinàmic de l'economia espanyola– i del conjunt del terciari. En aquest darrer, cal fer menció de la retallada que ha patit el tradicional superàvit de la balança turística com a conseqüència de la pèrdua de competitivitat d'alguns dels productes i destinacions més tradicionals. Una evolució imputable tant a la feblesa del dòlar com als canvis que han sacsejat aquest mercat amb la proliferació de les anomenades línies aèries de baix cost.

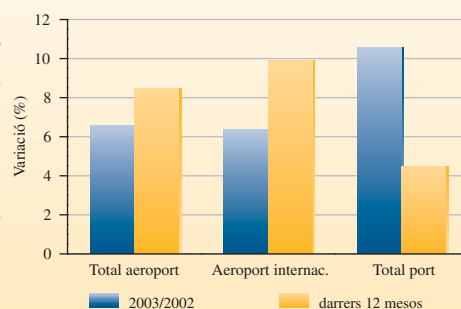
Pel que fa a Catalunya, el primer avanç oficial sobre el creixement del PIB del tercer trimestre s'estima en un 2,7%. A grans trets, el comportament dels principals agregats no difereix del que ja s'ha vist pel conjunt d'Espanya. La construcció i el terciari continuen liderant el creixement gràcies, en part, a què operen en segments de mercat força acotats i amb escassa competència. La indústria, amb un impuls renovat, reprèn la trajectòria expansiva avortada durant la primavera de 2003.

En tot cas, l'evolució de l'economia catalana és altament tributària de la conjuntura espanyola i europea pel fet que són aquestes àrees les que absorbeixen la major part de les seves vendes a l'exterior. La pèrdua d'impuls d'ambdues durant el tercer trimestre i l'enfosquiment de les expectatives a mitjà termini per la previsible revalorització de l'euro i el manteniment del preu del petroli a l'entorn o per sobre de la mitjana dels darrers mesos, obliga a rebaixar moderadament la previsió de creixement de final d'any i del primer semestre de 2005.

Transports

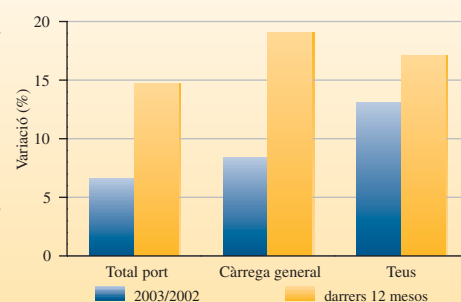
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2003/02 (%)
Trànsit de passatgers						
Aeroport. Total (inclòs trànsit) (milers)	3r.tr.04	7.201	7,5	24.202	8,5	6,6
— Interior (milers)	3r.tr.04	3.212	5,8	11.680	7,2	6,5
— Internacional (milers)	3r.tr.04	3.930	9,3	12.323	9,9	6,4
Port. Total (inclòs trànsit) (milers)	3r.tr.04	917	4,2	1.925	4,5	10,6
— Creuers (inclòs trànsit) (milers)	3r.tr.04	442	-5,3	1.027	2,8	25,7

L'evolució del trànsit durant el tercer trimestre de l'any ha mantingut la trajectòria expansiva del semestre anterior. Tot i el previsible alentiment d'aquest ritme de creixement els propers mesos, es preveu acabar l'any amb 24,5 milions de passatgers, un 7,5% més que durant el 2003, gràcies a l'impuls del tràfic internacional.

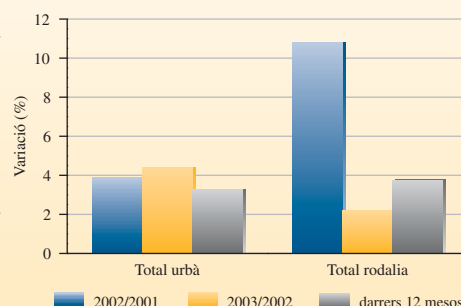
Port. Tràfic de mercaderies						
— Total (milers de tones)	3r.tr.04	10.267	15,5	38.783	14,7	6,6
Sortides (milers tones)	3r.tr.04	3.792	13,9	13.932	15,1	8,3
Entrades (milers tones)	3r.tr.04	6.475	16,5	24.851	14,5	5,7
— Càrrega general (milers tones)	3r.tr.04	6.434	19,4	24.145	19,1	8,4
Exportacions (milers tones)	3r.tr.04	2.416	24,4	8.976	22,6	7,6
Importacions (milers tones)	3r.tr.04	2.616	25,8	10.042	23,9	9,6
— Contenedors (milers de Teus)	3r.tr.04	493	13,1	1.856	17,1	13,1

L'evolució del tràfic portuari de mercaderia durant els mesos centrals de l'any ha confirmat que el fort impuls de començament d'any no era un fet puntual. El creixement a l'entorn o fins i tot per sobre del 15% tant del total com de la càrrega general respon a la creixent obertura de l'economia catalana i a la reactivació del creixement econòmic europeu. Les previsions de cara al darrer trimestre de l'any són de creixement ferm però menys intens.

Transport públic de passatgers						
Total servei urbà (milers)	3r.tr.04	124.984	4,2	572.724	3,3	4,4
— Xarxa Metro (milers)	3r.tr.04	76.125	6,5	342.238	4,3	3,1
— Xarxa Bus (milers)	3r.tr.04	43.122	0,4	201.760	1,9	7,3
— FGC (Cat. i Sarrià)(milers)	3r.tr.04	5.737	4,3	28.727	1,3	-1,0
Total servei de rodalia (milers)	3r.tr.04	38.089	6,1	161.708	3,8	2,2
— RENFE (milers)	3r.tr.04	27.965	5,3	115.144	3,2	0,1
— FGC (milers)	3r.tr.04	10.124	8,2	46.563	5,5	7,8

L'increment del nombre de viatges realitzats en transport públic col·lectiu a l'àmbit metropolità respon a una demanda de mobilitat creixent com a conseqüència de l'augment del nombre d'ocupats, residents i visitants. A la mobilitat obligada, bàsicament per motius de feina, que explica una part d'aquest augment, cal afegir-hi enguany la celebració del Fòrum. En contra de l'ús del transport públic hi ha jugat, i més que ho farà en el futur, l'augment del parc motociclista.

La competència creixent, tant al mercat espanyol com a l'europeu, de les importacions que provenen de les economies emergents, imbatibles en preu gràcies als baixos costos de fabricació i a la depreciació del dòlar, limita les possibilitats d'expansió de la producció industrial.

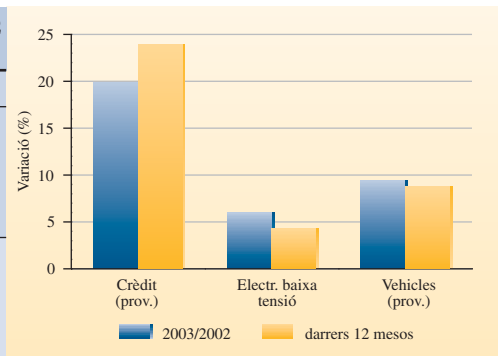
La conjuntura industrial a la regió metropolitana de Barcelona durant els mesos centrals d'enguany s'ha caracteritzat per una sensible recuperació –extensible a la resta de Catalunya– dels volums de producció, especialment en el segment dels béns d'equipament i, de manera més moderada, en els intermedis i de consum. Entre els sectors més expansius destaca el Metal·lúrgic i el de Vehicles i altre material de transport. El Tèxtil, confecció i cuir reflecteix la pitjor cara, amb pèrdua de facturació i capacitat instal·lada. A l'augment dels índexs de producció s'hi afegeix la millora –poc perceptible– de clima industrial que possiblement serà de poc recorregut si s'accentua la trajectòria alcista dels preus de sortida de fàbrica.

L'evolució positiva de la conjuntura ha estat insuficient, ara per ara, per capgirar la tendència persistent d'amortització de llocs de treball a la indústria. Al respecte, és molt indicatiu que de les respostes referides a les perspectives empresarials a curt termini que inclou l'enquesta de conjuntura industrial del tercer trimestre, la de to menys positiu és la que interroga sobre l'evolució prevista dels volums d'ocupació. Els empresaris enquestats, que es mostren molt dividits a l'hora de valorar l'evolució recent dels seus respectius negocis, confien en una lleu represa de les vendes que els permeti augmentar la producció. Contràriament, entre els que preveuen canvis en les respectives plantilles, són majoria els que anuncien retallades. És un fet que cada cop són més les empreses amb presència a Catalunya que opten per desplaçar capacitat productiva fora del país buscant retallar de manera sensible els seus costos de fabricació i/o posicionar-se de manera avantatjosa en mercats emergents.

Turisme, consum i preus

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2003/02 (%)
Consum – Matriculació						
Aigua per a ús cial-ind. (milers m³)	2n.tr.04	7.277	-6,5	32.545	-0,2	1,2
Gas natural (GW/h)	2n.tr.04	876	8,5	3.237	3,9	-4,4
Electr. baixa tensió (cial.-ind.)(Gwh)	2n.tr.04	487	3,3	2.099	4,3	6,0
Matriculació de vehicles (prov.)	3r.tr.04	62.121	1,9	262.158	8,8	9,4
Crèdit bancari (milions d')(prov.)	30.jn. 04	138.712	24,0	—	—	19,9

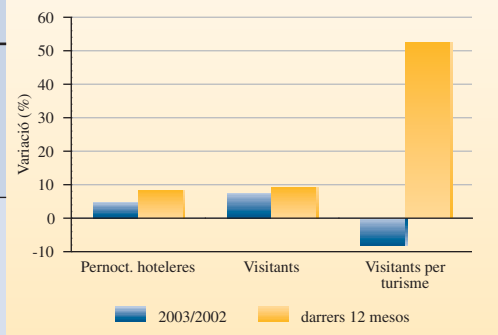
El consum d'energia evoluciona en consonància amb el creixement de l'activitat econòmica i de la població de fet. La matriculació de vehicles –gràcies a la inversió empresarial i a la recuperació del segment de les motos– es a prop d'assolir nous màxims històrics. El crèdit bancari, a remolc de la inversió immobiliària, continua creixent de manera desaforada.

Visitants i pernoctacions hoteleres

Total pernoctacions (milers)	jl-ag.04	1.922	12,8	9.745	8,4	4,7
Visitants segons motiu de visita (milers):	jl-ag.04	777	17,8	4.259	9,2	7,5
— Negocis (milers)	jl-ag.04	94	-15,3	1.298	-18,9	19,1
— Turisme (milers)	jl-ag.04	616	96,8	2.373	52,6	-8,3
— Fires i Congressos (milers)	jl-ag.04	12	-32,6	346	3,3	12,5
— Altres (milers)	jl-ag.04	54	-74,9	242	-41,1	38,5

La celebració del Fòrum i la programació cultural que l'ha complementat a la resta de la ciutat converteixen el 2004 en un any atípic pel que fa a l'activitat hotelera de la ciutat. Tot i l'augment de l'oferta de noves places, l'espectacular impuls del nombre de turistes –fins a representar un 80% dels visitants hostejats en hotels durant el mesos centrals de l'estiu– ha reduït les estances hoteleres de visitants per altres motivacions.

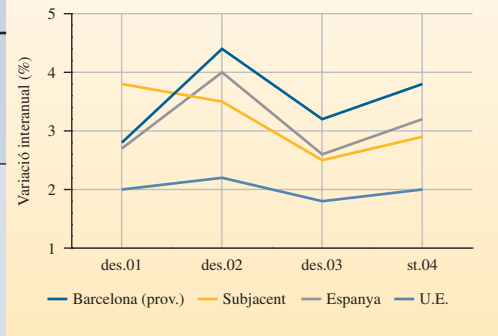

I.P.C. (Variació acumulada i interanual)

						(1)
Barcelona (prov.) (%)	3r.tr.04	0,0	—	—	3,8	3,2
Catalunya (%)	3r.tr.04	0,0	—	—	3,7	3,1
Espanya (%)	3r.tr.04	-0,1	—	—	3,2	2,6
Subjacent (%)	3r.tr.04	-0,5	—	—	2,9	2,5
U.E. harmonitzat (%)	3r.tr.04	0,2	—	—	2,0	1,8

L'evolució dels preus de consum durant els trimestres centrals d'enguany presenta dues etapes ben definides: una primavera inflacionista i un estiu força estable. El resultat a les portes del darrer terç de l'any és una taxa d'inflació superior a la d'un any enrere. Una situació que de ben segur es mantindrà els propers mesos atesa la tendència alcista que segueix la inflació subjacent i la persistència de les tensions de preus en els mercats petrolers. Empitjora el diferencial amb la UE.

(1) Taxes referides a 31-des-2003

Gairebé 40 milions de tones i prop de dos milions de Teus, són les magnituds rècord de tràfic de mercaderies amb les que previsiblement el port tancarà el 2004.

El fort creixement de l'activitat portuària respon en part a la transformació del teixit productiu. La creixent terciarització de l'economia metropolitana en la que la logística hi juga un paper destacat, afegida al dinamisme del comerç mundial en el que guanyen pes els fluxos intercontinentals, són alguns dels factors que, sumats a l'ampliació de l'àrea d'influència del port i a l'augment del nombre d'operadors, poden explicar l'augment de l'ordre del 15% del tràfic portuari en el que va d'any. Un increment que s'acosta al 20% si només es consideren els 24 milions de tones de càrrega general, que inclou la mercaderia de més valor afegit.

El port de Barcelona manté el seu caràcter de port mediterrani alhora que guanyen pes els fluxos comercials amb Extrem Orient i Amèrica del Sud.

L'anàlisi per productes evidencia el manteniment del paper estratègic del port per donar suport a les principals branques manufactureres del seu àmbit d'influència –química, metal·lúrgia i vehicles i peces bàsicament– a més de ser la porta d'entrada d'una bona part del gas natural i carburants derivats del petroli que es consumeix a Catalunya. En el que va d'any, l'agregat de fruites i verdures, juntament amb d'altres productes alimentaris, ha mostrat un gran potencial de creixement. L'única partida amb significació econòmica en clar retrocés durant els primers nou mesos d'enguany ha estat la del ciment i clínker, en línia amb l'estabilització del seu consum intern.

Construcció i mercat immobiliari

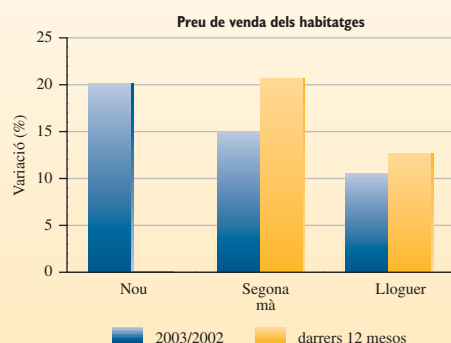
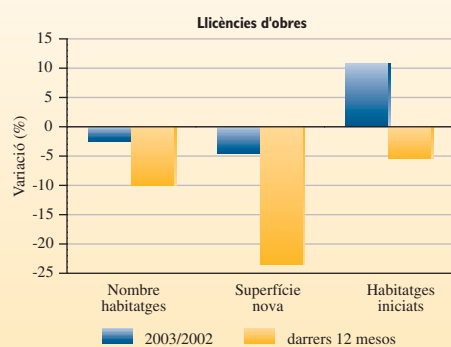
Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		2003/02 (%)
Construcció residencial i llicències d'obres						
Construcció d'habitatges:						
— Iniciats (Barcelona)	3r.tr.04	694	-56,8	4.804	-5,4	10,8
— Iniciats (RMB)	3r.tr.04	10.385	17,0	41.303	14,9	9,0
Obra prevista a les llicències:						
Nova planta: nombre d'habitatges	3r.tr.04	1.276	35,6	4.671	-10,1	-2,5
Nova planta: superfície (m ²)	3r.tr.04	250.227	20,0	1.179.734	-23,5	-4,6
Ref.i ampliació: superfície (m ²)	3r.tr.04	115.377	23,5	356.397	-26,0	15,6

Disparitat en l'evolució de les dades de construcció residencial durant l'estiu segons quines siguin les fonts utilitzades i l'àmbit de referència. Expansió a l'entorn metropolità i descens a la ciutat central en l'obra en curs, alhora que l'increment de la prevista modera la tendència descendent del primer semestre.

Preus al mercat immobiliari

Sostre residencial (venda):						
— Habitatges nous (/m ²)	2n.sem.03	3.476	18,6	3.379	20,1	20,1
— Segona mà-oferta (/m ²)	1r.sem.04	3.582	20,7	—	—	15,0
— Lloguer (/m ² /mes)	2n.tr.04	10,36	12,7	—	—	10,6
— Places d'aparcament ()	2n.sem.03	20.750	10,2	20.800	11,6	11,6
Locals de negoci (lloguer mensual):						
— Oficines (total ciutat) (/m ² /mes)	1r.sem.04	8,94	3,0	—	—	2,0
— Locals comercials (/m ² /mes)	1r.sem.04	8,83	-1,6	—	—	2,5

La pressió demogràfica generada pels fluxos migratoris, l'augment de l'ocupació, la celebració del Fòrum i les favorables condicions de finançament derivades de l'estabilitat dels tipus d'interès en mínims, són alguns dels factors que, des del cantó de la demanda, expliquen la resistència que mostren els preus de l'immobiliari residencial a moderar el seu ritme de creixement.

Pel que fa al trànsit de passatgers per via marítima, les xifres de l'acumulat anual mostren símptomes evidents d'esgotament de la capacitat de creixement després de guanyar mig milió de passatgers anuals en només tres anys. La cota dels dos milions de viatgers anuals, sumant ferris regulars i creuers, apareix com un sostre difícil de superar amb les actuals instal·lacions portuàries i sense un increment de l'oferta de línies de ferris regulars. Enguany, aquest segment ha estat el més dinàmic i ha recuperat el passatge perdut un any abans, mentre que els resultats més magres s'han donat en el conjunt dels creuers. Un fet previsible per la necessitat de consolidar els espectaculars increments dels darrers anys.

L'augment del trànsit portuari de passatgers s'ha vist àmpliament superat pel transport aeri, incentivat per la creixent implantació de companyies de baix cost.

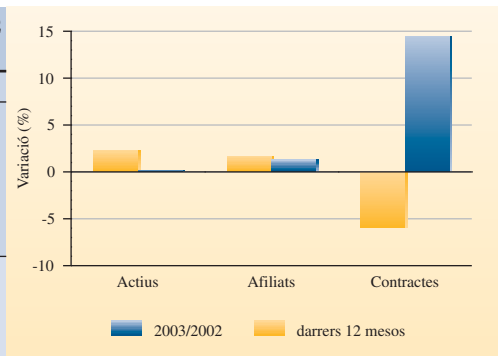
Si bé no és cap novetat i més aviat sona a repetitiu, el nombre de passatgers que han utilitzat l'aeroport de Barcelona en el que va d'any ha crescut a una taxa interanual de més del vuit per cent. Com és habitual, el tràfic internacional es revela lleument més expansiu que l'interior, però aquest, llevat de la saturada línia amb Madrid, creix també amb molta intensitat gràcies a l'establiment de noves rutes. Cal deixar constància igualment de l'impuls del trànsit internacional fora de la Unió Europea, amb una evolució que representa l'inici de la recuperació del volum de tràfic perdut durant el bienni 2002-2003.

En la mateixa línia expansiva i com a reflex d'una economia en creixement, es poden citar els increments en el nombre d'usuaris del transport públic, tant en el servei urbà com en el de rodalia i augments generalitzats en els consums d'energia, tant per a usos domèstics com productius. S'ha revelat igualment alcista la matriculació de vehicles durant els primers nou mesos de l'any, encara que amb símptomes clars de desaceleració a partir del tercer trimestre. Només l'impuls que ha registrat la matriculació de motos –per l'ampliació del mercat potencial arran dels canvis en la normativa que regula les llicències de conducció d'aquest tipus de vehicle fins a 125c.c.– ha pogut evitar que el descens del nombre d'automòbils matriculats hagi modificat radicalment la tendència del conjunt.

A l'evolució alcista d'aquests i altres indicadors de consum i d'inversió, cal afegir-hi la del saldo viu del crèdit bancari al sector privat de la província de Barcelona, que segons les darreres dades disponibles creix de manera sostinguda a l'entorn del 25%. En aquest context de fort dinamisme de la demanda interna –que segons la Comptabilitat Nacional està creixent a un ritme del quatre per cent real– no pot sorprendre el repunt de les tensions inflacionistes. En comparació amb la situació dels preus de consum a final de 2003, l'increment dels darrers nou mesos tant a la província de Barcelona com a Catalunya i Espanya ha triplicat el registrat al conjunt de la Unió Europea. El diferencial d'inflació entre Espanya i la Unió Europea repunta novament fins a superar l'ú per cent. Un augment que no es pot imputar sense més a l'encariment del petroli. Més aviat sembla una conseqüència de l'actual patró de creixement de l'economia espanyola, excessivament recolzat, per intensitat i durada, en la demanda interna de consum.

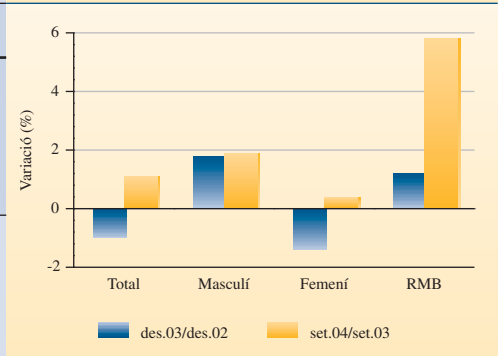
Mercat de treball

Indicadors	Període	Valor absolut	Darrers 12 mesos		2003/02	
		i taxa interanual (%)	i taxa interanual (%)			(%)
Ocupació						
Residents actius	30 st. 04	746.400	0,2	—	—	2,3
Residents actius (RMB)	30 st. 04	2.132.900	0,1	—	—	2,7
Afiliats R.G. Seg.Soc.	30 st. 04	861.509	1,3	—	—	1,7
Afiliats R.G. Seg.Soc. (RMB)	30 st. 04	1.769.025	2,0	—	—	2,1
Contractes laborals registrats	3r.tr.04	205.558	32,1	774.915	14,5	-6,0
Contractes indefinits	3r.tr.04	23.549	27,2	100.937	6,3	-13,9

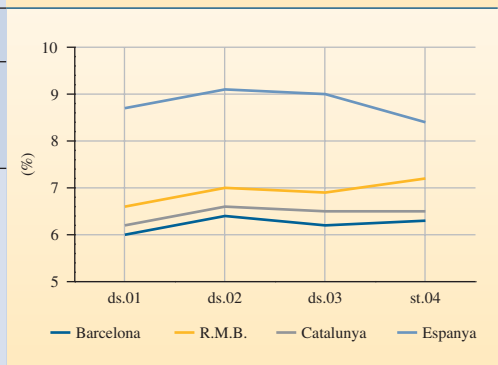
Consolidació de les xifres de població activa després de l'expansió de 2003. L'afiliació d'ocupats a la Seguretat Social manté la trajectòria expansiva dels darrers trimestres. Un creixement força contingut que contrasta amb la intensitat de l'augment de la contractació laboral.

Atur registrat						
Total aturats registrats	30 st. 04	47.250	1,1	—	—	-1,0
Atur masculí	30 st. 04	21.796	1,9	—	—	1,8
Atur femení	30 st. 04	25.454	0,4	—	—	-1,4
Atur juvenil (16-24 anys)	30 st. 04	4.735	-6,7	—	—	4,2
Aturats sense ocupació anterior	30 st. 04	4.421	-1,4	—	—	3,9
Total aturats registrats (RMB)	30 st. 04	154.202	5,8	—	—	1,2

La desacceleració del procés de creació de llocs de treball provoca un incipient canvi de tendència en l'evolució de les xifres d'aturats registrats entre els residents a la ciutat central. A la resta de la regió metropolitana i també de Catalunya, les dades de final d'estiu representen una accentuació de la tendència moderadament alcista mantinguda els darrers tres anys.

Taxes d'atur registrat (%)						
Barcelona	30 st. 04	6,3	—	—	—	(1) 6,2
RMB	30 st. 04	7,2	—	—	—	6,9
Catalunya	30 st. 04	6,5	—	—	—	6,5
Espanya	30 st. 04	8,4	—	—	—	9,0

L'augment del nombre d'aturats registrats a final d'estiu, combinat amb l'estancament de la població activa, ha provocat un repunt de les taxes d'atur fins a igualar –cas de Barcelona– o superar àmpliament –a la resta de Catalunya– els valors d'un any enrere. Una evolució que previsiblement es mantindrà els propers mesos.

(1) Taxes referides a 31 de desembre de 2003.

La celebració del Fòrum s'ha fet notar en un increment significatiu del nombre de visitants i del negoci hoteler.

A banda del sector comercial –directament beneficiat per l'augment de la demanda de consum– hom pot identificar el sector turístic en general, i més concretament l'hotelier i de restauració, com un dels motors del creixement econòmic de la ciutat durant el 2004. El Fòrum ha contribuït decisivament a l'increment del nombre de visitants i de pernoctacions als hotels de la ciutat. Amb dades dels primers vuit mesos de l'any, el nombre de visitants ha crescut a un ritme anual del 9,2%. Els gairebé 4,3 milions de visitants que han fet estada en hotels de la ciutat durant els darrers dotze mesos han generat més de 9,7 milions de pernoctacions, un 8,4% més que durant els dotze mesos anteriors. A banda d'aquesta notable tendència expansiva de fons, l'augment del nombre de visitants i de pernoctacions durant els mesos centrals de l'estiu ha estat molt significatiu, amb increments interanuals de l'ordre del 18 i del 13% respectivament.

La construcció, un dels sectors productius que han liderat el període més recent de creixement econòmic de la ciutat gràcies, en bona part, a les inversions públiques i privades directament associades o simplement induïdes per la celebració del Fòrum, encara la segona meitat d'enguany amb un major protagonisme de l'obra residencial –força concentrada a l'entorn metropolità– i el lògic reajustament dels volums d'obra en execució i dels previstos en les llicències aprovades en el que va d'any. Així, mentre que el nombre d'habitatges acabats durant els primers nou mesos d'enguany es compara favorablement amb els acabats un any abans, el nombre d'habitatges iniciats a la ciutat en el mateix període acumula una davallada de l'ordre del 15% anual.

La forta concentració d'inversions en el període pre-Fòrum explica l'ajustament de volums que palesen les llicències d'obres aprovades en el que va d'any.

Pel que fa a les previsions a curt i mitjà termini, el milió i mig llarg de m² de sostre previst a les llicències d'obres aprovades els darrers dotze mesos resituen l'activitat del sector de la construcció a la ciutat lleument per sota de la mitjana del quinquenni anterior als anys 2002-2003 de rècords absoluts. El sostre per a usos residencials i equipaments, inclosos els hotelers, acaupa el 75% de la superfície de nova construcció prevista sense comptar la destinada a aparcaments. La contracció més significativa es produeix en la promoció de sostre nou per a la resta d'usos terciaris, especialment oficines. Un fet explicable per la necessitat d'ajustar l'oferta –expansiva el darrer trienni– amb una demanda cautelosa i relativament feble. Sense oblidar el creixent atractiu d'altres inversions alternatives com ara la promoció residencial.

En relació amb els preus del mercat immobiliari, el manteniment de la trajectòria fortament alcista dels preus de venda –i de manera més continguda del lloguer– del sostre residencial, s'ha de relacionar amb la pressió d'una demanda potencial encara significativa sobre una oferta necessàriament limitada i que s'ha revelat reduïda atesa l'evolució de les macromagnituds econòmiques i del preu del diner. Un possible enduriment de les condicions de finançament en el mercat lliure i la confirmació de les previsions que anuncien un refredament del creixement de l'economia per l'impacte de l'encariment del petroli i l'enfortiment de l'euro, poden ser dos dels elements que a començament de 2005 moderin la demanda residencial efectiva i contribueixin a estabilitzar els preus.

El mercat laboral metropolità encara la recta final de 2004 des d'una posició raonablement expansiva pel que fa a la creació de nous llocs de treball.

Segons les darreres dades disponibles, el nombre d'afiliats en situació d'alta al conjunt de la Seguretat Social creixia, a començament de tardor, a una taxa anual del dos per cent, pràcticament idèntica a la de final de 2003 i només un parell de dècimes menys que durant el primer semestre. Al mateix temps, l'atur registrat ha repuntat prop d'un sis per cent, fins a l'entorn de les 155.000 persones, un volum que no s'assolia des de fa més de sis anys. En termes relatius, i com a conseqüència afegida de l'estabilització que presenta la població activa estimada segons l'EPA, la taxa d'atur sobrepassa el set per cent, quatre dècimes més que un any abans. Amb lleus matisos, aquesta evolució es pot fer extensiva al conjunt de Catalunya, amb la diferència que la taxa d'atur, que també tendeix a l'alça, no supera el 6,5% de la població activa.

A l'àmbit estricte de la ciutat central, l'afiliació d'actius a la Seguretat Social s'ha desaccelerat notablement en comparació amb un any abans, alhora que les xifres d'atur registrat es mantenen estables, igual que les corresponents taxes. Ni per sexes ni per edats s'observen diferències significatives amb l'evolució de l'entorn metropolità més enllà de les derivades del menor pes relatiu dels actius més joves i d'una estructura productiva directament menys dependent del teixit industrial.

L'expansió de la contractació laboral, tan intensa com inexplicable atesa la total manca de correlació amb el moderat creixement del nombre d'ocupats, respon al dinamisme de la contractació temporal i, més concretament, dels contractes de durada inferior a un mes. Aquestes condicions de creixent precarietat de la contractació, afegides al notable augment del nombre de contractes temporals a temps parcial, coincideix amb el creixent protagonisme de les dones en un mercat de treball cada cop més terciaritzat.

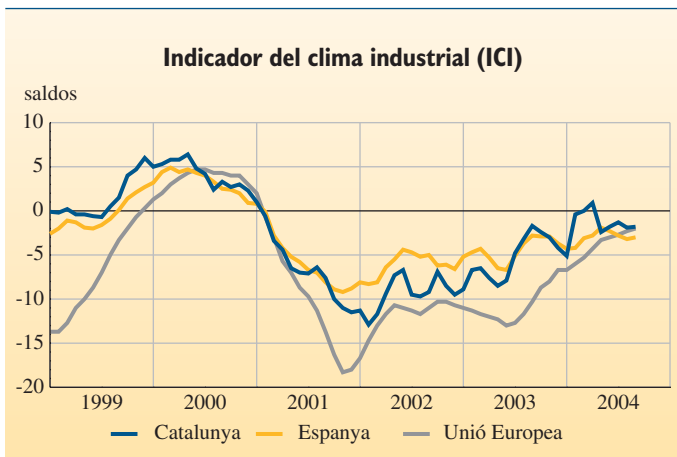
I. Indústria

Conjuntura industrial

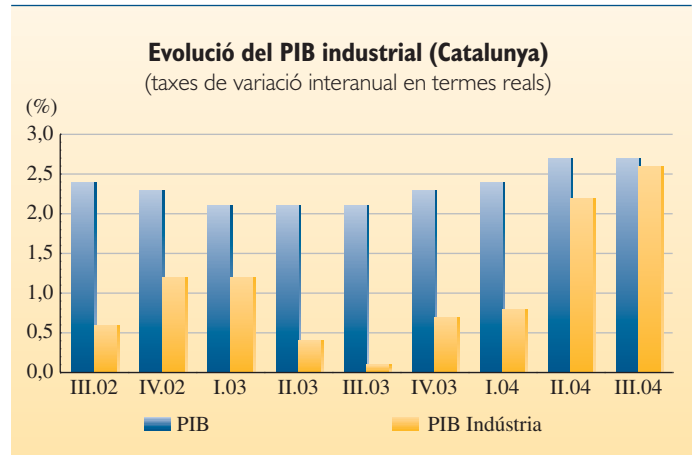
Indicadors d'activitat industrial*

	4t.tr.03	1r.tr.04	2n.tr.04	3r.tr.04
Catalunya				
PIB (Variació real)	0,7	0,8	2,2	2,6
Índex Producció (IPI)				
—Total indústria	0,3	0,5	3,2	5,0
—Energia	6,9	13,6	20,6	12,5
—Intermedis	3,4	3,4	3,7	4,2
—Equipament	-5,1	-9,6	2,1	8,9
—Consum	-1,4	0,0	-0,6	2,4
Exportacions de béns	3,2	1,5	3,2	
Índex Clima (ICI) ¹	-3,0	-6,1	-2,4	-1,9
Índex Preus (IPRI)	0,6	0,6	2,0	3,1
Cost laboral/treballador	4,3	5,5	2,6	
Afiliats RG Seg. Social ²	-1,8	-1,8	-1,7	-1,8
Aturats registrats ²	-3,1	-3,1	-2,5	0,5
Espanya				
PIB (Variació real)	1,2	1,9	2,4	2,4
Índex Producció (IPI)				
—Total indústria	2,1	2,0	3,0	3,1
—Energia	6,4	6,4	6,2	3,8
—Intermedis	1,8	1,5	3,6	3,9
—Equipament	4,0	1,9	4,2	4,9
—Consum	-0,5	0,7	0,1	1,3
Exportacions de béns	3,5	4,5	5,1	
Índex Clima (ICI) ¹	-2,9	-4,3	-1,8	-3,3
Índex Preus (IPRI)	1,0	0,7	3,5	4,4
Cost laboral/treballador	3,9	4,3	2,7	
Afiliats RG Seg. Social ²	-0,9	-0,6	-0,6	-0,6
Aturats registrats ²	-2,0	-2,7	-2,4	-2,3
Crèdit (Saldo viu) ²	0,1	-1,4	-0,4	

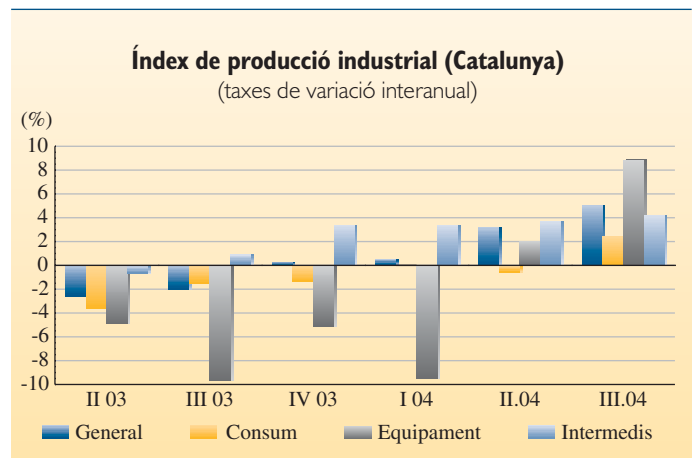
* Variacions interanuals en %. ¹ Saldos. ² Dades de final de període.
Font: Idescat, INE, INEM, Banco de España. Elaboració pròpia.

Nota: Mitjana dels saldos de les opinions empresarials referides a la cartera de comandes total, als estocs canviats de signe i a la tendència de la producció (mitjanes mòbils de tres mesos).
Font: Departament de Treball i Indústria i Ministerio de Industria, Turismo y Comercio.

Font: Idescat.

Font: INE.

La represa de les exportacions i de la inversió de les empreses apareix com l'element que pot consolidar la reactivació de la producció industrial metropolitana...

Després de gairebé un trienni de mantenir un ritme de creixement testimonial, l'economia europea mostra indicis aparentment fermes de consolidació d'una nova etapa expansiva. Aquesta evolució esperona la confiança dels empresaris catalans, especialment dels industrials, que veuen millorar les seves expectatives de reactivar les exportacions de productes manufacturats cap a un mercat europeu ampliat. Una represa acotada però, entre altres factors, per la competitivitat via preus que han assolit en aquest mercat les importacions asiàtiques i americanes com a conseqüència de la depreciació acumulada pel dòlar enfront de l'euro els darrers dos anys.

El primer avanç de l'evolució del PIB industrial català corresponent al tercer trimestre d'enguany sembla abonar aquesta hipòtesi d'incipient millora de l'activitat manufacturera. Una evolució recolzada –segons les dades de l'Índex de producció industrial– en el canvi de tendència de la producció de béns d'equipament i de consum i també en el reforçament de la trajectòria expansiva de la producció de béns intermedis. A aquests resultats s'hi ha d'afegir l'increment conjuntural de la producció d'energia.

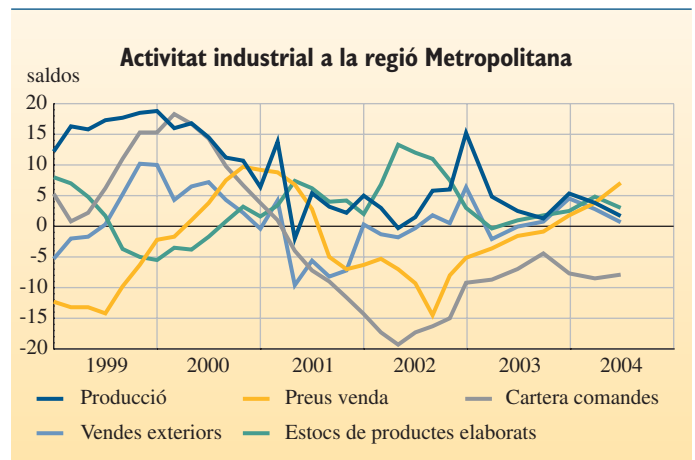
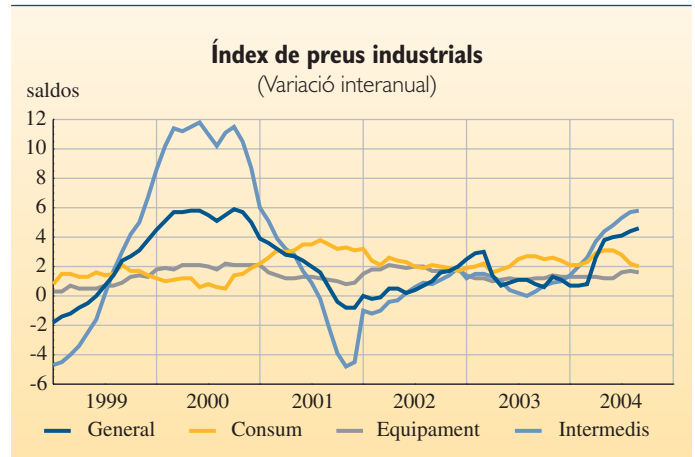
Enquesta industrial (província)

		3r.tr.03	4t.tr.03	1r.tr.04	2n.tr.04	3r.tr.04
Resultats període¹						
Producció	Igual	30	35	36	42	37
	Saldo	-15	10	5	21	-21
Vendes	Igual	24	25	28	34	28
	Saldo	-17	10	10	22	-22
Exportacions	Igual	29	37	30	36	34
	Saldo	-10	9	7	12	-17
Preus de venda	Igual	85	78	60	74	78
	Saldo	-6	-6	15	4	2
Ocupació	Igual	60	70	65	67	67
	Saldo	0	-1	-9	-3	-8
Inversió	Igual	59	58	56	60	61
	Saldo	1	13	-4	9	-2
Situació final període						
Marxa dels negocis	Normal	49	47	53	50	55
	Saldo	13	13	14	13	10
Cartera de comandes	Normal	52	53	54	58	60
	Saldo	-8	-10	-4	-8	-11
Stocs	Normal	54	53	58	58	54
	Saldo	-8	10	2	6	1
Perspectives a curt						
Producció	Igual	47	46	41	46	43
	Saldo	20	21	38	-10	25
Vendes	Igual	39	37	32	37	34
	Saldo	24	20	44	-1	28
Cartera de comandes	Igual	41	40	37	49	45
	Saldo	17	18	40	5	16
Preus de venda	Igual	86	44	68	83	80
	Saldo	3	27	18	6	8
Ocupació	Igual	72	75	73	73	77
	Saldo	1	-1	3	-10	-5

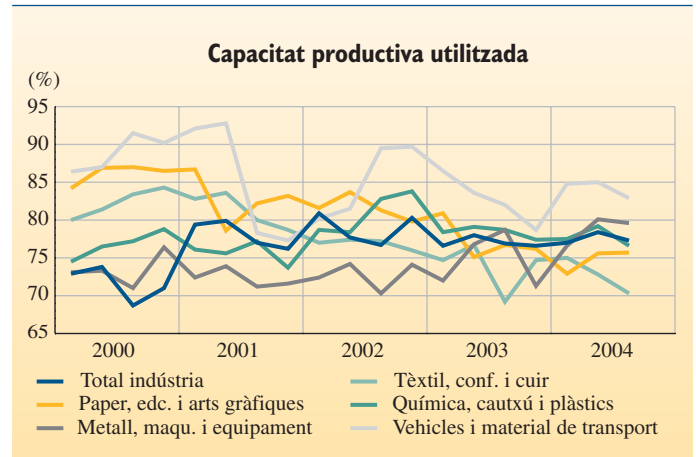
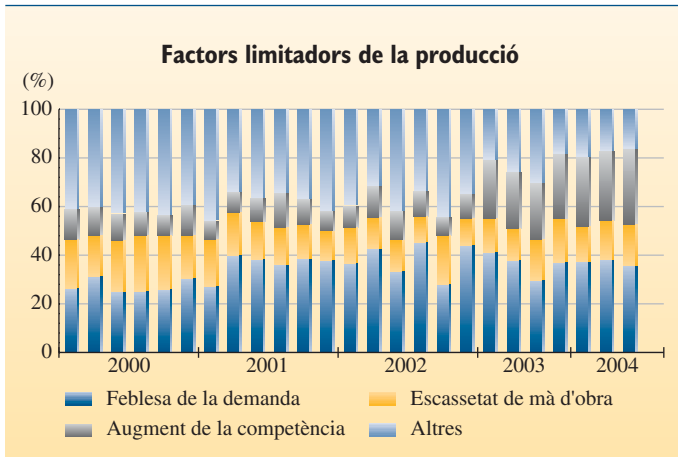
¹ En relació amb el període anterior.
Font: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació. Elaboració pròpia.

...amb el benentès que l'evolució del preu del petroli i la revalorització de l'euro no frenin excessivament el creixement de l'economia europea.

L'Índex de clima industrial, que recull de manera sintètica les opinions dels empresaris referides a l'evolució de la cartera de comandes, dels estocs i de la producció, reflecteix de manera molt gràfica la trajectòria de recuperació –lenta però força consistent– que viu la indústria catalana en paral·lel al teixit industrial espanyol i europeu. La situació dels darrers mesos, tot i estar encara dominada pels saldos negatius, es compara favorablement amb la del darrer trienni. Un dels factors que amenacen aquest procés és el repunt dels preus de sortida de fàbrica, pressionats a l'alça per l'encariment d'algunes primeres matèries i, en especial, dels derivats del petroli.

A l'àmbit de la regió metropolitana, on es concentra més del 70% de la capacitat productiva de la indústria catalana, les darreres enquestes confirmen aquesta millora gradual dels resultats empresarials. El nombre d'empreses que reconeixen haver produït i venut més que un any enrere ha augmentat sensiblement. El canvi de conjuntura més significatiu –possiblement perquè la comparació es fa amb un període que va registrar una evolució força negativa– correspon a les exportacions. En conjunt però, es manté sense canvis perceptibles la valoració que els empresaris fan de la marxa dels seus negocis. Mentre que la meitat la consideren normal i gairebé un terç la valoren positivament, un 20% es declara notablement insatisfet.

Aquesta valoració es força congruent amb una conjuntura caracteritzada per una situació relativament feble de la cartera de comandes i uns preus de venda que, en els sectors més exposats a la competència estrangera, no poden reflectir la totalitat de l'increment dels costos productius. D'altra banda, augmenta el nombre d'empreses que declaren haver realitzat o que estan executant algun tipus d'inversió, majoritàriament de substitució i renovació de l'equipament productiu. La capacitat productiva utilitzada, que globalment apunta amb timidesa a l'alça, registra una sensible davallada en la branca del Tèxtil, confecció i cuir i, més moderada, en les de Paper, edició i arts gràfiques i també en la Química, cautxú i plàstics. Descensos compensats per un augment significatiu entre les empreses del sector Metal·lúrgic i de Vehicles i altre material de transport.

Entre els factors identificats pels empresaris com els responsables de la contenció del creixement de la producció industrial a la regió metropolitana destaquen, com ja és habitual, la feblesa de la demanda i, amb una presència creixent, l'augment de competència estrangera. Les importacions creixents de components i productes manufacturats des d'Àsia i altres àrees en procés de desenvolupament redueixen la quota de mercat d'un nombre cada cop més nombrós d'empreses i sectors productius catalans.

Pel que fa a l'evolució del mercat laboral, els diferents indicadors recullen tant la feblesa de la conjuntura com els canvis d'organització que apliquen les empreses per no perdre competitivitat. Així, la persistent reducció del nombre de treballadors industrials en situació d'alta a la Seguretat Social es compensa –en termes quantitativs– amb un increment dels que treballen en serveis a les empreses. La subcontractació i l'externalització, juntament amb la creixent popularització de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, han contribuït a difuminar els contorns del que tradicionalment s'ha considerat activitat manufacturera. Això pot ajudar a explicar les evolucions relativament dispars i aparentment contradictòries que presenten alguns dels indicadors del mercat de treball sectorial.

II. Finances

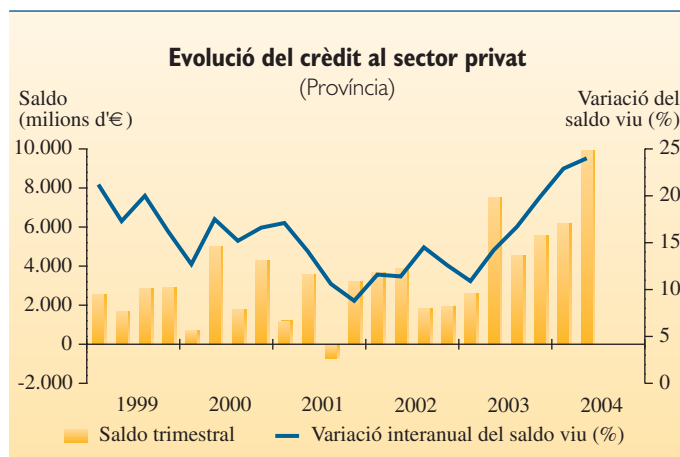
Període	Dipòsits del sector privat					Crèdit al sector privat				
	Província Barcelona	Resta Catalunya	Catalunya	Província Madrid	Espanya	Província Barcelona	Resta Catalunya	Catalunya	Província Madrid	Espanya
des. 1992	47.624	10.906	58.530	54.791	271.448	36.007	8.229	44.236	57.965	220.285
des. 1993	52.892	11.557	64.449	64.544	298.739	35.359	8.620	43.979	62.726	225.998
des. 1994	56.221	12.442	68.663	69.232	322.243	38.523	9.231	47.754	65.405	247.482
des. 1995	60.654	13.421	74.075	83.799	361.184	41.680	9.893	51.573	69.747	263.965
des. 1996	65.462	13.818	79.280	89.124	380.062	45.226	10.506	55.732	75.433	290.030
des. 1997	64.693	13.853	78.546	100.453	396.644	51.843	11.918	63.761	87.760	332.720
des. 1998	64.986	13.273	78.259	99.168	404.128	61.344	13.881	75.225	105.192	390.146
des. 1999	68.356	15.061	83.417	103.910	434.474	71.302	16.142	87.444	113.219	448.056
des. 2000	71.590	17.230	88.820	114.301	489.685	83.306	18.672	101.978	128.436	526.633
des. 2001	75.066	18.376	93.442	141.276	549.621	90.384	20.812	111.196	142.939	586.010
març 2002	78.819	18.477	97.296	141.700	556.001	94.075	21.498	115.573	146.723	601.603
juny 2002	82.954	19.351	102.304	136.841	569.458	97.946	22.569	120.514	150.448	626.050
set. 2002	82.525	19.896	102.421	141.586	573.985	99.777	22.959	122.735	156.429	642.558
des. 2002	83.992	19.971	103.964	149.396	592.844	101.736	23.537	125.273	161.860	662.272
març 2003	83.715	20.608	104.323	144.848	598.965	104.327	24.480	128.807	167.779	682.839
juny 2003	85.014	21.108	106.122	146.620	617.839	111.854	26.208	138.062	173.689	717.661
set. 2003	86.946	21.575	108.521	142.435	618.255	116.426	26.721	143.147	174.604	734.296
des. 2003	90.722	22.137	112.859	147.510	639.816	122.014	28.055	150.069	176.959	761.927
març 2004	93.600	22.361	115.961	154.766	657.419	128.190	29.390	157.580	180.647	792.031
juny 2004	100.741	23.610	124.351	161.461	689.848	138.712	30.996	169.708	189.826	836.816

Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Banco de España.

Variació (%)	província Barcelona	Catalunya	província Madrid	Espanya
Dipòsits				
juny 2004 / juny 2003	18,5	17,2	10,1	11,7
des. 2003 / des. 2002	8,0	8,6	-1,3	7,9
des. 2002 / des. 2001	11,9	11,3	5,7	7,9
Crèdit				
juny 2004 / juny 2003	24,0	22,9	9,3	16,6
des. 2003 / des. 2002	19,9	19,8	9,3	15,0
des. 2002 / des. 2001	12,6	12,7	13,2	13,0

Creixement molt intens del volum de dipòsits del sector privat en el conjunt del sistema bancari català...

Segons les darreres dades difoses pel Banc d'Espanya, a mitjan d'any el sector privat tenia més de 124.000 milions d'euros col·locats en tota mena de dipòsits en les oficines de les entitats de crèdit que operen a Catalunya. Una xifra que equival a pràcticament el 90% del valor del PIB. En l'àmbit de la província de Barcelona, aquesta proporció entre les dues macromagnituds és sensiblement superior i s'acosta al 100%. El més remarcable d'aquestes dades és però, el fort creixement que han registrat els dipòsits bancaris durant el primer semestre i especialment durant el segon trimestre. Així, a final de juny els recursos del sector privat en el sistema bancari eren un 17,2% més elevats que un any abans. A la província, l'augment ha estat del 18,5%. Uns creixements que superen àmpliament l'11,7% del conjunt d'Espanya.

Si hom observa aquestes dades amb més perspectiva es conclou que una bona part d'aquest impuls respon directament a l'atonía reflectida per aquestes mateixes dades un any enrere, quan el creixement dels dipòsits bancaris a Catalunya fou pràcticament nul en termes reals. Contràriament, l'evolució al conjunt d'Espanya el darrer any i mig ha estat més regular. En conseqüència, l'increment acumulat en el que va de 2004 respon tant a moviments interns del sistema bancari com a petits canvis en les pautes de comportament de la població, que opta per augmentar el volum de recursos col·locats en dipòsits d'estalvi a termini que garanteixen el capital i una mínima rendibilitat. En conjunt es pot parlar d'un increment sostingut a l'entorn del 10% per tercer any consecutiu. Un creixement desconegut a Catalunya d'ençà el 1993.

Crèdit de les entitats de crèdit als sectors productius i a les famílies. Espanya.

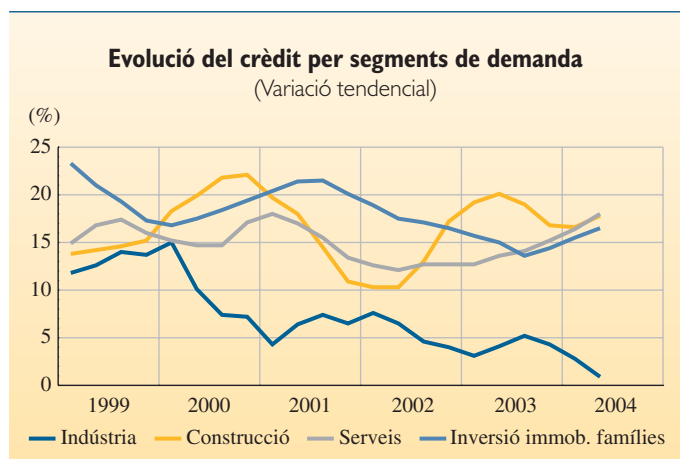
(milions d'€)

Període	Sectors productius					Economies domèstiques			
	Total	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Inversió immobiliària	Consum de béns duradors	Altres aplicacions
4t.tr.1993	162.301	7.634	54.623	24.952	75.092	89.137	56.213	12.421	20.503
4t.tr.1994	161.072	7.314	53.235	23.137	77.387	99.590	67.111	12.673	19.806
4t.tr.1995	168.630	7.954	55.607	23.615	81.454	110.468	75.703	13.102	21.663
4t.tr.1996	177.057	8.815	52.893	24.267	91.083	123.077	85.592	13.654	23.831
4t.tr.1997	198.417	9.482	57.789	24.701	106.445	145.447	104.292	15.948	25.208
4t.tr.1998	227.867	10.358	64.321	29.270	123.919	175.008	123.254	20.625	31.130
4t.tr.1999	257.974	11.887	71.187	35.112	139.788	207.090	145.184	23.371	38.536
4t.tr.2000	302.034	13.141	78.588	42.627	167.679	243.837	176.653	26.885	40.299
4t.tr.2001	330.591	13.320	82.959	46.412	187.901	281.789	205.790	33.076	42.922
1r.tr.2002	334.865	13.420	82.689	47.487	191.269	293.673	214.354	34.671	44.648
2n.tr.2002	343.191	13.980	81.235	50.770	197.207	308.555	225.521	35.466	47.568
3r.tr.2002	351.950	14.281	82.834	53.777	201.057	316.697	234.668	35.072	46.957
4t.tr.2002	368.466	15.122	85.762	57.376	210.206	320.053	235.086	34.741	50.227
1r.tr.2003	375.901	15.138	86.559	56.975	217.229	331.747	244.498	34.910	52.339
2n.tr.2003	389.249	15.712	87.015	59.431	227.091	349.500	256.010	35.676	57.814
3r.tr.2003	398.206	16.462	87.240	61.902	232.601	357.146	264.453	36.468	56.225
4t.tr.2003	412.054	16.402	85.829	65.784	244.040	372.013	275.958	35.136	60.919
1r.tr.2004	428.593	16.973	85.326	68.171	258.123	386.179	288.736	36.201	61.242
2n.tr.2004	452.145	17.102	86.663	72.362	276.018	405.486	301.537	37.374	66.575

Variació (%)	2n.tr.04/ 2n.tr.03	4t.tr.03/ 4t.tr.02	4t.tr.02/ 4t.tr.01
Total sectors productius	16,2	11,8	11,5
Indústria	-0,4	0,1	3,4
Construcció	21,8	14,7	23,6
Serveis	21,5	16,1	11,9
Total famílies	16,0	16,2	13,6
Inversió immobiliària	17,8	17,4	14,2
Consum durador	4,8	1,1	5,0

... en correspondència a un augment encara més intens del saldo viu del crèdit bancari en mans del sector privat.

En paral·lel a l'augment dels dipòsits en el sistema bancari –gràcies a un rerafons d'incertesa i desconcert davant de la trajectòria indefinida de les borses i a l'oferta de nous productes d'estalvi ajustats a una conjuntura de tipus d'interès baixos– la demanda de crèdit per part del sector privat al conjunt del sistema financer continua accelerant-se. Si a final de 2003 el saldo viu del crèdit bancari en mans de famílies i empreses creixia un vint per cent interanual a Catalunya, sis mesos després creix un 23%, sis punts relatius més que al conjunt d'Espanya. Un ritme que pràcticament quadruplica el creixement de l'economia i que, en termes absoluts, representa més del 120% del valor del PIB de Catalunya. Uns valors que posen de manifest fins a quin punt l'expansió de l'economia catalana i en menor mesura la de l'espanyola, es basen en el creixent endeutament dels agents econòmics. Una tendència afavorida per la relativa estabilització dels tipus d'interès en zona de mínims.

Pel que fa als destinataris del crèdit bancari, les darreres dades apunten a una represa de la demanda empresarial fins a igualar-se, en taxes de creixement, a la de les economies familiars. Un canvi significatiu que trenca la tendència dels darrers tres anys de major dinamisme d'aquest segment de la demanda de crèdit bancari i congruent amb els senyals de represa que presenta l'activitat productiva més enllà de la construcció. L'activitat estrictament industrial resta encara al marge i manté uns volums d'endeutament bancari pràcticament estancats.

Oficines de les entitats de crèdit

Àmbit territorial	Total	Banca	Caixes d'estalvis	Cooper. de crèdit
juny 2004				
Barcelona	2.068	694	1.318	29
Resta província	3.266	876	2.315	65
Resta Catalunya	2.048	614	1.391	34
Total Catalunya	7.382	2.184	5.024	128
Madrid	2.916	1.406	1.396	48
Resta província	2.053	793	1.207	37
Total Espanya	40.102	14.141	21.096	4.504
desembre 2003				
Barcelona	2.066	693	1.317	29
Resta província	3.232	871	2.283	69
Resta Catalunya	2.034	620	1.373	34
Total Catalunya	7.332	2.184	4.973	132
Madrid	2.896	1.396	1.390	45
Resta província	2.015	777	1.186	37
Total Espanya	39.750	14.074	20.871	4.460

Nota: El Total inclou les oficines dels anomenats Establiments Financers de Crèdit.

Variació (%)	Total	Banca	Caixes	Cooper.
juny 2004/ juny 2003				
Barcelona	0,3	0,4	0,2	3,6
Catalunya	1,7	0,4	2,4	-2,3
Espanya	2,1	0,9	2,7	3,0
des. 2003/ des. 2002				
Barcelona	-0,2	-1,3	0,2	7,4
Catalunya	1,4	-0,5	2,2	2,3
Espanya	1,9	0,0	2,7	4,3

El fort creixement de la demanda de crèdit i també dels dipòsits captats conforma una conjuntura molt favorable a l'augment del nombre d'oficines i dels volums d'ocupació sectorials.

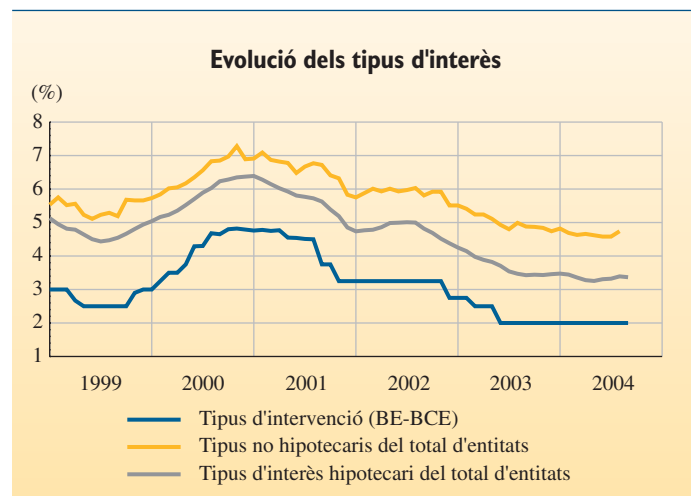
En el cas del crèdit en mans de les economies familiars, la inversió immobiliària continua sent el principal pol d'atracció. Actualment, gairebé tres quartes parts del deute bancari de les famílies té garantia hipotecària. El 18% d'increment interanual que registra el saldo viu d'aquest segment del crèdit –la titulització d'una part d'aquesta cartera de crèdits en modera el creixement– respon bàsicament a l'augment del preu de l'habitatge. D'altra banda, l'escàs dinamisme que mostra la demanda de crèdit per l'adquisició de béns de consum duradors, inclosa una part de la inversió empresarial en béns d'equipament, s'explica parcialment per la utilització de canals de finançament aliens al tradicional del crèdit bancari.

Treballadors assalariats de les entitats de crèdit

Període	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
des. 1995	28.647	35.345	n.d.	249.023
des. 1996	28.010	35.010	45.005	246.800
des. 1997	27.993	35.401	45.174	247.361
des. 1998	28.022	35.695	45.597	247.685
des. 1999	27.181	35.105	44.551	244.513
des. 2000	25.551	33.842	45.163	243.743
des. 2001	25.591	34.219	45.496	245.228
març 2002	25.537	34.160	45.512	n.d.
juny 2002	25.538	34.336	45.687	n.d.
set. 2002	25.312	34.071	45.386	n.d.
des. 2002	25.263	34.017	45.242	243.677
març 2003	25.080	33.861	45.101	n.d.
juny 2003	25.139	34.346	45.729	n.d.
set. 2003	24.926	33.853	45.079	n.d.
des. 2003	24.915	33.905	45.069	245.157
març 2004	25.966	34.987	44.680	n.d.
juny 2004	26.258	35.670	45.385	n.d.
set. 2004	26.277	35.477	45.178	n.d.

Nota: Dades d'afiliats al R. Gral. de la Seguretat Social amb l'excepció de les d'Espanya. Font: Departament de Treball de la Generalitat i Banco de España. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
set.2004/set.2003	5,4	4,8	0,2	n.d.
des.2003/des.2002	-1,4	-0,3	-0,4	0,6
des.2002/des.2001	-1,3	-0,6	-0,6	0,8

Volum efectiu negociat a les borses

(milions d'€)

Període	Renda variable		Renda fixa pública		Renda fixa privada		Total renda fixa i variable ¹	
	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid
1992	2.564,5	21.491,0	65,3	2.914,8	175,4	2.626,3	2.805,2	27.032,1
1993	2.499,4	33.229,0	165,9	4.763,3	326,9	5.804,3	2.992,2	43.947,8
1994	5.017,0	43.935,6	417,7	22.117,1	235,9	4.856,0	5.670,6	71.189,6
1995	4.113,3	39.654,4	2.271,6	22.654,8	217,6	3.031,2	6.602,5	65.385,9
1996	7.497,6	60.700,9	8.521,3	53.848,2	232,1	2.404,8	16.251,0	116.979,8
1997	19.829,4	123.195,1	11.350,8	22.379,7	144,4	1.870,7	31.341,8	147.675,8
1998	29.095,2	198.159,1	23.615,6	1.301,8	98,1	519,9	52.992,1	201.006,0
1999	31.190,1	224.713,9	28.950,8	489,6	355,4	1.090,5	60.671,7	227.343,0
2000	51.052,7	391.540,6	30.761,9	335,5	171,0	373,9	82.127,0	393.185,6
2001	59.026,1	340.608,1	50.500,2	319,8	653,2	171,8	111.043,6	343.358,1
2002	85.564,7	305.425,0	64.626,4	396,3	45,2	252,4	150.576,1	308.151,7
1r.tr.	21.206,5	80.094,3	15.303,3	36,7	10,6	45,9	36.703,7	80.947,9
2n.tr.	25.037,9	84.988,4	16.332,5	203,6	8,7	110,2	41.423,8	85.680,2
3r.tr.	19.349,9	71.055,7	17.749,6	20,4	15,1	44,3	37.125,0	71.483,4
4t.tr.	19.970,4	69.286,6	15.241,0	135,6	10,8	52,0	35.323,6	70.040,3
2003	89.197,3	337.475,7	66.588,7	365,9	60,0	204,7	155.901,5	340.208,6
1r.tr.	18.941,7	81.206,8	14.801,0	89,6	7,6	54,1	33.759,4	82.247,4
2n.tr.	19.880,3	83.702,8	15.494,4	125,9	10,8	40,3	35.394,7	84.438,2
3r.tr.	22.289,6	87.748,9	15.374,5	39,1	12,3	33,0	37.683,8	88.159,2
4t.tr.	28.085,7	84.817,2	20.918,8	111,4	29,2	77,4	49.063,5	85.363,7
2004								
1r.tr.	37.803,2	107.634,3	19.853,7	35,7	18,2	69,4	57.804,0	108.314,2
2n.tr.	36.582,1	105.049,1	19.200,4	13,6	66,2	36,7	55.873,9	105.530,8

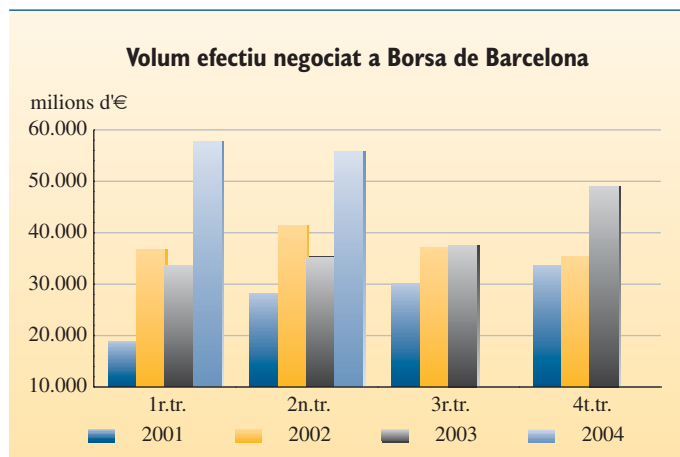
¹ Inclou volum negociat de warrants i drets.

Font: Borsa de Barcelona. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Borsa de Madrid, revista mensual, diversos números.

Variació (%)	Total negociat	
	Barcelona	Madrid
2n.tr.2004/2n.tr.2003	57,9	25,0
1r.sem.2004/1r.sem.2003	64,4	28,3
2003/2002	3,5	10,4
2002/2001	35,6	-10,3

Durant el segon trimestre s'ha mantingut el diferencial de creixement pel que fa a contractació a favor de la borsa de Barcelona.

L'estabilització dels volums negociats a les borses espanyoles durant el segon trimestre d'enguany –mantenint un fort creixement en comparació amb un any enrere– posa fi a pràcticament dotze mesos de recuperació sostinguda de les cotitzacions dels actius financers de renda variable. L'augment del preu del petroli, esperonat des de diferents focus de tensió, obliga a revisar a la baixa les previsions de beneficis empresarials, alhora que retalla les expectatives de recuperació de l'economia mundial i alimenta el temor a un repunt inflacionista. Una conjuntura que resta atractiu a la inversió en renda variable.

III. Consum, comerç i preus

Índex general de preus de consum

(Prov. Barcelona/Espanya)

Any	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	
Base 1992													
1997	B E	121,1 120,8	121,1 120,8	121,3 120,8	121,2 120,9	121,4 121,0	121,3 121,0	121,6 121,3	122,1 121,8	122,6 122,4	122,7 122,4	123,0 122,6	123,4 122,9
1998	B E	123,9 123,2	123,6 122,9	123,8 123,0	124,2 123,3	124,2 123,5	124,3 123,5	124,9 124,0	125,2 124,3	125,2 124,4	125,3 124,4	125,3 124,3	125,7 124,7
1999	B E	126,3 125,1	126,4 125,2	127,1 125,7	127,5 126,2	127,7 126,2	127,9 126,2	128,4 126,8	128,9 127,3	129,1 127,6	129,2 127,5	129,4 127,7	130,0 128,3
2000	B E	130,7 128,7	130,9 128,9	131,4 129,4	132,0 129,9	132,2 130,2	132,7 130,6	133,6 131,3	134,3 131,9	134,3 132,2	134,6 132,6	134,9 132,9	135,5 133,4
2001	B E	135,6 133,4	136,1 133,9	136,7 134,4	137,4 135,1	137,7 135,6	138,1 136,1	138,6 136,4	138,9 136,7	138,8 136,7	138,7 136,6	138,7 136,5	139,3 137,0
Base 2001													
2002	B E	101,5 101,3	101,4 101,3	102,2 102,2	103,6 103,6	103,9 103,9	104,1 104,0	103,4 103,2	103,8 103,5	104,1 103,9	105,2 104,9	105,3 105,1	105,9 105,5
2003	B E	105,7 105,0	105,9 105,2	106,6 106,0	107,5 106,8	107,4 106,7	107,5 106,8	106,9 106,1	107,5 106,6	107,7 106,9	108,5 107,7	108,9 108,0	109,3 108,2
2004	B E	108,7 107,4	108,7 107,5	109,4 108,2	110,0 109,7	111,6 110,4	111,8 110,5	111,1 109,7	111,7 110,2	111,8 110,4			

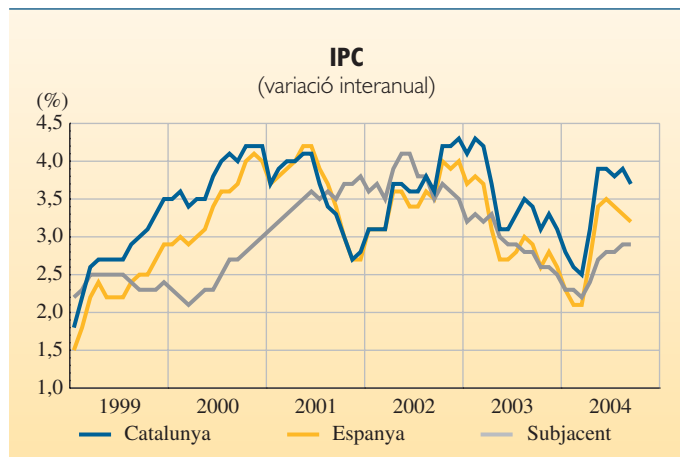
Nota metodològica: A partir de gener de 2002, l'IPC adopta un nou sistema de càlcul en base 2001 amb importants canvis metodològics que trenquen la sèrie. Per això, les taxes oficials de variació corresponents a 2002 no es poden obtenir a partir dels índexs. Informació més detallada sobre la metodologia a www.ine.es.

Nota: Les dades dels últims tres mesos són provisionals. Font(per a tot l'apartat): INE i Eurostat.

Variació (%)	st.04 / st.03	ds.03 / ds.02	des.02 / des.01
Barcelona (província)	3,8	3,2	4,4
Catalunya	3,7	3,1	4,3
Espanya	3,2	2,6	4,0
— subjacent	2,9	2,5	3,5
C.A. Madrid	3,1	2,6	3,9
UME harmonitzat	2,1	2,0	2,3
UE15 harmonitzat	—	1,8	2,2
UE25 harmonitzat	2,0	—	—

El manteniment de les tensions inflacionistes durant l'estiu i la posterior escalada del preu del petroli han limitat les possibilitats de continuar avançant en la desacceleració de la tendència alcista dels preus de consum de cara a final d'any.

Després del repunt inflacionista de la primavera que va situar l'IPC en els valors màxims del que va d'any amb un creixement interanual del quatre per cent a la província de Barcelona –una dècima menys al conjunt de Catalunya–, tres mesos més tard aquestes taxes només s'han reduït dues dècimes. Atès que tot fa preveure que el darrer trimestre d'enguany no serà menys inflacionista que el d'un any enrere, és d'esperar un augment de l'IPC provincial a final de 2004 a l'entorn del 3,5%, superant lleument l'increment d'un any abans. Pel conjunt de Catalunya s'espera, lògicament, una evolució pràcticament idèntica.

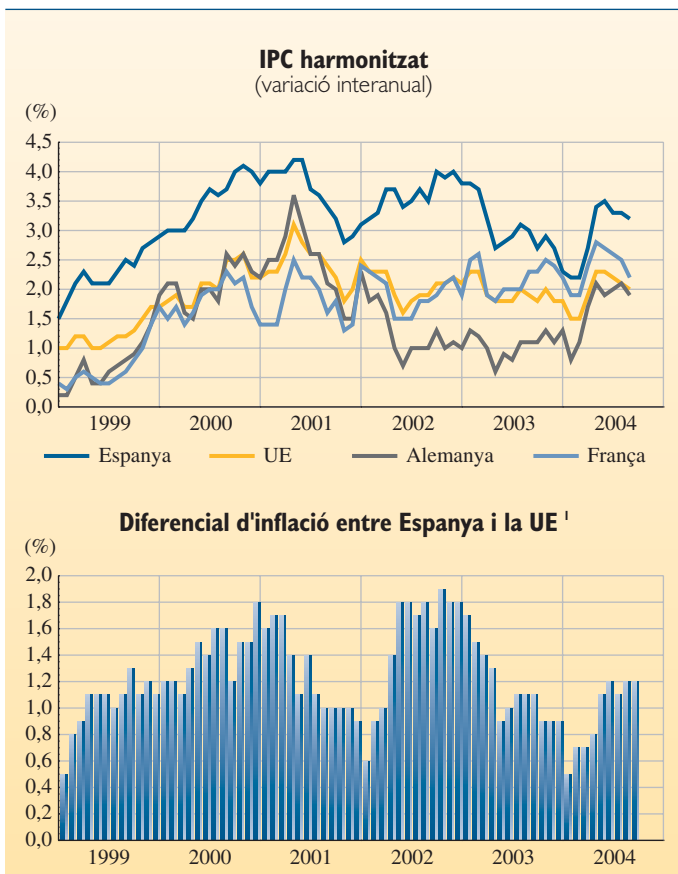

Pel que fa a l'evolució dels preus de consum a Espanya –amb un creixement interanual del 3,2% a l'inici de la tardor– la trajectòria dels darrers mesos és relativament coincident amb la registrada a Catalunya. Cal remarcar, per preocupant, que el diferencial de mig punt percentual amb el que ambdues taxes d'inflació van cloure el 2003 es manté relativament enquistat nou mesos després. Una ullada a l'evolució per components de la despesa permet constatar que aquest diferencial inflacionista de l'economia catalana sembla correspondre al comerç de vestit i calçat i a la major part dels serveis, en especial els transports, cultura i lleure i també l'hostaleria i restauració.

IPC per components

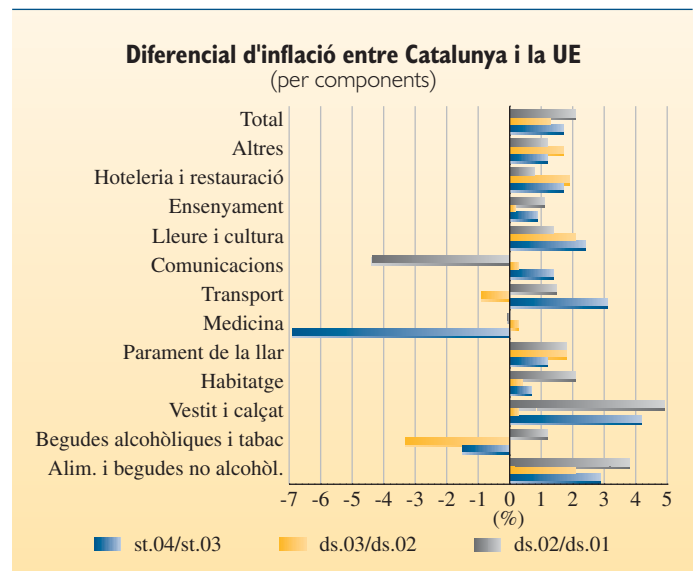
(%)

	Catalunya			Espanya			UE		
	st.04/st.03	ds.03/ds.02	ds.02/ds.01	st.04/st.03	ds.03/ds.02	ds.02/ds.01	st.04/st.03	ds.03/ds.02	ds.02/ds.01
Aliment. i begudes no alcohòliques	2,8	4,7	5,1	3,0	4,1	4,6	-0,1	2,6	1,3
Begudes alcohòl. i tabac	5,1	2,8	4,9	5,7	2,8	4,6	6,6	6,1	3,7
Vestit i calçat	3,9	3,3	6,1	2,1	2,5	5,3	-0,3	0,3	0,4
Habitatge	3,7	2,8	4,0	4,0	2,8	2,9	3,0	2,4	1,9
Parament de la llar	1,8	2,6	3,0	1,5	1,7	2,4	0,6	0,8	1,2
Medicina	0,4	2,2	2,9	0,2	2,0	2,6	7,6	1,9	3,0
Transport	7,1	1,1	5,1	6,0	1,0	5,0	4,0	2,0	3,6
Comunicacions	-1,2	-0,4	-5,3	-1,0	-0,2	-5,1	-2,6	-0,7	-0,9
Lleure i cultura	2,1	1,4	2,4	0,5	0,1	1,8	-0,3	-0,7	1,0
Ensenyament	4,6	3,9	6,1	4,0	4,3	4,7	3,7	3,7	5,0
Hoteleria i restauració	4,7	4,7	5,1	4,0	4,1	5,8	3,0	2,8	4,3
Altres	3,5	4,1	4,1	2,9	3,1	3,9	2,3	2,4	2,9
Total	3,7	3,1	4,3	3,2	2,6	4,0	2,0	1,8	2,2

¹ UE15 fins l'abril de 2004 i UE25 d'ençà el maig.

Sense menysprear la importància de la incidència directa de l'augment del preu del petroli sobre l'índex de preus al consum, l'evolució moderadament alcista de la inflació subjacent fins a fregar la cota del tres per cent a Espanya –només tres dècimes menys que l'índex general– estén la responsabilitat de l'alça dels preus de consum a diversos components entre els que sobresurten el de begudes alcohòliques i tabac i la despesa associada a l'habitatge.

El repunt inflacionista dels trimestres centrals de l'any ha revitalitzat novament el diferencial d'inflació entre Espanya i la UE.

Mentre l'índex de preus al consum tant a la zona euro com al conjunt de la Unió Europea acaba l'estiu amb un increment en la línia de l'objectiu del dos per cent, la inflació al conjunt d'Espanya, i especialment a Catalunya, supera àmpliament, un any més, l'augment de preus registrat a les principals economies europees. Si es deixa de banda la incidència que l'efecte acumulat d'aquest diferencial pot arribar a tenir a mitjà i llarg termini sobre la competitivitat de l'economia catalana, el fet que afecti a la pràctica totalitat dels components de la despesa pot fer pensar que d'alguna manera respon a la velocitat que darrerament ha adquirit el procés d'equiparació dels nostres preus amb els del conjunt de la zona euro. Això no treu que convingui interrogar-se sobre el funcionament i la transparència dels canals de la distribució comercial a Catalunya.

Consum d'electricitat i gas natural

(Mwh)

Període	Electricitat de baixa tensió			Gas natural
	Total	Domèstic	Comercial i industrial	Total
1995	3.731.802	1.368.597	2.363.205	2.832.143
1996	3.874.091	1.417.642	2.456.449	3.072.723
1997	3.969.434	1.445.977	2.523.457	3.016.183
1998	4.085.961	1.348.107	2.737.854	3.157.261
1999	4.209.561	1.382.271	2.827.290	3.557.244
2000	4.386.793	1.588.142	2.798.651	3.622.682
2001	4.504.479	2.393.536	2.110.943	3.212.103
2002	4.605.950	2.640.712	1.965.238	3.328.223
1r.tr.	1.248.003	764.858	483.145	1.647.077
2n.tr.	1.076.109	632.208	443.901	826.878
3r.tr.	1.141.856	592.486	549.370	404.886
4t.tr.	1.139.982	651.160	488.822	449.384
2003	4.778.747	2.696.030	2.082.717	3.180.604
1r.tr.	1.272.839	770.276	502.563	1.455.192
2n.tr.	1.107.426	635.985	471.441	807.285
3r.tr.	1.278.809	654.318	624.491	364.991
4t.tr.	1.119.673	635.451	484.222	553.136
2004				
1r.tr.	1.292.302	789.590	502.712	1.443.731
2n.tr.	1.187.203	700.005	487.198	875.551

Nota: El 2001 es produeix un trencament de la sèrie de consum d'electricitat per usos.
 Font: FecsaEndesa i Gas Natural. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

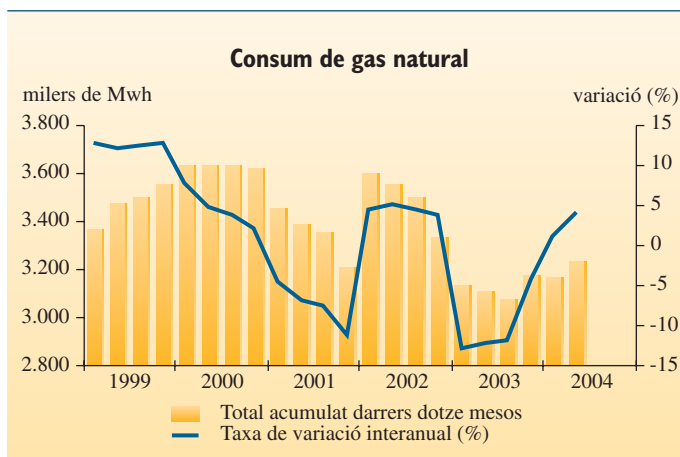
Consum d'aigua

Període	Total		Estructura d'usos (milers m ³)		
	Núm.índex	milers m ³	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1992	100,-	131.842	79.947	40.848	11.048
1993	93,8	123.660	76.854	35.662	11.143
1994	91,7	120.914	76.153	34.550	10.211
1995	90,5	119.319	75.739	33.428	10.151
1996	87,8	115.716	74.335	32.672	8.709
1997	88,1	116.217	74.831	33.413	7.973
1998	88,3	116.353	74.523	33.473	8.357
1999	86,8	114.464	72.930	33.043	8.491
2000	87,3	115.130	74.044	32.972	8.114
2001	86,9	114.544	73.448	32.936	8.159
2002	85,5	112.749	73.684	32.247	6.819
1r.tr.		29.027	19.835	7.685	1.506
2n.tr.		26.904	17.823	7.731	1.350
3r.tr.		29.226	18.607	8.626	1.993
4t.tr.		27.592	17.418	8.205	1.969
2003	86,9	114.531	74.044	32.639	7.848
1r.tr.		29.825	20.394	7.988	1.443
2n.tr.		27.687	18.241	7.786	1.660
3r.tr.		30.152	18.353	9.101	2.699
4t.tr.		26.867	17.055	7.765	2.047
2004					
1r.tr.		30.471	20.475	8.402	1.594
2n.tr.		26.997	18.117	7.277	1.604

Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, SA. Dades recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Electricitat			Gas natural
	Total	Domèstic	Cial.-indtal.	
2n.tr.2004/2n.tr.2003	7,2	10,1	3,3	8,5
1r.sem.04/1r.sem.03	4,2	5,9	1,6	2,5
2003/2002	3,8	2,1	6,0	-4,4
2002/2001	2,3	10,3	-6,9	3,6

Variació (%)	Total	Comercial i industrial		
		Domèstic	i industrial	Altres
2n.tr. 2004 / 2n.tr. 2003	-2,5	-0,7	-6,5	-3,4
1r.sem.2004/1r.sem.2003	-0,1	-0,1	-0,6	3,1
2003/2002	1,6	0,5	1,2	15,1
2002/2001	-1,6	0,3	-2,1	-16,4

Notable creixement del consum d'energia durant el segon trimestre.

Després d'un començament d'any força discret pel que fa a l'evolució del consum d'electricitat de baixa tensió i de gas natural, la situació ha canviat notablement durant la primavera. Així, en el que va d'any, el consum domèstic d'energia creix més que durant el 2003. Contràriament, el consum elèctric per a usos comercials i industrials –sense considerar els grans consumidors– palesa un creixement molt feble. Una evolució, aquesta darrera, que, lleument accentuada, es fa extensible al consum d'aigua, especialment per a usos productius. Atès que es produeix en una conjuntura d'expansió demogràfica i de moderat creixement econòmic, s'ha de valorar com un pas més en el camí de millorar l'eficiència d'aquest tipus de consum.

Matriculació de vehicles

Evolució del parc automobilístic

Període	Província de Barcelona			Catalunya
	Matriculacions	Baixes	Saldo	Matriculacions
1992	192.843	79.213	113.630	249.272
1993	136.146	78.194	57.952	177.508
1994	152.956	88.085	64.904	201.340
1995	146.294	72.041	74.253	192.892
1996	158.475	64.536	93.939	208.518
1997	183.053	76.683	106.370	251.549
1998	230.146	77.727	152.419	299.134
1999	264.252	88.177	176.075	343.708
2000	257.437	106.555	150.882	328.456
2001	253.097	139.349	113.748	318.543
2002	228.905	170.722	58.183	290.080
1r.tr.	58.021	44.490	13.531	67.170
2n.tr.	59.876	40.758	19.118	78.689
3r.tr.	53.966	36.495	17.471	69.438
4t.tr.	57.042	48.979	8.063	74.783
2003	250.453	183.562	66.891	326.012
1r.tr.	55.731	42.953	12.778	72.319
2n.tr.	67.219	44.977	22.242	86.650
3r.tr.	60.949	40.671	20.278	79.808
4t.tr.	66.554	54.961	11.593	87.235
2004				
1r.tr.	63.209	43.234	19.975	83.055
2n.tr.	70.274	41.707	28.567	92.926
3r.tr.	62.121	35.578	26.543	82.972

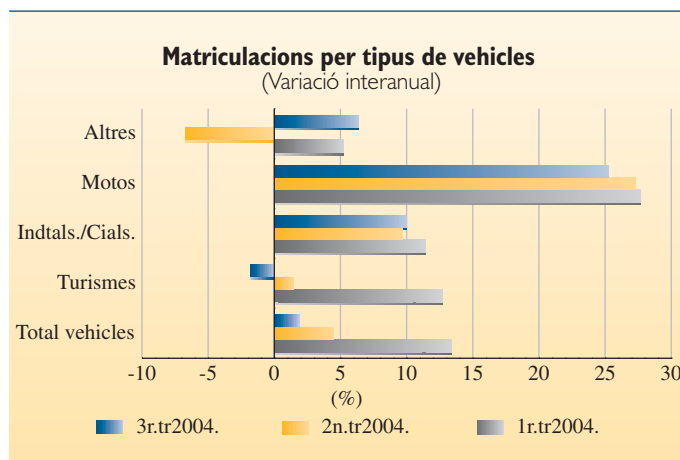
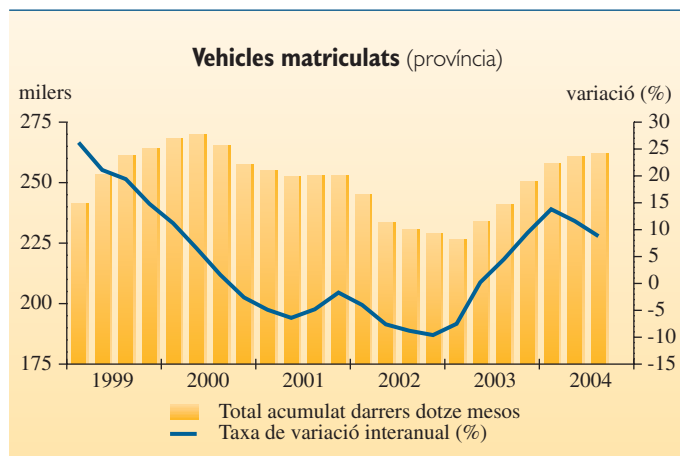
Nota: Exclosos ciclomotors. Dades provisionals pels darrers dotze mesos.

Font: DGT, Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona i Idescat. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Província de Barcelona		
	Matriculacions	Baixes	Saldo
3r.tr.2004/3r.tr.2003	1,9	-12,5	30,9
1r.sem.2004/1r.sem.2003	8,6	-3,4	38,8
2003/2002	9,4	7,5	15,0
2002/2001	-9,6	22,5	-48,8

A mesura que les xifres de vehicles matriculats s'acosten als màxims històrics, el creixement es desaccelera de manera significativa.

Durant el tercer trimestre d'enguany el nombre de vehicles matriculats a la província de Barcelona ha crescut un 1,9% en relació amb el mateix període de 2003. Una magnitud que contrasta amb la trajectòria expansiva del primer semestre i amb la dels darrers dotze mesos, ambdues a l'entorn del nou per cent. Aquest alentiment de la tendència expansiva, que previsiblement s'accentuarà durant el darrer trimestre de l'any, respon al fet que ja s'han materialitzat la major part de les compres ajornades durant el 2002 i començament de 2003, arran de l'empitjorament del clima econòmic mundial accentuat per la incertesa política que inauguren els atemptats de l'onze de setembre de 2001 i la posterior intervenció militar a l'Afganistan.

L'anàlisi per tipologia de vehicles mostra que l'impuls dels darrers mesos es recolza exclusivament en la compra de vehicles industrials i comercials i especialment, de motos. Una tendència que, amb pocs matisos, explica també l'evolució a la resta de Catalunya. El creixement interanual a l'entorn del deu per cent de les matriculacions de vehicles destinats a l'activitat econòmica durant els primers nou mesos d'enguany respon a la reactivació de la inversió empresarial en béns d'equipament després de gairebé dos anys de davallada. D'altra banda, l'espectacular increment del nombre de motos matriculades s'explica pel dinamisme que ha mantingut i manté el mercat de treball i també per la superació del problema plantejat per la reticència de la major part de les asseguradores de cobrir els riscos dels motociclistes més joves. Això, juntament amb unes condicions financeres comparativament favorables, ha facilitat la materialització de compres fins ara ajornades.

Residus sòlids urbans recollits (tones)

Any	Domiciliàris indiferenciats	Recollida selectiva	Altres	Total
1995	622.585	40.428	50.895	713.908
1996	627.134	45.519	57.178	729.831
1997	635.803	49.116	55.051	739.970
1998	631.956	61.492	72.604	766.052
1999	647.516	80.821	71.709	800.046
2000	657.209	97.890	62.420	817.519
2001	630.102	142.485	64.198	836.785
2002	588.030	217.039	45.374	850.443
1r.tr.	149.977	49.636	11.438	211.051
2n.tr.	153.807	51.773	12.535	218.115
3r.tr.	135.442	51.316	10.982	197.740
4t.tr.	148.805	64.314	10.418	223.537
2003	502.276	319.959	38.290	860.525
1r.tr.	134.860	70.048	9.142	214.050
2n.tr.	128.832	79.779	9.658	218.269
3r.tr.	115.669	76.351	9.596	201.616
4t.tr.	122.915	93.781	9.894	226.590
2004				
1r.tr.	120.912	92.280	8.422	221.614
2n.tr.	117.700	83.677	7.506	208.883

Nota: Les dades del darrer any són provisionals.

Font: Direcció de Serveis de Neteja Urbana i Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

Variació (%)	Domiciliària	Selectiva	Altres	Total
2n.tr.2004/2n.tr.2003	-8,6	4,9	-22,3	-4,3
1r.sem.2004/1r.sem.2003	-9,5	17,4	-15,3	-0,4
2003/2002	-14,6	47,4	-15,6	1,2
2002/2001	-6,7	52,3	-29,3	1,6

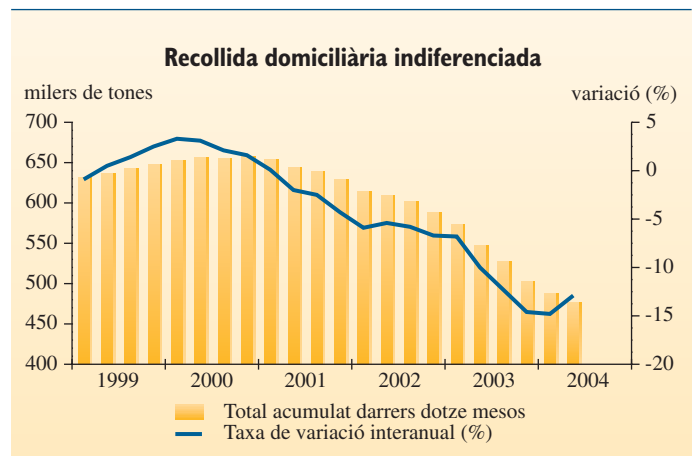
La contenció del volum de residus urbans generats adquireix una especial significació atès que es produeix en un context de creixement del consum, impulsat per l'augment de la població i del nombre d'ocupats.

Segons les dades disponibles en el moment de tancar aquesta edició, el total de residus sòlids urbans recollits a la ciutat de Barcelona durant el primer semestre d'enguany s'ha mantingut estable en comparació amb el mateix període de l'any anterior. Si es confirmen aquestes dades, ara per ara provisionals, es podria parlar d'una reducció mínima, pràcticament d'un ú per cent anual, en termes homogenis. Un resultat que si es manté durant la segona meitat de l'any podria representar un canvi de tendència en la trajectòria fins ara alcista del total de residus urbans generats.

Recollida selectiva. Alguns components. (tones)

Període	Paper	Envasos	Vidre	Voluminosos
1995	4.244	2.153	10.228	9.406
1996	7.322	2.707	10.567	10.345
1997	9.153	3.147	11.185	12.310
1998	15.650	4.153	12.398	14.677
1999	24.317	5.392	13.908	19.395
2000	22.688	6.547	14.969	21.799
2001	26.854	8.016	16.588	22.768
2002	52.323	9.492	18.256	23.949
1r.tr.	13.262	2.312	4.807	5.363
2n.tr.	12.158	2.406	4.559	5.749
3r.tr.	11.803	2.168	3.988	6.286
4t.tr.	15.100	2.606	4.902	6.551
2003	57.200	10.642	20.053	28.222
1r.tr.	13.887	2.599	5.155	6.419
2n.tr.	13.825	2.679	4.980	6.940
3r.tr.	13.656	2.558	4.553	6.997
4t.tr.	15.832	2.806	5.365	7.866
2004				
1r.tr.	15.585	2.868	5.613	7.333
2n.tr.	12.124	3.000	5.303	7.325

Nota: Les dades anteriors a 2002 inclouen només la recollida domiciliària.

Pel que fa als diferents components, les corresponents evolucions segueixen la pauta dels darrers anys. Així, l'anomenada recollida indiferenciada d'origen domiciliari –la tradicional i més generalitzada i encara la més important en termes quantitatius– continua el seu procés de reducció de volums gràcies tant a l'augment de la recollida selectiva com a la ja esmentada reducció del volum de residus generats. El gràfic adjunt alerta del que sembla l'inici d'un període en el que la reducció de volums es farà a un ritme més moderat. Alhora, s'alenteix també l'expansió dels volums totals recollits a través dels diferents canals de la selectiva.

IV. Transports i comunicacions

Tràfic de mercaderies pel port de Barcelona

(milers de tones)

Període	Total		Càrrega General		Líquids a doll		Sòlids a granel		Total	
	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Exportacions	Imports
1992	5.330	13.008	4.258	3.343	388	7.140	684	2.525	3.089	10.241
1993	5.217	12.466	3.969	2.947	361	7.298	887	2.222	3.575	10.296
1994	6.975	13.415	5.065	3.473	225	7.810	1.685	2.132	4.796	11.130
1995	7.949	14.782	5.428	3.973	284	7.931	2.237	2.878	5.832	13.080
1996	8.803	14.769	5.949	4.146	235	8.112	2.619	2.512	6.573	12.725
1997	9.398	15.489	6.723	5.042	281	7.764	2.394	2.683	6.762	13.629
1998	9.073	15.652	7.137	5.943	293	6.946	1.644	2.763	6.148	13.633
1999	9.783	18.093	8.258	7.065	280	8.219	1.245	2.809	6.431	16.001
2000	11.015	18.790	9.610	7.975	378	8.588	1.027	2.227	7.504	16.761
2001	11.256	20.213	9.994	8.142	392	9.123	870	2.948	7.569	17.720
2002	11.466	21.142	10.396	8.899	469	9.461	601	2.782	7.783	18.868
1r.tr.	2.531	5.285	2.293	1.978	74	2.645	165	661	1.668	4.618
2n.tr.	3.043	5.391	2.780	2.388	157	2.266	106	737	2.088	4.844
3r.tr.	2.977	5.183	2.658	2.247	131	2.277	188	659	1.973	4.641
4t.tr.	2.916	5.283	2.664	2.286	108	2.273	143	725	2.054	4.764
2003	12.417	22.357	11.133	9.785	522	9.638	763	2.935	8.418	19.609
1r.tr.	2.748	5.369	2.471	2.186	118	2.483	159	700	1.854	4.760
2n.tr.	3.113	5.490	2.811	2.459	189	2.194	113	837	2.039	4.787
3r.tr.	3.329	5.558	2.939	2.448	113	2.456	276	653	2.243	4.828
4t.tr.	3.228	5.940	2.911	2.691	102	2.505	215	745	2.282	5.234
2004										
1r.tr.	3.178	6.002	2.905	2.702	104	2.512	169	788	2.217	5.371
2n.tr.	3.734	6.434	3.436	3.066	106	2.740	191	628	2.679	5.619
3r.tr.	3.792	6.475	3.438	2.996	131	2.799	223	680	2.641	5.498

Nota: Les dades dels darrers 12 mesos són provisionals.

Font (per a tot l'apartat): Autoritat Portuària de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Tràfic total	Sortides				Entrades				
		Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel	Total	Càrrega General	Líquids a doll	Sòlids a granel	
3r.tr.2004/3r.tr.2003										
Total	15,5	13,9	17,0	15,7	-19,3	16,5	22,4	13,9	4,1	
Cabotatge	17,2	6,0	2,6	241,6	-0,4	33,8	2,8	91,7	-1,4	
Exterior	15,1	17,7	24,4	-23,2	-26,0	13,9	25,8	4,8	5,1	
2003/2002										
Total	6,6	8,3	7,1	11,2	26,9	5,7	10,0	1,9	5,5	
Cabotatge	13,3	8,6	6,1	39,6	35,0	20,9	12,0	10,1	136,5	
Exterior	5,2	8,2	7,6	3,8	22,8	3,9	9,6	1,0	-3,4	

Creixement notable i sostingut del tràfic portuari de mercaderies.

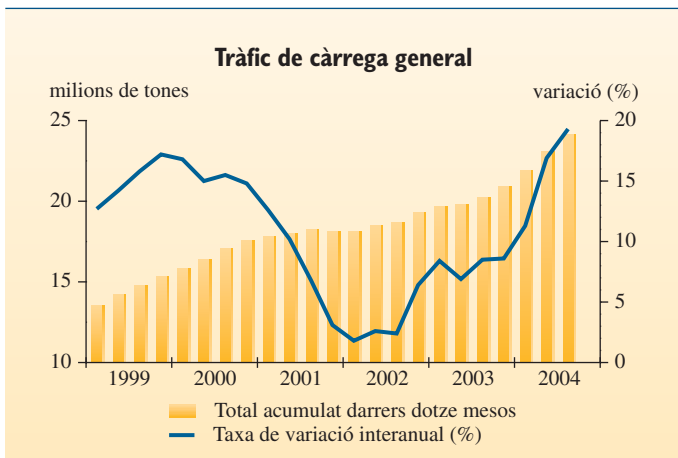
Fent bones les previsions més optimistes, l'activitat portuària corresponent als dos darrers trimestres ha aconseguit mantenir la trajectòria fortament expansiva de començament d'any. Segons les dades disponibles, el volum total de mercaderia que ha passat pel port durant els primers nou mesos d'enguany supera en un 15,7% el del mateix període de 2003. Si bé aquesta elevada taxa de creixement es veu afavorida per la relativa atonia mostrada per aquesta activitat durant el primer semestre de l'any passat, tot fa pensar que pel conjunt de 2004 es poden superar els 39 milions de tones de mercaderia com a conseqüència d'un creixement percentual de dos dígitos, un fet singular en el darrer quinquenni.

A banda de la intensitat del creixement, possiblement el tret més remarcable sigui que aquest procés d'expansió de l'activitat comercial portuària es recolza bàsicament en el tràfic exterior de càrrega general, la de més valor afegit. Mantenint el seu caràcter de porta d'entrada més que de sortida, el total de càrrega general importada o exportada des del port de Barcelona durant els primers nou mesos d'enguany ha registrat un creixement interanual de l'ordre del 26%. Una evolució que reflecteix tant l'impacte derivat dels primers senyals de represa del creixement de l'economia europea com l'augment dels fluxos comercials, majoritàriament importacions, entre les economies catalana i espanyola i les d'Extrem Orient i Amèrica Llatina. Igualment expansiva ha estat la importació de gas natural des del nord d'Àfrica, un fet que contrasta amb l'estancament d'un any abans.

Distribució del tràfic per productes

(gn.-st.2004)

Productes	Tones	Variació (%)	
		gn-st04/gn-st03	2003/2002
Gas natural	4.018.142	16,4	1,2
Gasoil, gasolina i fuel	3.341.645	13,1	4,3
Altres productes energètics	413.033	8,1	15,5
Productes siderúrgics	1.248.089	24,0	-7,5
Productes metal·lúrgics	691.259	32,4	-0,8
Potasses i altres adobs	337.351	12,6	94,3
Productes químics	2.936.300	21,9	8,0
Ciment i clinker	650.728	-12,5	35,5
Altres materials de construcció	762.372	7,8	4,2
Cereals i farines	469.653	12,4	6,4
Faves i farina de soja	1.053.135	-2,4	-4,8
Pinso i farratges	254.838	14,3	4,3
Fruïtes i verdures	406.034	61,6	1,3
Begudes i derivats	719.375	17,1	12,9
Olis i greixos	512.583	2,6	23,4
Tabac, cafè i cacau	464.447	10,5	-8,1
Resta de productes alimentaris	1.196.683	20,8	4,8
Paper i pasta	747.802	23,3	9,6
Maquinària i recanvis	942.213	30,9	11,0
Automòbils i peces	1.018.078	23,4	12,5
Resta de mercaderies	3.090.287	14,2	6,8
Tares	4.340.250	14,9	11,3
Total	29.614.297	15,7	6,6

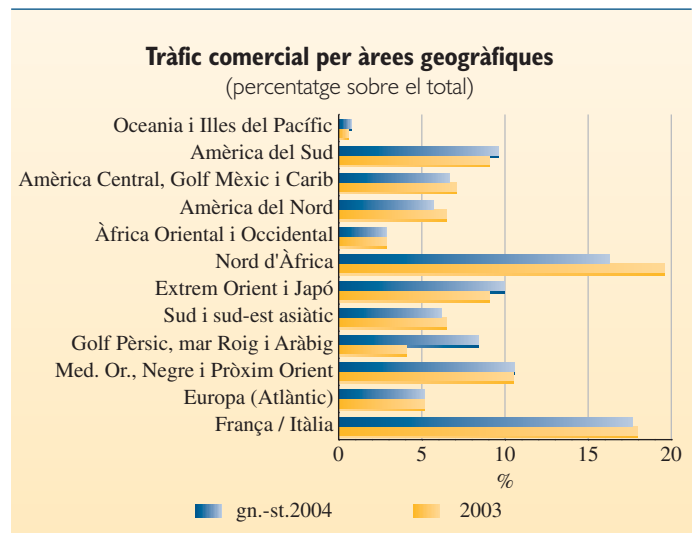

El conjunt de carburants derivats del petroli, el grup de mercaderies quantitativament més important juntament amb el gas natural dels que conformen l'activitat comercial del port de Barcelona, ha contribuït també de manera significativa a l'augment del tràfic total. Durant els primers nou mesos d'enguany ha acumulat un augment del 13,1%, triplicant l'increment de 2003. Amb taxes de creixement clarament per sobre de la del conjunt del tràfic destaquen els productes siderúrgics, els metal·lúrgics i els químics. Tres tipologies de productes formats majoritàriament per primeres matèries i productes semielaborats relacionats directament amb la producció manufacturera. El tràfic de la major part de productes industrials acabats, llevat dels capítols de maquinària i vehicles, ha registrat un creixement de l'ordre del 15%, més del doble d'un any abans.

Orígen/destí del tràfic portuari exterior

(gn.-st.2004)

Àrees geogràfiques	Tones	Variació (%)	
		gn-st04/gn-st03	2003/2002
França / Itàlia	4.151.905	17,8	6,2
Europa (Atlàntic)	1.222.132	25,6	5,2
Med. Or., Negre i Pròxim Orient	2.478.566	14,7	-17,7
Golf Pèrsic, mar Roig i Aràbig	1.961.778	146,3	10,8
Sud i sud-est asiàtic	1.453.610	16,0	12,0
Extrem Orient i Japó	2.341.380	29,4	19,3
Nord d'Àfrica	3.809.735	-10,3	7,4
Àfrica occidental	439.820	30,9	43,2
Àfrica oriental i del sud	227.805	34,3	-2,6
Amèrica del Nord (Atlàntic)	1.103.633	-5,8	-7,0
Golf de Mèxic	868.740	15,2	12,3
Amèrica Central i Carib	688.804	13,8	-14,7
Amèrica del Sud (Atlàntic)	2.083.137	19,5	13,4
Amèrica del Nord (Pacífic)	233.591	43,4	-4,7
Amèrica del Sud (Pacífic)	160.926	27,9	-4,6
Oceania i Illes del Pacífic	177.696	38,7	-0,8

L'encariment del preu del petroli no afecta, de moment, la producció i vendes de vehicles.

El tràfic exterior d'automòbils pel port, amb una mitjana mensual de 55.000 unitats, acumula un creixement interanual del 30,5%. Les exportacions, amb un creixement del 19,7%, representen més de la meitat del comerç exterior de vehicles, alhora que les importacions, amb un increment del 37%, es revela com la partida més dinàmica. L'evolució d'aquest tipus de tràfic respon a l'augment de la demanda interna i a la millora de la conjuntura econòmica europea. La partida de maquinària i recanvis, força equilibrada entre càrrega i descàrrega, és una de les que més ha crescut en el que va d'any.

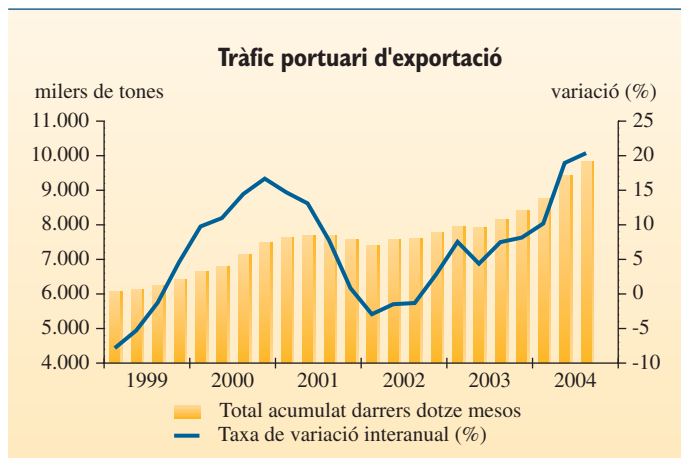
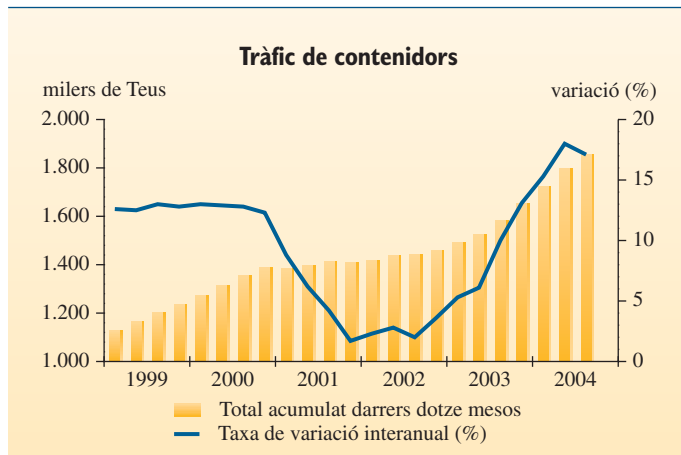
Tràfic de contenidors

Període	Nombre de contenidors (Teus)			Mercaderia milers tones
	Exterior	Cabotatge	Total	
1992	n.d.	n.d.	552.309	5.738
1993	391.934	109.212	501.146	5.411
1994	476.531	128.825	605.356	6.097
1995	539.547	149.777	689.324	6.981
1996	608.203	159.033	767.236	7.628
1997	762.097	209.824	971.921	9.071
1998	842.097	253.016	1.095.113	10.002
1999	944.855	290.132	1.234.987	11.532
2000	1.075.954	311.438	1.387.392	12.989
2001	1.101.975	309.079	1.411.054	13.430
2002	1.166.070	295.162	1.461.232	13.842
1r.tr.	259.125	73.146	332.271	3.093
2n.tr.	312.212	80.004	392.206	3.708
3r.tr.	303.421	72.686	376.107	3.531
4t.tr.	291.312	69.326	360.648	3.510
2003	1.328.439	323.927	1.652.366	15.344
1r.tr.	291.509	73.218	364.727	3.409
2n.tr.	334.796	88.209	423.005	3.848
3r.tr.	346.343	89.833	436.176	3.987
4t.tr.	355.791	72.667	428.458	4.100
2004				
1r.tr.	358.101	77.143	435.244	4.146
2n.tr.	413.652	85.258	498.910	4.892
3r.tr.	411.179	82.153	493.332	4.718

Variació (%)	Teus			Tones
	Exterior	Cabotatge	Total	
3r.tr.2004/3r.tr.2003	18,7	-8,5	13,1	18,3
1r.sem.2004/1r.sem.2003	23,2	0,6	18,6	24,5
2003/2002	13,9	9,7	13,1	10,9
2002/2001	5,8	-4,5	3,6	3,1

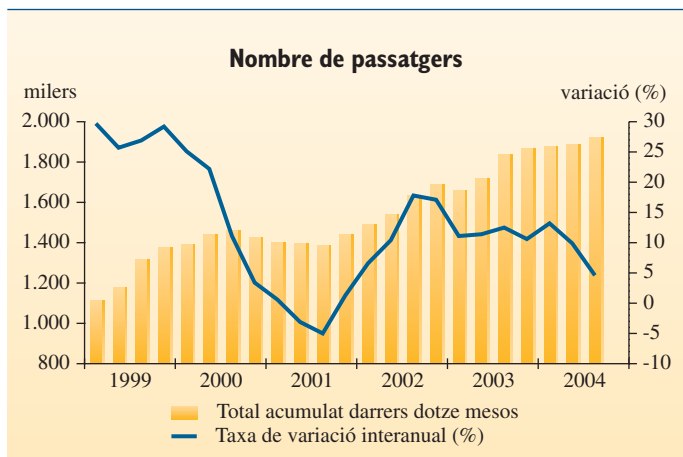
L'agregat de fruites i verdures es posiciona com el capítol més dinàmic del tràfic comercial.

A més dels productes energètics i dels industrials, els destinats a l'alimentació humana –elaborats o frescos– completen el ventall positiu del tràfic portuari en el que va de 2004. Les fruites i verdures lideren de lluny aquest procés expansiu, encara que el major pes dins d'aquest conglomerat el continua ostentant la partida de begudes i derivats. Per contra, el tràfic de primeres matèries i productes destinats a l'alimentació animal, igual que el de materials de construcció, presenta una evolució globalment molt més plana.

El grau de contenerització de la càrrega manipulada al port continua augmentant com a conseqüència del pes creixent de la càrrega general sobre el total.

En consonància amb l'augment del tràfic exterior i especialment de càrrega general, el nombre de contenidors que han passat per les instal·lacions del port de Barcelona en el que va d'any ha crescut més d'un 16%. Tot i que és previsible que aquest procés expansiu es desacceleri durant el darrer trimestre de l'any –com ja ha succeït durant els mesos d'estiu– l'increment del tràfic de contenidors pel conjunt de 2004 pot fregar els 200.000 teus assolint un nou màxim històric a l'entorn d'1,9 milions de teus anuals. Les darreres dades disponibles palesen un comportament notablement dispar pel que fa a l'evolució del tràfic de contenidors segons si és de cabotatge –clarament a la baixa– o exterior, amb un creixement interanual del 21%. Pràcticament tres quartes parts de la mercaderia carregada o descarregada al port de la ciutat en el que va d'any ha viatjat en contenidor.

El progressiu esvaïment del risc geo-estratègic que durant una bona part de 2003 va frenar el tràfic comercial amb els ports del Golf Pèrsic i del Pròxim Orient, permet explicar l'impuls que darrerament han registrat els fluxos comercials entre Barcelona i aquestes dues àrees. Igualment significatiu i alhora indicatiu de la represa econòmica europea és l'increment registrat pel que fa als fluxos comercials amb origen o destinació a la resta de països de la Unió Europea. Un augment en la línia del que s'ha registrat en els fluxos, majoritàriament d'importació, entre el port de Barcelona i els d'Extrem Orient i Japó. Els intercanvis comercials amb els ports del sud i sud-est asiàtic també presenten un saldo positiu ajustat a l'evolució del conjunt del tràfic. La realitat és que els ritmes de creixement en tots aquests casos superen el del comerç mundial.

S'estabilitza el nombre de vaixells que han passat pel port alhora que augmenta el seu arqueig mitjà com a conseqüència del creixent pes del tràfic exterior en perjudici del de cabotatge.

Els intercanvis comercials entre Barcelona i els ports del continent americà –amb l'excepció dels de la costa atlàntica d'Amèrica del Nord– s'han intensificat notablement a mesura que avançava el 2004. Per explicar aquesta evolució s'ha de pensar en la millora de la conjuntura que ha registrat l'activitat manufacturera a les principals economies de l'Amèrica Llatina i en una cotització de les divises que afavoreix les exportacions des d'aquests països cap a la zona de l'euro. Les úniques variacions negatives corresponen als fluxos comercials amb la costa atlàntica d'Amèrica del Nord i, malgrat l'augment en la importació de gas natural, amb els ports del Nord d'Àfrica.

Trànsit de passatgers

Període	Ferris regulars	Creuers	Creuers en trànsit	Total
1992	556.197	46.502	59.230	661.929
1993	425.025	50.619	96.297	571.941
1994	490.843	63.321	108.934	663.098
1995	448.170	69.563	156.374	674.107
1996	453.126	98.912	179.123	731.161
1997	509.944	127.894	231.096	868.934
1998	602.361	224.136	238.925	1.065.422
1999	836.656	247.758	293.838	1.378.252
2000	847.973	291.405	285.537	1.424.915
2001	790.260	342.633	310.167	1.443.060
2002	855.865	447.921	386.738	1.690.524
1r.tr.	133.536	12.835	17.167	163.088
2n.tr.	193.628	143.662	121.394	458.684
3r.tr.	414.194	198.081	144.564	756.839
4t.tr.	114.507	93.793	103.613	311.913
2003	820.737	548.318	500.912	1.869.967
1r.tr.	100.653	9.861	19.657	130.171
2n.tr.	212.630	160.000	145.526	518.156
3r.tr.	412.838	259.675	207.283	879.796
4t.tr.	94.616	118.782	128.446	340.919
2004	89.016	14.429	34.108	137.553
1r.tr.	89.016	14.429	34.108	137.553
2n.tr.	240.077	148.307	140.756	529.140
3r.tr.	474.774	268.989	173.234	916.997

Variació (%)	3r.tr.2004/ 3r.tr.2003	1r.sem.2004/ 1r.sem.2003	2003/ 2002	2002/ 2001
Ferris regulars	15,0	5,6	-4,1	8,3
Creuers	3,6	-4,2	22,4	30,7
Creuers en trànsit	-16,4	5,9	29,5	24,7
Total	4,2	3,1	10,6	17,1

Augmenta l'oferta i el nombre d'usuaris de ferris de línies regulars alhora que es comença a produir un canvi de cicle en el segment dels creuers turístics.

Pel que fa al nombre de passatgers que han utilitzat les instal·lacions portuàries, l'augment interanual de poc més del 6% és el resultat d'un increment molt significatiu del nombre de passatgers de ferris de línia regular combinat amb la consolidació del nombre de viatgers de creuers. En conseqüència, hom pot esperar que enguany s'assoleixi un nou màxim històric proper als dos milions de viatgers, alhora que es comença a estabilitzar el nombre de viatgers de creuers.

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies per l'aeroport de Barcelona

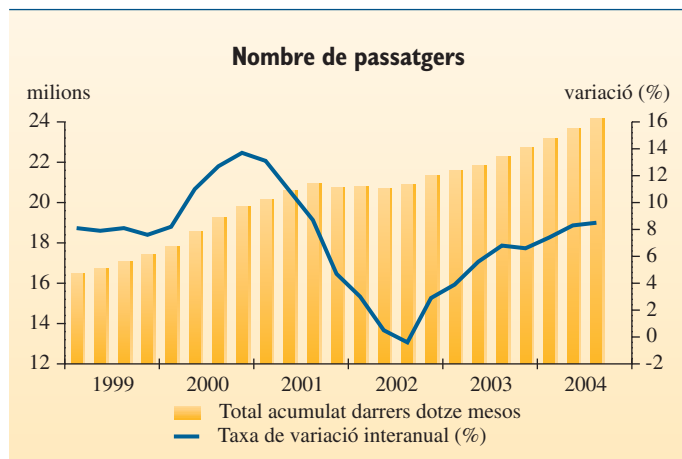
Període	Avions			Passatgers (milers)					Mercaderies (tones)		
	Total ¹	Interior	Internacional	Total ¹	Interior		Internacional		Total ¹	Interior	Internacional
					BCN-MDD	Resta	UE	Resta			
1992	141.678	68.053	68.028	10.328	2.124	3.999	3.073	848	72.054	34.202	38.180
1993	137.069	65.144	68.397	9.997	2.088	3.618	3.179	774	57.480	29.637	27.841
1994	145.583	73.863	68.929	10.648	2.369	3.726	3.412	795	58.891	27.840	31.051
1995	155.803	80.249	72.593	11.728	2.545	4.206	3.593	970	68.285	31.047	37.238
1996	180.462	91.868	85.810	13.434	2.858	4.704	4.239	1.117	80.077	32.452	47.625
1997	210.960	111.996	96.019	15.066	2.971	5.330	5.002	1.260	80.946	32.383	48.520
1998	217.553	113.140	104.413	16.195	3.116	5.559	5.670	1.402	80.032	31.802	48.230
1999	233.609	119.932	113.666	17.422	3.303	5.746	6.553	1.527	86.215	32.920	53.253
2000	256.905	122.312	131.534	19.809	3.894	6.252	7.513	1.838	88.763	32.996	55.768
2001	273.118	130.819	142.298	20.745	3.982	6.570	8.144	1.848	81.882	28.378	53.503
2002	271.023	123.149	144.733	21.348	4.038	6.360	9.035	1.741	75.905	25.262	50.643
1r.tr.	61.063	28.532	31.867	4.488	996	1.356	1.803	294	17.958	5.932	12.026
2n.tr.	69.232	31.288	37.046	5.603	1.103	1.595	2.411	453	19.490	6.630	12.860
3r.tr.	72.732	32.328	39.598	6.268	868	1.938	2.748	663	18.447	6.511	11.935
4t.tr.	67.996	31.001	36.222	4.987	1.072	1.471	2.073	331	20.011	6.189	13.822
2003	282.013	127.866	150.987	22.752	4.145	6.928	10.310	1.160	70.115	22.852	47.263
1r.tr.	66.480	30.517	35.402	4.732	1.040	1.433	2.018	196	17.057	5.286	11.771
2n.tr.	70.836	32.189	37.654	5.888	1.103	1.741	2.767	229	17.177	5.719	11.457
3r.tr.	75.449	33.756	40.775	6.699	897	2.138	3.095	501	16.933	6.009	10.925
4t.tr.	69.248	31.404	37.156	5.433	1.105	1.616	2.430	233	18.948	5.838	13.110
2004											
1r.tr.	67.784	31.082	36.003	5.158	1.071	1.596	2.257	190	17.982	5.333	12.649
2n.tr.	74.172	33.804	39.381	6.410	1.119	1.962	2.858	425	20.298	6.051	14.247
3r.tr.	78.179	35.519	41.700	7.201	930	2.283	3.237	693	21.244	6.235	15.009

¹Es comptabilitza la totalitat del tràfic, no només el comercial. Les dades trimestrals són provisionals. Font (per a tot aquest apartat, si no s'indica el contrari): Aeroport de Barcelona.

Variació (%)	Passatgers			
	3r.tr.2004/ 3r.tr.2003	1r.sem.2004/ 1r.sem.2003	2003/ 2002	2002/ 2001
Total	7,5	8,9	6,6	2,9
BCN-MDD	3,6	2,2	2,8	1,4
Resta interior	6,8	12,1	8,8	-3,2
Unió Europea	4,6	6,9	14,1	10,9
Resta internacional	38,4	44,5	-33,3	-6,1

Variació (%)	Avions			
	3r.tr.2004/ 3r.tr.2003	1r.sem.2004/ 1r.sem.2003	2003/ 2002	2002/ 2001
Total	3,6	3,4	4,1	-0,8
Interior	5,2	3,5	3,8	-5,9
Internacional	2,3	3,2	4,3	1,7

Variació (%)	Mercaderies			
	3r.tr.2004/ 3r.tr.2003	1r.sem.2004/ 1r.sem.2003	2003/ 2002	2002/ 2001
Total	25,5	11,8	-7,62	-7,3
Interior	3,8	3,4	-9,53	-11,0
Internacional	37,4	15,8	-6,67	-5,3

La intensificació del ritme de creixement del trànsit aeri de passatgers fins l'estiu perfila un avanç de tancament d'exercici a la ratlla dels 25 milions de passatgers.

L'activitat a l'aeroport de Barcelona en els primers nou mesos de l'any ha continuat creixent a bon ritme, tant en el trànsit de passatgers –amb un augment del 8,4% en relació al mateix període de l'any anterior–, com en el tràfic de mercaderies o en el moviment d'aeronaus, amb unes taxes del 16,3 i del 3,5% respectivament. En el segment de trànsit de passatgers, s'ha accelerat sensiblement el ritme de creixement en relació amb el quadrienni precedent, mentre que en el transport de mercaderies s'ha invertit la tendència negativa del darrer bienni.

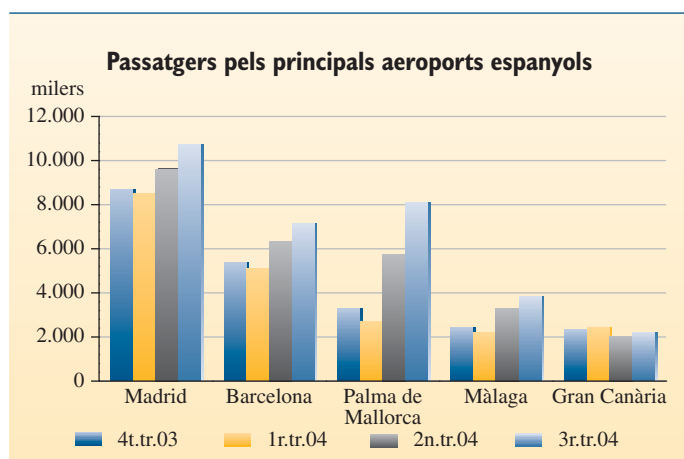
Trànsit de passatgers als principals aeroports espanyols

(3r.tr.2004)

Aeroports	Interior			Internacional			Total	Variació (%) interanual	(%) Internacional
	Total	Regular	No regular	Total	Regular	No regular			
Alacant	436.818	409.479	27.339	2.264.131	1.467.702	796.429	2.700.949	2,1	83,8
Barcelona	3.094.958	2.975.610	119.348	4.047.722	3.654.586	393.136	7.142.680	7,7	56,7
Bilbao	611.500	529.156	82.344	390.868	352.305	38.563	1.002.368	15,8	39,0
Eivissa	629.988	610.890	19.098	1.547.433	502.876	1.044.557	2.177.421	1,8	71,1
Fuerteventura	363.829	315.121	48.708	701.825	358.656	343.169	1.065.654	2,2	65,9
Girona	168	100	68	1.008.375	758.675	249.700	1.008.543	68,3	100,0
Gran Canària	1.012.503	981.253	31.250	1.220.321	407.544	812.777	2.232.824	0,9	54,7
Lanzarote	619.680	474.295	145.385	938.445	213.059	725.386	1.558.125	5,2	60,2
Madrid	4.987.780	4.807.559	180.221	5.765.171	5.290.693	474.478	10.752.951	5,7	53,6
Màlaga	778.266	740.841	37.425	3.069.986	2.141.350	928.636	3.848.252	4,4	79,8
Menorca	423.932	374.703	49.229	894.934	138.906	756.028	1.318.866	-0,9	67,9
Palma de Mallorca	1.636.044	1.541.466	94.578	6.474.333	3.349.482	3.124.851	8.110.377	5,9	79,8
Santiago de Compostela	352.378	321.956	30.422	99.877	91.641	8.236	452.255	10,0	22,1
Sevilla	564.377	529.589	34.788	149.346	125.578	23.768	713.723	16,5	20,9
Tenerife Nord	875.869	875.824	45	17.948	17.838	110	893.817	10,4	2,0
Tenerife Sud	695.163	318.130	377.033	1.473.273	386.080	1.087.193	2.168.436	-6,6	67,9
València	538.656	489.713	48.943	390.997	354.983	36.014	929.653	29,9	42,1
Total Espanya	19.335.019	17.857.396	1.477.623	31.858.434	20.402.488	11.455.946	51.193.453	6,7	62,2

Nota: No s'inclouen els trànsits internacionals ni altres serveis no comercials.

Font: Subsecretaria de Aviación Civil.

La trajectòria expansiva del trànsit aeri que registra l'aeroport de Barcelona està en sintonia amb l'auge general que viu aquesta modalitat de transport a tota Espanya i que contrasta amb l'escàs dinamisme que presenten altres modes de transport públic de passatgers de mitjà i llarg recorregut com el de carretera o el de ferrocarril. Tot això en un context en el que tot el sector dels transport està a l'expectativa de l'evolució del preu del petroli i de les possibles repercussions en les tarifes.

El fet que durant la primera meitat de l'any l'economia internacional hagi presentat un perfil expansiu i superior al previst per diferents organismes internacionals, els diferents factors d'atracció turística i per motius professionals que ofereix Barcelona –accentuats enguany per la celebració del Fòrum Universal de les Cultures–, i, sobretot, la revolució que representa en el sector aeri la proliferació de línies de baix cost, són els elements fonamentals de la intensificació del ritme de creixement dels primers nou mesos de 2004. A més, la fortalesa de l'euro ha impulsat el viatge i la despesa de residents a països de fora de la zona euro. Un factor que contribueix a explicar perquè la trajectòria expansiva del trànsit aeri ha estat molt més vistosa que la del sector turístic.

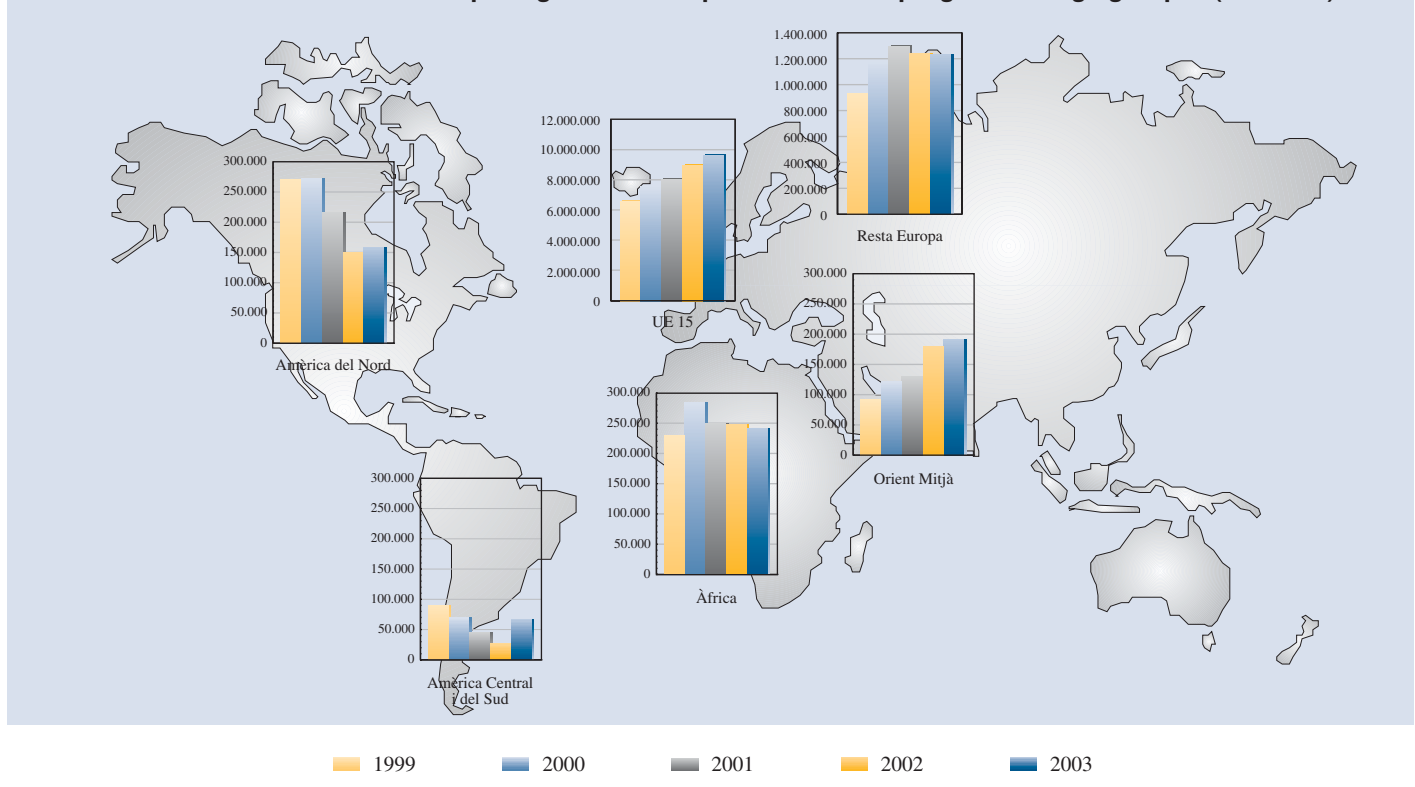
Del balanç de la temporada estival, convé destacar que a l'agost es va registrar un rècord absolut de viatgers, amb 2,5 milions de passatgers, la xifra més elevada assolida mai en un sol mes. Un 56% d'aquests viatgers tenien procedència o destinació internacional. A nivell de l'acumulat anual, el trànsit amb la Unió Europea continua sent el de més volum amb un 44,5% del total de viatgers, i manté un creixement intens –del 6,0%–, inferior, però a les taxes de dos dígitos que ha registrat en el darrer trienni. Pel que fa als vols amb d'altres aeroports d'Espanya, la tònica general és alcista, si bé la línia Madrid-Barcelona acusa un cert estancament a uns nivells operatius força elevats.

Un dels trets més rellevants de les dades disponibles de 2004 és el persistent creixement del segment internacional de fora de la Unió Europea, que acumula fins al setembre un augment del 41,2%. Un registre molt elevat que ve a compensar la davallada de bienni precedent, quan el trànsit aeri internacional i transcontinental es va veure severament afectat per la inseguretat provocada pel terrorisme internacional, i que s'emmarca en l'objectiu d'impulsar els vols intercontinentals que han acordat diverses institucions i agents econòmics. De moment, es contempla una primera fase d'enllaços viables –Nova York, Filadèlfia, Buenos Aires, Sao Paulo, Dubai i Bahrain–, a la que seguirà una segona d'enllaços potencialment viables i una tercera de rutes estratègiques subjectes a oscil·lacions del mercat.

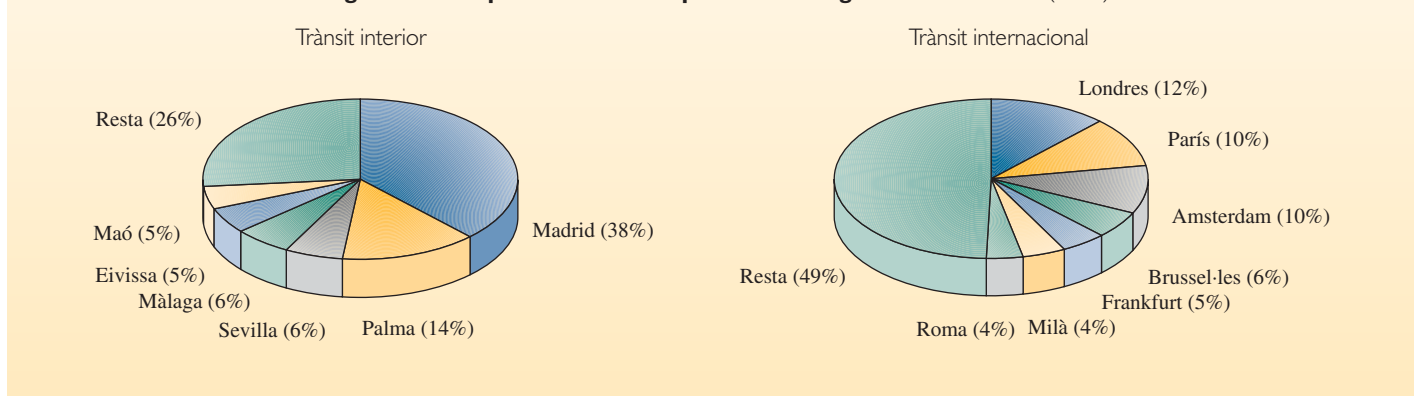
Quant a la resta d'aeroports espanyols, el balanç dels mesos d'estiu té un clar signe expansiu, amb un creixement conjunt del 6,7% en relació amb els mateixos mesos de l'any passat. La tendència expansiva és general, ja que només l'aeroport de Tenerife Sud registra un retrocés en relació amb un any abans.

Si es deixa de banda Madrid –pas obligat per moltes connexions intercontinentals–, els aeroports anomenats turístics concentren una part molt significativa dels poc més de cinquanta milions de passatgers que han passat pels aeroports espanyols en el tercer trimestre de l'any. L'increment més significatiu torna a correspondre a l'aeroport de Girona, especialitzat en vols fletats per compayies de baix cost que connecten amb d'altres països de la UE.

Evolució del trànsit internacional de passatgers amb l'aeroport de Barcelona per grans zones geogràfiques (1999-2003)

Passatgers de l'aeroport de Barcelona per ciutat d'origen o de destinació (2003)

De cara al tancament de l'any i a l'espera de l'impacte de l'entrada en funcionament de la tercera pista la tardor de 2004, es preveu un progressiu increment del nombre d'operacions i dels viatgers transportats que permetin que l'aeroport de Barcelona es mantingui entre els deu primers d'Europa. Dins de l'ampliació de l'aeroport, aquesta era, juntament amb la terminal sud i la nova torre de control, una de les fites més importants, que previsiblement permetran augmentar la capacitat de l'aeroport en els propers anys fins als 40 milions de passatgers anuals.

Distribució per fluxos geogràfics i companyies del trànsit de passatgers per l'aeroport de Barcelona durant 2003.

Les dades de trànsit de passatgers de 2003 revelen que l'aeroport de Barcelona ha continuat avançant posicions en el conjunt d'aeroports europeus. En el darrer trienni, ha avançat una posició cada any, i ja s'ha convertit en el novè aeroport europeu en nombre absolut de passatgers gràcies a que ostenta el major ritme de creixement del grup d'aeroports que mouen més de vint milions de passatgers per any. En el rànquing mundial, l'aeroport de Barcelona se situà el 2003 en la 36ena posició en termes de passatgers i en la 49ena en termes d'enlairaments i aterratges d'aeronaus.

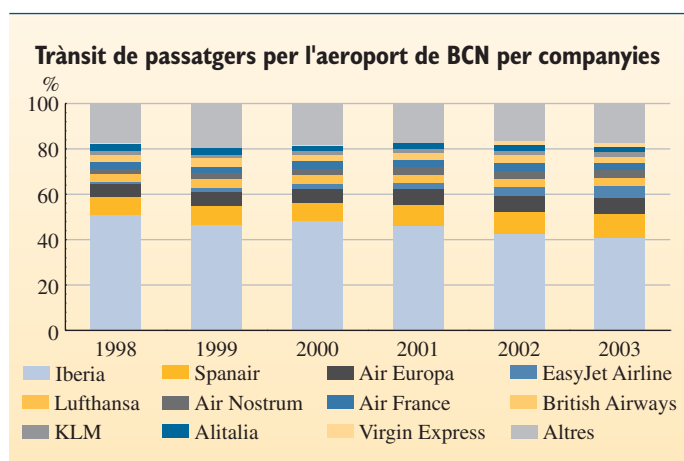
Aeroport de Barcelona. Distribució del trànsit internacional de passatgers per països

	1999		2000		2001		2002		2003	
	passatgers	%	passatgers	%	passatgers	%	passatgers	%	passatgers	%
Alemanya	1.114.102	13,5	1.258.523	13,2	1.385.040	13,7	1.409.569	13,0	1.501.335	13,0
Àustria	103.522	1,3	110.340	1,2	91.462	0,9	122.915	1,1	118.096	1,0
Bèlgica	581.472	7,0	638.398	6,7	598.012	5,9	599.636	5,5	637.448	5,5
Dinamarca	113.229	1,4	134.799	1,4	136.783	1,4	116.806	1,1	203.097	1,8
Finlàndia	71.336	0,9	73.361	0,8	76.292	0,8	82.117	0,8	85.083	0,7
França	1.011.039	12,2	1.217.239	12,8	1.239.319	12,3	1.282.495	11,8	1.264.983	10,9
Grècia	87.706	1,1	101.817	1,1	113.845	1,1	121.931	1,1	95.449	0,8
Holanda	566.400	6,9	665.470	7,0	870.257	8,6	1.099.702	10,1	1.133.422	9,8
Irlanda	88.903	1,1	98.125	1,0	97.270	1,0	141.200	1,3	177.962	1,5
Itàlia	1.117.844	13,5	1.246.485	13,1	1.300.298	12,9	1.359.868	12,5	1.386.522	12,0
Luxemburg	16.506	0,2	18.947	0,2	22.667	0,2	24.192	0,2	22.839	0,2
Portugal	296.040	3,6	304.986	3,2	277.957	2,8	322.927	3,0	352.966	3,0
Regne Unit	1.403.323	17,0	1.662.320	17,5	1.860.070	18,4	2.209.261	20,3	2.589.178	22,4
Suècia	68.205	0,8	64.875	0,7	74.408	0,7	126.951	1,2	113.492	1,0
Total UE	6.639.627	80,4	7.595.685	79,7	8.143.680	80,7	9.019.570	83,0	9.681.872	83,6
Federació Russa	193.513	2,3	234.074	2,5	309.498	3,1	271.165	2,5	227.718	2,0
Hongria	32.624	0,4	31.440	0,3	8.911	0,1	7.935	0,1	11.996	0,1
Islàndia	14.407	0,2	11.832	0,1	10.437	0,1	12.249	0,1	13.709	0,1
Malta	10.751	0,1	5.050	0,1	5.705	0,1	9.962	0,1	8.063	0,1
Noruega	18.051	0,2	21.536	0,2	50.878	0,5	56.815	0,5	61.238	0,5
Polònia	3.281	0,0	16.088	0,2	19.366	0,2	29.214	0,3	30.377	0,3
República Txeca	59.027	0,7	66.521	0,7	69.548	0,7	68.059	0,6	80.875	0,7
Romania	9.067	0,1	8.042	0,1	11.358	0,1	9.126	0,1	8.323	0,1
Suïssa	502.212	6,1	640.140	6,7	681.674	6,8	645.044	5,9	653.292	5,6
Turquia	45.026	0,5	104.505	1,1	94.827	0,9	92.138	0,8	87.473	0,8
Ucraïna	12.370	0,1	10.754	0,1	17.849	0,2	19.736	0,2	22.478	0,2
Resta Europa	32.342	0,4	29.345	0,3	22.292	0,2	20.776	0,2	25.478	0,2
Total Europa	7.572.298	91,7	8.775.012	92,1	9.446.023	93,6	10.261.789	94,4	10.912.892	94,2
Algèria	32.337	0,4	37.481	0,4	50.144	0,5	59.686	0,5	48.956	0,4
Egipte	84.562	1,0	102.863	1,1	79.578	0,8	98.059	0,9	98.277	0,8
Marroc	38.044	0,5	52.266	0,5	38.740	0,4	35.300	0,3	39.371	0,3
Tunísia	70.609	0,9	89.410	0,9	79.567	0,8	52.675	0,5	51.852	0,4
Resta Àfrica	4.915	0,1	3.099	0,0	3.706	0,0	3.400	0,0	3.672	0,0
Total Àfrica	230.467	2,8	285.119	3,0	251.735	2,5	249.120	2,3	242.128	2,1
EUA i Canadà	265.405	3,2	264.527	2,8	205.365	2,0	140.311	1,3	142.715	1,2
Mèxic	5.330	0,1	8.329	0,1	11.848	0,1	10.376	0,1	15.783	0,1
Total Amèrica del Nord	270.735	3,3	272.856	2,9	217.213	2,2	150.687	1,4	158.498	1,4
Costa Rica	1.811	0,0	2.128	0,0	2.200	0,0	1.139	0,0	2.448	0,0
Cuba	26.405	0,3	13.888	0,1	2.132	0,0	---	---	3.940	0,0
República Dominicana	3.574	0,0	17.003	0,2	3.036	0,0	2.089	0,0	3.378	0,0
Resta Amèr. Central	4.587	0,1	4.317	0,0	3.370	0,0	2.544	0,0	4.027	0,0
Total Amèrica Central	36.377	0,4	37.336	0,4	10.738	0,1	5.772	0,1	13.793	0,1
Argentina	10.898	0,1	10.018	0,1	13.600	0,1	7.596	0,1	17.192	0,1
Brasil	34.163	0,4	10.365	0,1	6.482	0,1	3.604	0,0	16.581	0,1
Equador	671	0,0	1.090	0,0	2.568	0,0	2.375	0,0	5.051	0,0
Colòmbia	1.101	0,0	2.333	0,0	3.586	0,0	2.036	0,0	3.898	0,0
Perú	861	0,0	2.922	0,0	3.339	0,0	2.772	0,0	3.748	0,0
Resta Amèrica del Sud	6.642	0,1	5.522	0,1	6.708	0,1	3.037	0,0	6.453	0,1
Total Amèrica del Sud	54.336	0,7	32.250	0,3	36.283	0,4	21.420	0,2	52.923	0,5
Total Amèrica	361.448	4,4	342.442	3,6	264.234	2,6	177.879	1,6	225.214	1,9
Israel	90.376	1,1	120.005	1,3	130.067	1,3	177.571	1,6	188.234	1,6
Resta Orient Mitjà	1.157	0,0	1.478	0,0	1.936	0,0	1.948	0,0	3.803	0,0
Total Orient Mitjà	91.533	1,1	121.483	1,3	132.003	1,3	179.519	1,7	192.037	1,7
Altres	420	0,0	334	0,0	55	0,0	4.949	0,0	7.413	0,1
Total Internacional	8.256.166	100,-	9.524.390	100,-	10.094.050	100,-	10.873.256	100,-	11.579.684	100,-

Nota: Passatgers que han viatjat amb un codi de vol amb origen o destinació internacional des de/a Barcelona.

Trànsit en els aeroports europeus (2003)

	Passatgers		Mercaderies		Avions	
	Nombre	Var.2003/2002 (%)	Tones	Var.2003/2002 (%)	Nombre	Var.2003/2002 (%)
1. Londres-LHR	63.468.620	0,2	1.300.420	-0,8	463.650	-0,6
2. Frankfurt-FRA	48.351.664	-0,2	1.650.599	1,2	458.865	0,1
3. París-CDG	48.122.038	-0,4	1.481.200	5,9	515.025	1,0
4. Amsterdam-AMS	39.959.161	-1,9	1.353.729	5,1	408.297	-2,1
5. Madrid-MAD	35.694.331	5,2	338.399	2,1	383.799	4,3
6. Londres-LGW	30.007.209	1,3	234.283	-7,9	242.731	0,1
7. Roma-FCO	26.285.036	3,7	172.704	-2,1	300.831	6,4
8. Munic-MUC	24.193.304	4,4	162.545	-2,6	355.602	3,3
9. Barcelona-BCN	22.748.823	6,6	76.174	-6,7	282.020	4,1
10. París-ORY	22.390.236	-3,3	92.650	-16,8	206.767	-2,0
11. Manchester-MAN	19.867.912	4,6	126.413	7,3	207.125	7,6
12. Palma de Mallorca-PMI	19.179.018	7,6	22.361	-2,5	168.980	5,4
13. Londres-STN	18.716.692	16,6	206.726	4,8	186.477	9,2
14. Copenhaguen-CPH	17.643.641	-3,0	335.661	-10,2	259.002	-3,0
15. Milà-MXP	17.630.452	1,1	319.513	8,7	213.554	0,6

Pel que fa a la distribució dels fluxos geogràfics del trànsit de passatgers, s'ha d'insistir en primer lloc en la creixent internacionalització d'aquests fluxos. Des de 2002, almenys la meitat dels viatgers tenen origen o destinació internacional, majoritàriament dintre de la Unió Europea. El Regne Unit és el país amb el qual el trànsit de viatgers és més intens, amb més de 2,5 milions de passatgers durant 2003. Li segueixen de prop Alemanya, Itàlia i França, amb poc més de 4,1 milions de passatgers en total. Pel que fa a la resta d'àrees geogràfiques, cal destacar l'estancament del trànsit de passatgers amb origen o destinació europeus de fora de la UE, d'Àfrica i d'Amèrica del Nord, del sensible augment amb Amèrica del Sud i del moderat increment amb l'Orient Mitjà, degut principalment a la forta embranzida del tràfic amb Israel, que, en nombre de passatgers, dobla els registres de quatre anys enrera.

Encara en l'àmbit internacional, l'anàlisi per ciutats i/o aeroports mostra que només hi ha un aeroport amb el que el trànsit amb l'aeroport de El Prat superi el milió de persones (Amsterdam, amb 1,1 milions de passatgers). En canvi, per ciutats, els tres aeroports de Londres sumen més d'1,4 milions de passatgers, i els dos de París 1,2 milions. Dins de l'escenari espanyol l'aeroport de El Prat és el segon en nombre de passatgers, per darrera del de Madrid. Del conjunt de rutes que té establertes l'aeroport de Barcelona, la de Madrid és la més utilitzada, seguida de lluny per les de Palma, Sevilla i Màlaga.

Les dades de 2003 i les disponibles de 2004 confirmen que l'obertura de connexions amb molts aeroports espanyols per part de companyies de baix cost ha afavorit un notable increment d'aquest segment del trànsit que contrasta amb el baix creixement de la ruta Barcelona-Madrid.

Una aproximació al volum del trànsit de passatgers segons les companyies que els han transportat revela la creixent importància de les companyies de baix cost enfront de les anomenades companyies de bandera o tradicionals. Aquest darrer segment està immers en un procés de crisi permanent que ha portat a la desaparició d'algunes línies com Sabena o Swissair i a greus dificultats d'altres com Alitalia, mentre que les operadores de baix cost estan captant viatgers tant de les companyies tradicionals com del segment de demanda que, amb unes tarifes barates, estan contribuint a generar, sobretot en rutes de curtes i mitjanes distàncies. Els eixos sobre els que operen aquestes companyies per tal de reduir despeses operatives són principalment la comercialització dels bitllets via Internet, l'eliminació de qualsevol servei complementari o la utilització d'hores vall i d'aeroports secundaris.

Així, a l'aeroport de El Prat el pes en termes relatius dels passatgers transportats per Iberia, la companyia líder per excel·lència a Espanya, ha davallat deu punts percentuals en els darrers sis anys. Un fet compatible, no obstant, amb un augment del 12,3% del nombre de viatgers transportats per aquesta mateixa companyia en el mateix període. Un dels exemples que millor pot il·lustrar l'abast del fenomen de la irrupció de les companyies de baix cost és l'evolució de Easyjet, que entre 1998 i 2003 ha multiplicat per vuit el nombre de viatgers transportats fins a situar-se en la quarta companyia de les que operen a El Prat en nombre de passatgers.

Com es pot veure, l'escenari en el que es projecta el futur del trànsit aeri i de les companyies que operen en el transport i la gestió de rutes i serveis està força trasbalsat, i cada cop més es veuen fusions de companyies, renovació d'aliances internacionals o col·laboracions de grups turístics i hotelers amb aerolínies per establir noves rutes. Això, sense oblidar un últim punt de discussió, com és el de la participació d'agents econòmics i de les institucions autonòmiques i locals en la gestió directa de l'aeroport.

Transport públic col·lectiu a la regió metropolitana

Transport públic metropolità

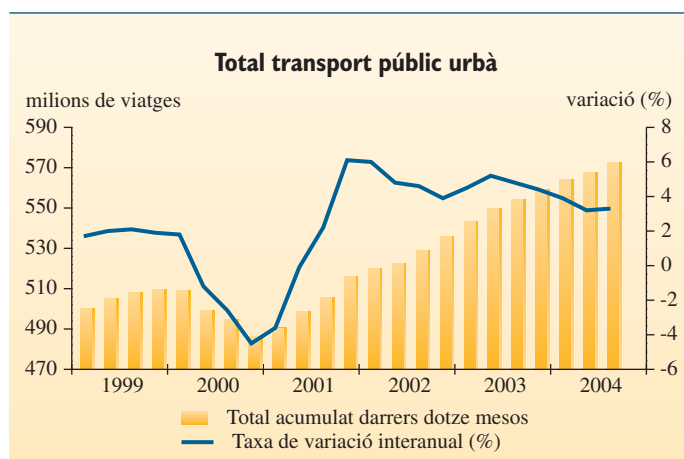
(milers de viatgers)

Període	Ferrovitari	Autobús	Total
1997	391.400	300.250	691.650
1998	422.100	291.810	713.910
1999	433.800	292.670	726.470
2000	450.000	298.480	748.480
2001	471.870	283.560	755.430
2002	502.900	297.150	800.050
1r.sem.	259.100	148.580	407.680
2n.sem.	243.800	148.570	392.370
2003	516.220	313.780	830.000
1r.sem.	263.600	162.220	425.820
2n.sem.	252.620	151.560	404.180
2004			
1r.sem.(*)	272.600	165.400	438.000

Nota: Les dades del darrer any són provisionals. (*) Estimacions.

Font: Autoritat del Transport Metropolità

Variació (%)	1r.sem.2004/ 1r.sem.2003	2003/2002	2002/2001
Ferrovitari	3,4	2,6	6,6
Autobús	2,0	5,6	4,8
Total	2,9	3,7	5,9

Una conjuntura econòmica moderadament positiva i l'espiral alcista del preu dels carburants, a més del fenomen puntual del Fòrum, han afavorit una major utilització del transport públic metropolità.

Les dades disponibles en el moment de tancar aquesta edició permeten una valoració força positiva del nombre de passatgers que han utilitzat el transport públic col·lectiu a l'àmbit metropolità durant el primer semestre d'enguany. Això no treu que la desacceleració del ritme de creixement hagi estat significativa, especialment entre els usuaris d'autobusos.

Transport públic urbà

(milers de viatges)

Període	Xarxa	Xarxa	FGC	Total
	Metro	Autobusos	Servei urbà	
1992	271.413	200.106	19.907	491.426
1993	264.241	196.923	18.219	479.383
1994	253.142	201.047	17.312	471.501
1995	261.910	201.961	17.251	481.122
1996	268.061	206.902	17.992	492.955
1997	258.347	205.923	18.022	482.292
1998	280.324	198.564	20.955	499.843
1999	285.943	200.311	23.263	509.517
2000	291.977	169.289	25.177	486.443
2001	305.105	184.025	26.833	515.963
2002	321.365	186.103	28.645	536.114
1r.tr.	81.369	48.683	7.434	137.485
2n.tr.	85.175	43.804	7.861	136.841
3r.tr.	68.249	41.587	5.545	115.380
4t.tr.	86.573	52.028	7.806	146.407
2003	331.398	199.721	28.352	559.471
1r.tr.	85.779	51.100	7.778	144.657
2n.tr.	84.382	51.907	7.278	143.567
3r.tr.	71.453	42.941	5.502	119.896
4t.tr.	89.784	53.773	7.794	151.351
2004				
1r.tr.	88.863	52.986	7.790	149.639
2n.tr.	87.465	51.878	7.407	146.750
3r.tr.	76.125	43.122	5.737	124.984

Nota: a partir del 2000 es trenca la sèrie d'usuaris del metro i autobús. Amb l'entrada en vigor de la integració tarifària es substitueix el concepte de viatge venut pel de títol validat.

Font: Transports de Barcelona i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	3r.tr.2004/ 3r.tr.2003	1r.sem.2004/ 1r.sem.2003	2003/2002	2002/2001
Metro	6,5	3,6	3,1	5,3
Autobús	0,4	1,8	7,3	1,1
FGC	4,3	0,9	-1,0	6,8
Total Urbà	4,2	2,8	4,4	3,9

Dins del que anomenem transport públic urbà –que inclou les xarxes de metro, autobusos de Transports de Barcelona i el servei urbà dels Ferrocarrils de la Generalitat– la trajectòria expansiva no es presenta amb la mateixa intensitat als diversos mitjans de transport. L'impacte del Fòrum i de l'augment del nombre de turistes sobre el transport públic ha estat especialment intens en el cas del metro, que ha registrat un increment atípic durant els mesos d'estiu. Contràriament, la incidència en el transport públic de superfície –sense comptar el tramvia– apareix com a força inapreciable. En línia amb l'evolució del metro, l'augment del nombre d'usuaris del servei urbà dels FGC durant l'estiu ha estat destacat.

Nombre de viatges a les línies de rodalia de RENFE i als FGC

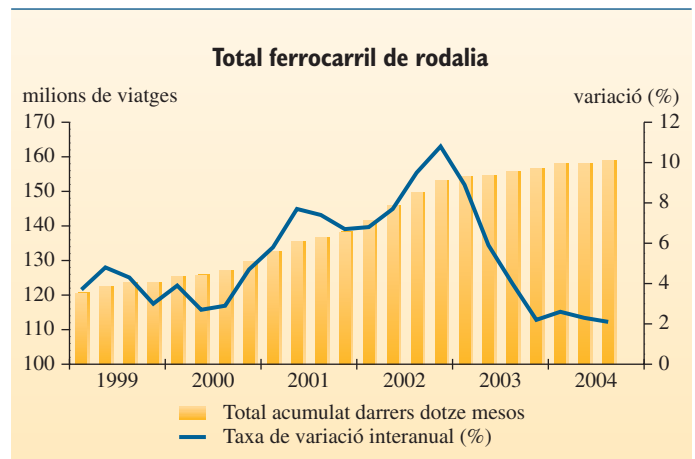
(milers)

Període	RENFE					FGC			Total
	C-1	C-2	C-3	C-4	Total	Línia Llobr-Anoia	Metro Vallès	Total	
1992	22.512	25.164	4.015	20.871	72.562	9.123	17.354	26.477	99.039
1993	22.671	24.938	3.841	18.973	70.423	8.410	16.764	25.174	95.597
1994	21.994	25.848	3.964	23.208	75.014	8.236	16.947	25.183	100.197
1995	24.110	26.725	4.161	24.869	79.865	8.418	16.933	25.351	105.216
1996	24.739	26.220	4.247	26.877	82.083	8.661	18.287	26.948	109.031
1997	24.036	27.521	4.985	28.941	85.483	9.044	19.777	28.821	114.304
1998	24.113	29.012	5.588	29.804	88.517	11.073	20.679	31.752	120.269
1999	24.333	29.770	5.716	30.309	90.128	12.597	21.100	33.697	123.825
2000	25.541	30.807	5.944	31.783	94.075	13.681	21.889	35.569	129.644
2001	26.931	33.804	6.459	34.779	101.973	14.757	21.575	36.332	138.305
2002	31.200	37.704	7.055	35.874	111.833	16.439	24.942	41.381	153.214
1r.tr.	7.750	9.218	1.713	8.857	27.538	4.002	6.034	10.037	37.575
2n.tr.	8.064	9.638	1.787	9.440	28.929	4.164	6.287	10.451	39.380
3r.tr.	7.388	8.960	1.622	8.209	26.179	3.588	4.953	8.541	34.720
4t.tr.	7.998	9.888	1.933	9.368	29.187	4.684	7.668	12.352	41.539
2003	31.493	36.621	7.950	35.899	111.963	18.473	26.152	44.625	156.587
1r.tr.	7.498	9.099	1.958	8.709	27.264	4.617	6.721	11.337	38.601
2n.tr.	8.098	9.287	2.037	9.177	28.599	4.693	6.414	11.106	39.705
3r.tr.	7.564	8.689	1.864	8.428	26.545	4.083	5.275	9.358	35.903
4t.tr.	8.333	9.546	2.091	9.585	29.555	5.081	7.742	12.823	42.378
2004									
1r.tr.	7.918	9.076	1.959	9.190	28.143	4.960	7.100	12.060	40.203
2n.tr.	8.360	9.591	1.939	9.591	29.481	4.849	6.707	11.557	41.038
3r.tr.	7.936	9.337	2.137	8.555	27.965	4.318	5.805	10.124	38.089

RENFE. C1: Maçanet-Mataró-Barcelona-Aeroport/l'Hospitalet; C2: Sant Vicenç-Vilanova-Barcelona-Granollers-Maçanet; C3: Vic-Barcelona-l'Hospitalet; C4: Manresa-Terrassa-Barcelona-Vilafranca-Sant Vicenç. FGC. Línia Llobregat-Anoia: Barcelona-Igualada/Manresa; Metro Vallès: Barcelona-Terrassa/Sabadell.
 Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per RENFE i pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	3r.tr.2004/ 3r.tr.2003	1r.sem.2003/ 1r.sem.2002	2003/2002	2002/2001
RENFE	5,3	3,2	0,1	9,7
C1	4,9	4,4	0,9	15,9
C2	7,5	1,5	-2,9	11,5
C3	14,6	-2,4	12,7	9,2
C4	1,5	5,0	0,1	3,1
FGC	8,2	5,2	7,8	13,9
Llobregat-Anoia	5,8	5,4	12,4	11,4
Metro Vallès	10,1	5,1	4,9	15,6
Total Rodalia	6,1	3,7	2,2	10,8

A més d'alguns dels factors esgrimits com a principals responsables de l'augment del nombre d'usuaris del transport públic urbà durant els mesos d'estiu, l'increment del trànsit de passatgers a les línies ferroviàries de rodalia s'ha d'imputar també a l'evolució dels mercats laboral i residencial, sense menysprear l'efecte sobre aquests serveis públics de transport de la creixent congestió de la xarxa viària d'accés a la ciutat central i del constant encariment dels carburants que resten atractiu al transport privat.

V. Turisme, fires i congressos

Visitants i pernoctacions als hotels de Barcelona

Període	Pernoctacions	Visitants ¹	Estada mitjana ²
1992	4.333.420	1.874.734	2,3
1993	4.256.524	2.455.249	1,7
1994	4.704.681	2.663.887	1,8
1995	5.674.580	3.089.974	1,8
1996	6.341.380	3.061.994	2,1
1997	6.965.391	2.823.391	2,5
1998	7.400.337	2.969.490	2,5
1999	7.542.115	3.123.476	2,4
2000	7.777.580	3.141.162	2,5
2001	7.969.496	3.378.636	2,4
2002	8.694.770	3.580.986	2,4
gn-fb	1.036.577	456.355	2,3
mç-ab	1.532.147	594.647	2,6
mg-jn	1.553.353	557.306	2,8
jl-ag	1.664.477	641.768	2,6
st-oc	1.669.958	751.656	2,2
nv-ds	1.238.258	579.254	2,1
2003	9.102.090	3.848.187	2,4
gn-fb	1.159.469	542.198	2,1
mç-ab	1.503.199	632.402	2,4
mg-jn	1.717.287	735.104	2,3
jl-ag	1.704.635	659.246	2,6
st-oc	1.677.739	721.739	2,5
nv-ds	1.339.761	557.498	2,4
2004			
gn-fb	1.359.327	658.466	2,1
mç-ab	1.730.741	776.364	2,3
mg-jn	1.714.584	768.552	2,3
jl-ag	1.922.718	776.557	2,5

¹ Per a tot el capítol, s'entén per visitants els que almenys pernocten una nit a Barcelona.

² Dades expressades en nits.

Font: Tots els quadres i gràfics d'aquesta secció són d'elaboració pròpia a partir de l'enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona.

Variació (%)	Pernoctacions	Visitants
jl-ag 2004/jl-ag 2003	12,8	17,8
1r sem 2004/ 1r sem 2003	9,7	15,4
2003/2002	4,7	7,5
2002/2001	9,1	6,0

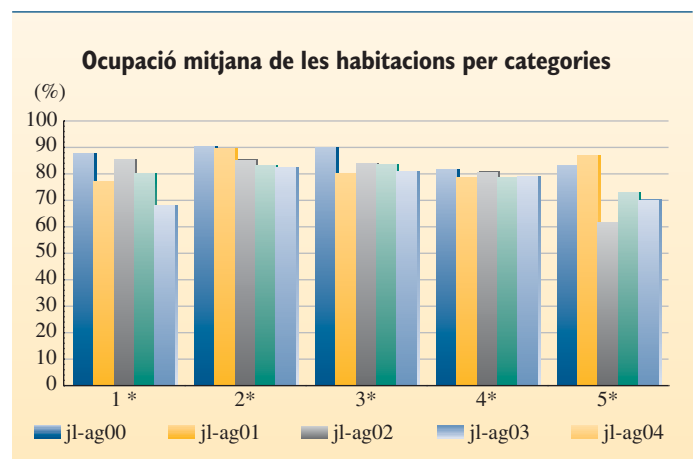
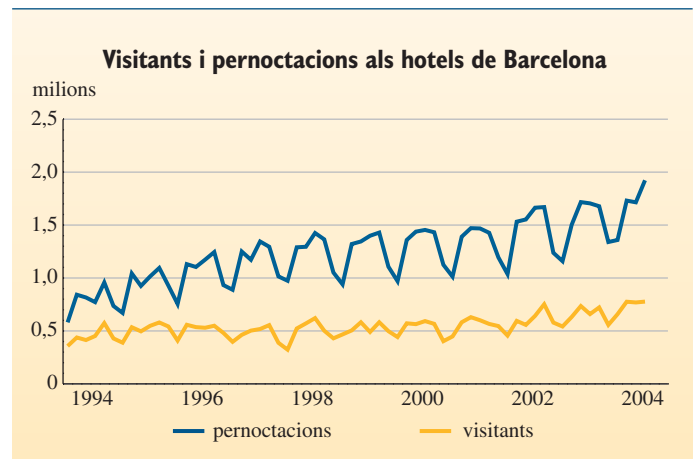
En un context de replantejament del model turístic prevalent a Catalunya i a Espanya, la demanda hotelera a Barcelona manté un ritme de creixement molt intens.

Després d'un començament d'any espectacular, les dades de l'activitat turística de Barcelona corresponents al segon quadrimestre de 2004 confirmen, en primer lloc, la intensificació del creixement en relació a les dades de 2003, i, després, que l'empenta del turisme urbà és molt superior i independent de l'evolució del turisme de litoral, que, en el cas de Catalunya, concentra la major part de l'oferta hotelera.

Les dades disponibles dels primers vuit mesos de l'any palesen aquesta sòlida tendència a l'alça, amb un augment del 10,6% de les pernoctacions hoteleres i del 16% del nombre de visitants.

Activitat hotelera segons categoria

Categoria	Nivell d'ocupació (%)		Nombre de pernoctacions	Nombre de visitants
	En places	En habitacions		
mg-jn 2004				
H 5*	54,8	72,3	201.702	107.671
H 4*	64,9	82,5	798.125	375.992
H 3*	70,2	82,0	486.462	192.665
H 2*	80,1	84,8	158.510	61.932
H 1*	74,8	72,6	69.785	30.292
Total	67,4	81,0	1.714.584	768.552
jl-ag 2004				
H 5*	75,0	70,3	290.551	128.448
H 4*	68,7	79,0	860.597	342.461
H 3*	77,7	80,8	548.955	218.261
H 2*	78,3	82,6	157.403	59.531
H 1*	68,8	68,1	65.212	27.856
Total	72,6	78,1	1.922.718	776.557

En total, l'acumulat anual se situa al voltant dels 6,73 milions de pernoctacions generades per 2,98 milions de visitants, unes xifres que corresponen pràcticament a les dades anuals de 1996 i 1997, i que permeten avançar que 2004 serà un any més –l'onzè consecutiu en termes de pernoctacions– de màxims històrics.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants

	jl-ag 03	st-oc 03	nv-ds 03	gn-fb 04	mç-ab 04	mg-jn04	jl-ag04	2002	2003
Sexe (%)									
Homes	50,0	65,7	67,7	59,9	52,0	53,6	49,3	64,4	65,9
Dones	50,0	34,3	32,3	40,1	48,0	46,4	50,7	35,6	34,1
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Edat (%)									
Menys de 18 anys	3,8	0,3	0,0	0,8	0,9	0,3	1,1	0,6	1,0
18-24	10,6	2,7	1,6	6,6	7,8	5,0	8,9	6,6	4,5
25-34	29,5	13,5	18,1	22,2	23,8	23,0	26,1	22,9	18,9
35-49	36,1	62,2	63,4	46,1	37,8	37,4	36,2	44,2	54,9
50-64	17,1	19,2	16,3	23,1	27,0	30,1	25,9	22,6	19,1
65 i més	2,9	2,2	0,6	1,3	2,8	4,2	1,9	3,1	1,6
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Nacionalitat (%)									
Espanyola	27,0	28,3	28,9	25,4	22,6	19,0	13,9	35,8	34,4
Madrid	7,1	9,5	9,0	7,5	9,3	7,6	7,7	11,0	9,5
País Basc	2,2	2,4	3,8	1,4	0,9	0,9	0,3	3,7	2,9
Andalusia	3,4	4,1	4,4	5,2	2,5	3,2	3,5	3,0	3,7
País Valencià	5,7	2,6	2,7	3,3	2,3	0,9	0,6	6,3	5,0
Altres	8,6	9,7	9,0	8,0	7,6	6,4	1,8	11,8	13,3
Estrangera	73,0	71,7	71,1	74,6	77,7	81,0	86,1	64,2	65,6
Francesca	8,2	6,7	10,0	9,8	9,4	8,3	10,9	6,2	6,8
Britànica	13,2	11,6	11,6	17,1	14,9	16,4	18,5	13,7	11,5
Italiana	8,9	8,9	9,9	9,5	9,6	6,5	10,6	7,8	9,7
Alemanya	3,8	13,9	13,1	8,0	8,8	7,5	9,4	5,1	9,1
Nord-americana	8,2	3,3	2,4	3,2	4,8	10,7	5,6	6,3	3,6
Japonesa	1,6	1,4	1,1	1,6	2,3	3,0	6,0	1,0	1,0
Amèrica llatina	8,3	4,1	2,7	1,5	3,6	5,2	3,7	4,3	4,0
Altres	20,8	21,8	20,3	23,9	24,3	23,4	21,4	19,8	20,0
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Professió de l'enquestat (%)									
Professional liberal	20,4	14,5	9,1	13,8	19,0	17,3	7,7	24,8	16,2
Empresari/Alt directiu	10,6	45,9	41,1	25,4	11,0	12,1	6,9	28,4	37,0
Quadres intermedis	5,6	4,6	12,1	13,8	14,3	14,5	21,5	12,1	7,0
Empleat/Obrer	11,0	9,7	23,5	24,0	25,5	26,4	36,9	11,2	13,6
Tècnic superior	17,0	11,7	7,2	7,6	8,3	7,9	6,4	7,8	9,3
Estudiant	15,6	3,4	1,2	4,1	7,3	4,4	8,4	5,7	5,2
Mestressa de casa	5,1	3,5	2,1	4,0	2,7	4,2	1,6	1,9	3,1
Altres	14,7	6,7	3,7	7,3	11,9	13,2	10,6	8,1	8,6
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-

Cal parar esment a les dades del període estival, tant pel ritme de creixement com pels volums absoluts assolits, els més elevats aconseguits mai en un sol bimestre: 1,9 milions de nits d'hotel facturades a 776.557 visitants. Com era previsible, la temporada estiuena ha estat marcada per l'aflluència de visitants al Fòrum de les Cultures, i, malgrat que probablement ha tingut un impacte menor a l'esperat, algunes fonts especialitzades estimen que aquest esdeveniment ha atret directament unes 900.000 persones, de les quals 250.000 provenien de l'estranger. Les bones perspectives econòmiques a la major part dels mercats emissors i una certa relaxació de la tensió geopolítica han alentat el turisme estival de curta distància a l'interior d'Europa.

El balanç del turisme a Catalunya i a Espanya ha estat, per contra, més aviat discret. Amb uns augments del nombre de pernoctacions del 2,7% i de l'1,5% respectivament en el període gener-agost, es fa palesa la pèrdua d'empenta del sector, afectat cada cop més per la debilitat de la demanda en un context d'augment de la competència, de pèrdua de quota de mercat de les agències en favor de les línies aèries de baix cost i de la contractació directa via Internet, i de reflexió sobre el model turístic tradicional imperant al nostre entorn que contempla any rera any com disminueixen els ingressos mitjans per turista.

El sector turístic barceloní resta aliè a aquest tipus d'entrebancs, i, més aviat, s'ha convertit en beneficiari dels sistemes de contractació directa. Com moltes d'altres destinacions urbanes, s'ha beneficiat de la proliferació dels vols amb companyies de baix cost i amb centrals de reserves hoteleres via Internet, que engresquen gent que no viatjaria amb les tarifes tradicionals i que permeten que els viatgers freqüents estalviïn en el vol i gastin més en les ciutats de destinació.

De tota manera, el sector turístic barceloní no està lliure de controvèrsia, ja que té oberts almenys dos debats de signe diferent; el primer gira a l'entorn de la dimensió i de les perspectives de creixement de l'oferta, mentre que el segon, encetat més recentment, se centra en la possible implantació d'una taxa turística. Mentre que aquest darrer encara es troba en fase embrionària, fa temps que l'expansió de l'oferta preocupa alguns empresaris del sector per l'impacte en les ràtios d'ocupació, si bé és comunament acceptat que sense una expansió de la infraestructura hotelera com la realitzada en els darrers anys fa temps que s'hauria arribat a una situació de col·lapse. De moment, l'augment de l'oferta s'ha anat assimilant sense que els nivells d'ocupació s'hagin ressentit especialment, i, per exemple, durant el tercer i quart bimestre de l'any han oscil·lat entre el 78,1 i el 81% en termes d'habitacions.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

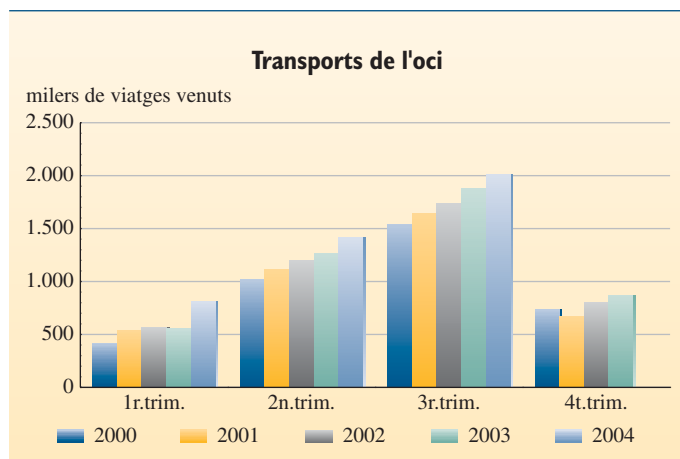
	jl-ag 03	st-oc 03	nv-ds 03	gn-fb 04	mç-ab 04	mg-jn04	jl-ag04	2002	2003
Motiu de la visita(%)									
Comercial/Negocis/Professionals	17,0	47,5	43,1	33,7	24,5	24,7	12,1	36,9	40,9
Turisme	47,4	37,2	41,6	50,7	60,5	61,6	79,3	46,4	40,1
Fires	0,7	2,6	5,1	7,6	2,8	2,3	0,7	3,5	2,8
Congressos	2,1	8,5	6,3	3,2	5,1	2,6	0,9	6,0	7,2
Etapa viatge	22,9	0,7	0,5	1,2	0,4	1,6	4,4	2,2	4,5
Motius familiars i acompanyants	0,9	1,0	3,4	1,0	1,4	2,7	0,7	1,6	1,7
Altres	9,0	2,5	0,0	2,6	5,3	4,5	1,9	3,4	3,0
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Repetitivitat de la visita (%)									
No cap vegada	34,0	27,8	39,2	42,0	53,0	54,0	63,2	39,0	32,7
Una vegada o més	66,0	72,2	60,8	58,0	47,0	46,0	36,8	61,0	67,3
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Mitjà de transport utilitzat (%)									
Avió	68,7	89,8	92,4	89,3	85,6	86,6	84,1	73,4	80,6
Cotxe	12,4	7,1	5,1	6,6	7,1	5,4	11,2	15,8	10,9
Autocar/Autobús	3,3	0,9	--	0,1	1,8	1,6	0,8	1,9	1,6
Tren	10,6	2,0	2,3	4,0	5,0	5,4	2,8	8,0	5,8
Altres	5,0	0,2	0,2	0,0	0,5	1,0	1,1	0,9	1,3
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Acompanyat per (%)									
Sol	11,4	27,7	24,9	21,2	10,5	8,4	6,8	27,4	26,9
Amic/companys	31,1	41,8	41,5	41,7	48,5	48,1	42,7	36,9	36,8
Amb la família	49,8	28,2	33,4	35,7	39,2	41,7	44,6	32,0	33,2
Amb fills	16,9	4,7	3,3	6,1	9,4	10,1	12,7	8,0	7,9
Sense fills	32,9	23,5	30,1	29,6	29,8	31,6	31,9	24,0	25,4
Grup organitzat	7,8	1,7	0,2	1,4	1,7	1,5	1,6	3,4	2,5
Altres	0,0	0,6	0,0	0,0	0,1	0,3	4,3	0,3	0,6
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-

Durant l'estiu, els turistes ocupen els hotels de forma aclaparadora en detriment dels visitants per motius professionals o d'altres.

Com és habitual, el perfil del visitant tipus durant l'estiu és lleugerament diferent al de la resta de l'any: és més jove, abunden més les dones i els estudiants, prefereix venir amb la família o amb amics i destina el gruix del seu pressupost a l'alimentació. Una de les novetats més significatives de les dades d'enguany és que abunden els visitants que no havien estat mai abans a Barcelona, en una proporció que s'inverteix amb els que repeteixen visita en relació amb l'estiu de 2003.

El col·lectiu atret per motius turístics és, de forma ordinària però especialment en el període estiuenc, el més nombrós. Durant l'estiu de 2004 els turistes han predominat de forma aclaparadora fins al punt de deixar en mera anècdota la resta de visitants per altres motius amb l'excepció dels atrets per raons professionals. És poc previsible que la revifalla que havia experimentat aquest darrer col·lectiu en els darrers dos anys es mantingui, ja que en l'acumulat dels primers vuit mesos de l'any retrocedeix significativament. De fet, tot l'augment registrat de visitants en el que va d'any és atribuïble exclusivament al col·lectiu de turistes.

Pel que fa a l'àrea geogràfica de procedència, les dades de l'estiu mostren un augment notable dels visitants estrangers, amb un 86,1% del total de visitants durant els mesos de juliol i agost.

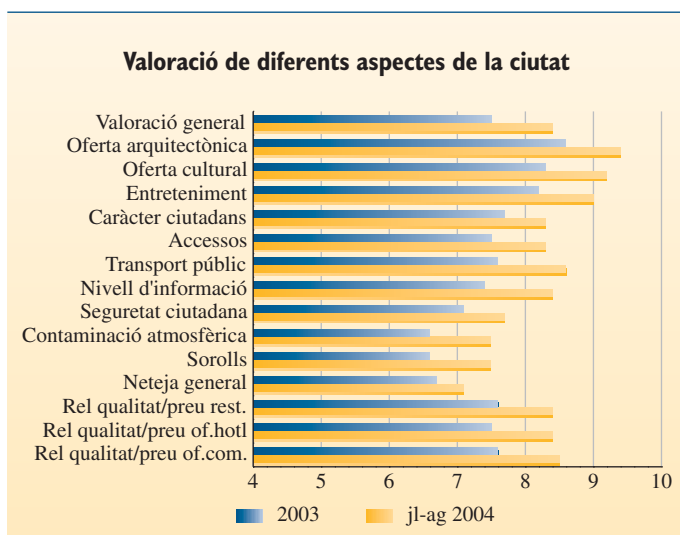

Nota: Els transports de l'oci inclouen el Bus Turístic, el Tramvia Blau, el Telefèric i el Funicular. En aquest darrer cas, en comptes de viatges venuts es consideren les validacions. Font: TMB.

A banda dels procedents dels quatre grans països de la UE en termes de població, cal destacar el manteniment dels visitants nord-americans i la recuperació dels turistes japonesos, en línia amb la recuperació econòmica dels respectius països. Per últim, cal insistir en que el calaix de sastre que engloba Altres és cada cop més heterogeni, amb una presència cada cop més freqüent de australians, coreans i canadencs.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	jl-ag 03	st-oc 03	nv-ds 03	gn-fb 04	mç-ab 04	mg-jn04	jl-ag04	2002	2003
Distribució de la despesa extrahotelera (%)									
Menjar/beguda	46,0	43,0	50,0	51,0	53,0	56,0	67,0	59,0	50,7
Compres	30,0	43,0	40,0	35,0	34,0	28,0	19,0	16,0	26,2
Entreteniment	14,0	6,0	5,0	7,0	6,0	14,0	12,0	15,0	13,5
Transport intern	9,0	7,0	5,0	6,0	5,0	2,0	2,0	9,0	8,8
Altres	1,0	1,0	0,0	1,0	2,0	0,0	0,0	1,0	0,8
Total	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-	100,-
Valoració dels enquestats sobre els següents punts (Mitjana sobre la base d'una valoració de l'1 al 10)									
Oferta arquitectònica	8,6	8,1	8,5	8,8	8,8	9,0	9,4	9,2	8,6
Oferta cultural	8,4	8,0	8,4	8,7	8,5	8,9	9,2	8,6	8,3
Entreteniment	8,4	7,9	8,3	8,3	8,2	8,8	9,0	8,2	8,2
Caràcter/amabilitat dels ciutadans	8,4	7,4	7,9	8,3	8,1	8,5	8,3	7,5	7,7
Accessos	7,8	7,3	7,6	7,9	7,8	8,2	8,3	7,3	7,5
Transport públic	8,2	7,5	7,9	8,2	7,9	8,5	8,6	7,5	7,6
Nivell d'informació	7,8	7,3	7,6	7,6	7,6	8,1	8,4	7,1	7,4
Seguretat ciutadana	7,7	7,0	6,9	7,3	7,3	7,3	7,7	6,6	7,1
Contaminació atmosfèrica	7,4	6,6	6,6	6,8	6,7	6,6	7,5	6,4	6,6
Sorolls	7,4	6,6	6,7	6,8	6,7	6,6	7,5	6,4	6,6
Neteja general de la ciutat	7,2	6,5	6,4	7,1	6,7	6,6	7,1	6,5	6,7
Relació qualitat/preu oferta restauració	8,1	7,4	7,4	7,9	7,7	8,0	8,4	7,5	7,6
Relació qualitat/preu oferta hotelera	7,8	7,4	7,5	7,9	7,6	8,2	8,4	7,4	7,5
Relació qualitat/preu oferta comercial	8,2	7,3	7,4	8,0	7,9	8,3	8,5	7,5	7,6

Com es pot veure al gràfic de la pàgina anterior, el servei de transport públic de viatgers dirigit especialment als visitants gaudeix d'una acceptació creixent i, durant el tercer trimestre de l'any els anomenats transports de l'oci –Bus Turístic, Funicular, Telefèric i Tramvia Blau– han facturat més de dos milions de viatges, la xifra més elevada assolida mai en un sol trimestre. L'èxit d'aquests transports es recolza en la comoditat que ofereixen al turista que selecciona els punts d'interès segons les seves preferències i al ritme que desitja.

En general, aquest tipus de visitant presenta un perfil molt diferent al dels clients dels creuers que atraquen al port, que acostumen a passar almenys una nit en un hotel a Barcelona, i que mostren una especial preferència per destinar una part important del seu temps lliure a recórrer establiments comercials de marques internacionals de prestigi.

De fet, cal no perdre de vista que Barcelona ocupa, en el conjunt de ciutats espanyoles, la primera posició en consum realitzat per turistes estrangers que han pagat amb targeta de crèdit, amb un 16,5% del total. Un bon exemple de connexió entre l'activitat al sector turístic i el de comerç, restauració i cultura, i, alhora, un traç més que subratlla la autonomia que cerca el turista que visita Barcelona, i que contrasta amb els clients de "tour operador" –una opció que té molt poc èxit entre els visitants de la ciutat–, que realitzen la major part de la despesa en el seu país d'origen.

La impressió general que s'emporten els visitants de la ciutat és, segons la seva pròpia apreciació, molt satisfactòria. Inquirits sobre diferents aspectes que suposadament són del seu interès, mostren molt bona opinió de l'oferta arquitectònica, cultural i lúdica de la ciutat, així com del transport públic. En general, la valoració mitjana en una escala d'u a deu ha anat augmentant al llarg de l'any, assolint els nivells màxims en tots els aspectes durant el bimestre juliol-agost de 2004 i situant-se clarament per sobre de la valoració mitjana obtinguda durant l'estiu de l'any anterior.

Indicadors d'activitat firal

(1r. semestre 2003)

Saló	Periodicitat	Superfície contractada (m ²)	Expositors directes			Expositors indirectes			Total visitants
			Nacionals	Estrangers	Total	Nacionals	Estrangers	Total	
Pielespaña	Anual	6.112	110	59	169	0	0	0	4.202
Expohogar Regal Primavera	Bianual	13.800	285	25	310	40	162	202	11.644
Saló d'Antiquaris	Anual	4.281	98	5	103	0	0	0	3.949
Moda Barcelona	Bianual	4.249	157	12	169	0	0	0	n.d.
<i>Gaudí Dona/Home</i>	Bianual	2.520	67	9	76	0	0	0	n.d.
<i>Espai Gaudí Dissenyadors</i>	Bianual	171	19	0	19	0	0	0	n.d.
<i>Assomoda</i>	Bianual	966	30	0	30	0	0	0	n.d.
<i>ModaFad</i>	Bianual	144	16	0	16	0	0	0	n.d.
<i>Circuit</i>	Bianual	448	25	3	28	0	0	0	n.d.
Graphispag	Quadriennial	41.159	411	57	468	182	1.201	1.383	39.603
Globalgeo	1a. edició	746	35	5	40	10	13	23	1.161
BNF-Barcelona Negocis Franquícia	Anual	3.642	95	18	113	27	0	27	2.948
BEGS-BCN European Golf Show	Biennal	3.369	77	5	82	35	0	35	1.432
Cosmobellesa	Anual	18.000	383	115	498	1.116	434	1.550	163.616
Ecomed Pollutec	Biennal	11.687	186	105	291	209	278	487	8.235
Infarma	Anual	4.980	142	9	151	163	0	163	17.226
Portal Point	Anual	1.093	80	0	80	0	0	0	8.304
Saló de l'Ensenyament	Anual	6.558	211	11	222	46	3	49	42.489
Hispack	Biennal	46.811	609	128	737	195	1.245	1.440	28.835
Turisme	Anual	21.592	245	65	310	548	275	823	19.858
Exposalut	Anual	4.900	250	12	262	265	0	265	n.d.
Alimentària Lisboa	Biennal	23.456	348	137	485	518	235	753	n.d.
Saló Internacional de l'Automòbil	Biennal	89.044	143	8	151	62	98	160	210.165
Preventia	Anual	8.781	137	2	139	106	50	156	7.218
Construmat	Biennal	130.267	1.822	444	2.266	839	928	1.767	149.702
Alimentària Mèxic	Anual	4.000	103	24	127	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Tecnomeeting	Anual	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
SIL-Saló Internac. de la Logística	Anual	50.250	500	80	580	800	125	925	30.000
Medical Forum Expo	Anual	2.422	84	39	123	17	68	85	216

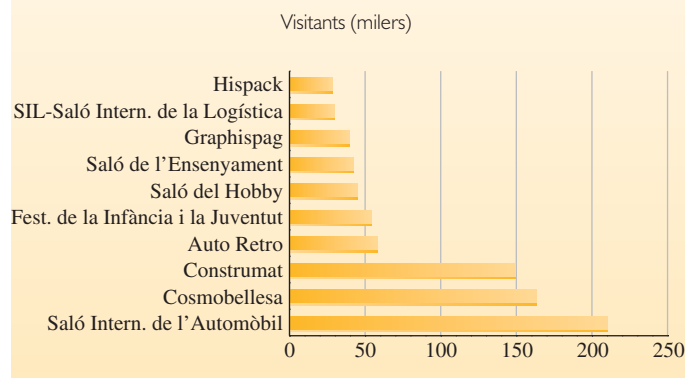
Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Fira de Barcelona.

Enmig d'un procés d'ampliació que la situarà en la segona posició europea per superfície d'exposicions, Fira de Barcelona manté el liderat com a primer organitzador de certàmens industrials d'Espanya.

El perfil de sòlida recuperació que va manifestar l'economia espanyola al llarg de 2003 i el fet que l'any passat coincidissin alguns dels grans salons de periodicitat biennal van contribuir a que el balanç de tancament d'exercici presentat per Fira de Barcelona com a organitzadora de salons fos qualificat de molt satisfactori, tant en els salons d'orientació professional com en els adreçats al gran públic.

A més dels congressos i els esdeveniments professionals organitzats per Fira de Barcelona, les grans xifres auditades dels salons celebrats el 2003 ofereixen la següent radiografia de síntesi: es van celebrar 52 salons al recinte amb la participació de 11.000 empreses exposidores directes i de 13.700 d'indirectes, que en total van ocupar uns 750.000 m² d'exposició. Els visitants totals, comptant els identificats, els que disposaven de passis i els estimats en els salons participats amb d'altres organitzadors, sumen prop de 3,5 milions de persones, una xifra notablement superior a la de l'any anterior.

Principals salons a la Fira de Barcelona (2003)

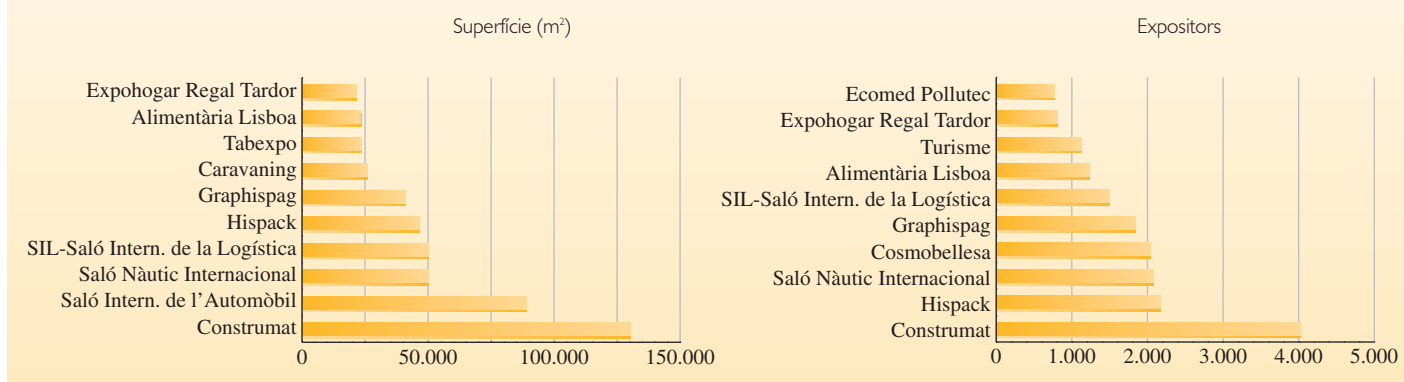
Com tots els anys senars, la dinàmica d'exposicions està fortament marcada per la celebració de dos dels grans salons en els que Barcelona és referent europeu: el Saló Internacional de l'Automòbil i Construmat. Mentre que el primer és el que més visitants atreu de tots els salons que se celebren a Barcelona, Construmat destaca per la superfície d'exposició ocupada –la totalitat dels recintes de Montjuïc i Gran Via, un 17% del conjunt de superfície ocupada durant l'any–, així com per l'elevat nombre d'expositors atrets, més de 4.000.

Indicadors d'activitat firal

(2n. semestre 2003)

Saló	Periodicitat	Superfície contractada (m ²)	Expositors directes			Expositors indirectes			Total visitants
			Nacionals	Estrangers	Total	Nacionals	Estrangers	Total	
Noviaespaña	Anual	5.395	74	25	99	0	0	0	n.d.
Expohogar Regal Tardor	Bianual	21.755	433	43	476	107	235	342	13.285
Moda Barcelona	Bianual	4.240	139	12	151	0	0	0	n.d.
<i>Gaudi Dona/Home</i>	<i>Bianual</i>	<i>2.482</i>	<i>69</i>	<i>6</i>	<i>75</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>n.d.</i>
<i>Espai Gaudí Dissenyadors</i>	<i>Bianual</i>	<i>304</i>	<i>18</i>	<i>1</i>	<i>19</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>n.d.</i>
<i>Assomoda</i>	<i>Bianual</i>	<i>736</i>	<i>28</i>	<i>0</i>	<i>28</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>n.d.</i>
<i>Play</i>	<i>Bianual</i>	<i>448</i>	<i>16</i>	<i>1</i>	<i>17</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>n.d.</i>
<i>ModaFad</i>	<i>Bianual</i>	<i>270</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>12</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>n.d.</i>
Caravaning	Anual	25.954	100	10	110	420	81	501	21.864
Sonimagfoto	Biennal	15.105	144	12	156	43	167	210	22.313
Saló de Brocanters i Almonedes	Anual	1.166	47	0	47	0	0	0	3.183
Saló Internacional de la Piscina	Biennal	21.585	176	190	366	28	91	119	15.231
Barcelona Meeting Point	Anual	16.728	363	105	468	110	43	153	18.152
Sizoo	Biennal	7.617	101	29	130	24	163	187	8.754
Festival de la Mascota	Anual	4.068	34	1	35	0	0	0	9.275
Saló Nàutic Internacional	Anual	50.302	407	95	502	324	1.253	1.577	16.933
Artexpo	Anual	2.176	51	3	54	0	0	0	2.348
Expominer	Anual	455	59	45	104	0	0	0	7.346
Bodas&Bodas	Anual	2.364	135	0	135	18	0	18	7.900
Mercat del vehicle d'ociació	Anual	12.180	20	0	20	41	0	41	12.049
Nivalia	Anual	4.038	78	5	83	16	34	50	n.d.
Tabexpo	Itinerant	23.623	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	3.840
Saló del Hobby "Ciutat de Barcelona"	Anual	7.186	83	3	86	52	168	220	44.817
Auto Retro	Anual	13.116	155	33	188	0	0	0	58.313
Festival de la Infància i la Juventut	Anual	14.284	61	0	61	0	0	0	54.165

Principals salons a la Fira de Barcelona (2003)

A banda d'aquests certàmens, també destaca la celebració de Hispack i el Saló Internacional de la Piscina, tots dos de caràcter biennal –i el segon, a més, referent europeu del sector–, així com de Gaphispag, saló dedicat a les indústries i les comunicacions gràfiques de periodicitat quadriennal. Un altre certamen que mereix menció especial és el Saló Nàutic, que comptà amb més de 500 expositors directes i gairebé 1.600 d'indirectes que van ocupar tant el recinte de Gran Via com les instal·lacions del Port Vell (Mostra Flotant Internacional, amb més de 130 embarcacions de gran eslora), i que va registrar una notable afluència de visitants.

En l'apartat de novetats, 2003 va ser l'any de presentació de Globalgeo, un saló de caire internacional pioner a Espanya i dedicat a les novetats en geomàtica i geotelemàtica i les seves aplicacions en geografia, topografia, cartografia, sistemes de control i localització mitjançant tecnologies informàtiques i de telecomunicacions (operadors, navegadors i satèl·lit). Una mostra del servei a professionals de sectors emergents.

VI. Construcció

Indicadors d'activitat al sector de la construcció

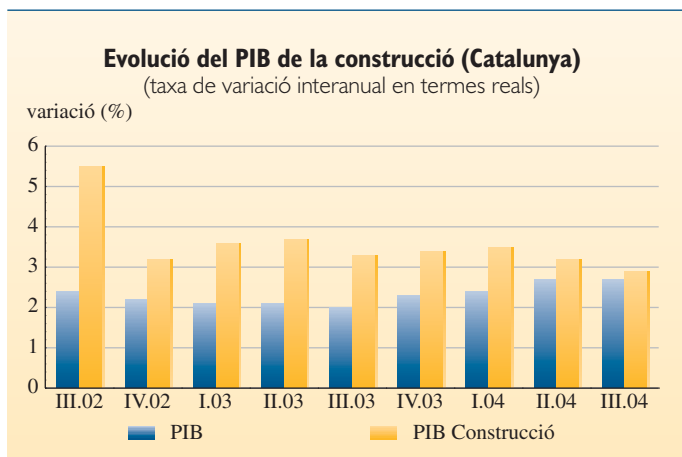
Consum aparent de ciment

Període	Província de Barcelona		Catalunya	
	Tones	/Cat (%)	Tones	/Esp (%)
1992	2.502.844	66,8	3.745.209	14,4
1993	2.145.106	68,2	3.143.324	13,8
1994	2.171.980	67,8	3.202.300	13,3
1995	2.198.691	64,0	3.434.545	13,5
1996	2.039.171	61,7	3.306.759	13,4
1997	2.331.280	63,9	3.650.359	13,6
1998	2.691.974	63,4	4.249.230	13,7
1999	2.949.427	62,8	4.692.973	13,6
2000	3.118.434	61,4	5.077.249	13,2
2001	3.307.519	60,3	5.486.399	13,0
2002	3.520.511	57,7	6.098.112	13,8
1r.tr.	862.740	60,2	1.433.135	13,7
2n.tr.	936.225	58,7	1.594.557	13,7
3r.tr.	834.144	55,7	1.498.463	13,2
4t.tr.	887.402	56,5	1.571.957	14,7
2003	3.750.586	58,3	6.438.367	13,9
1r.tr.	917.916	57,8	1.589.458	14,6
2n.tr.	987.892	58,3	1.695.240	13,9
3r.tr.	901.949	58,4	1.544.643	13,0
4t.tr.	942.829	58,6	1.609.026	14,2
2004	956.816	57,2	1.673.760	14,6
1r.tr.	953.289	56,5	1.686.984	13,5
3r.tr.	901.051	57,5	1.565.935	13,3

Nota: Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.

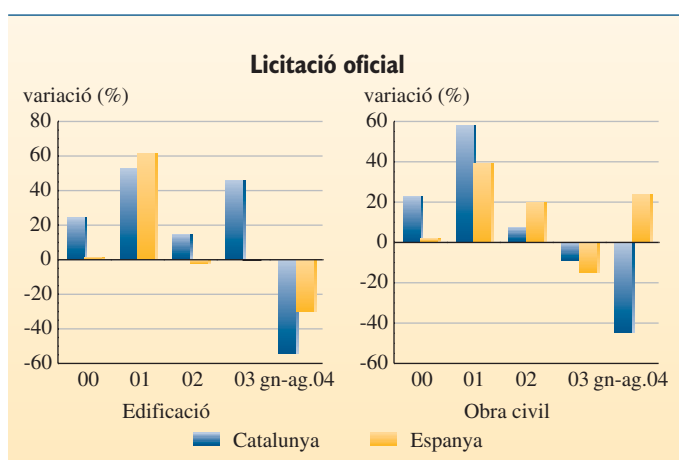
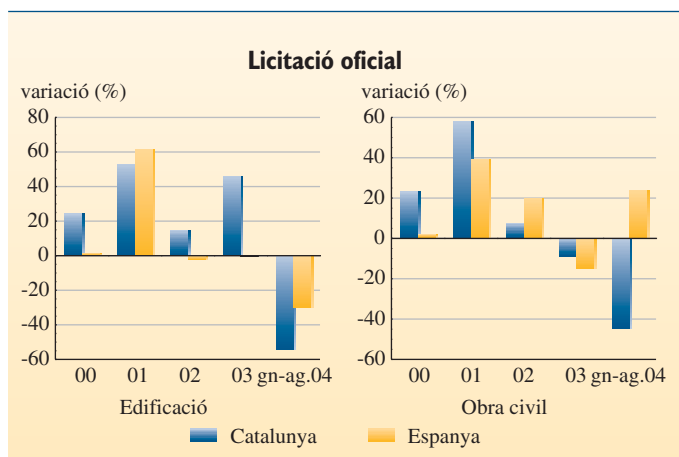
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per Oficemen.

Variació (%)	Prov. Barcelona	Catalunya
3r.tr.2004/3r.tr.2003	-0,1	1,4
1r.sem.2004/1r.sem.2003	0,2	2,3
2003/2002	6,5	5,6
2002/2001	6,4	11,1

Font: Idescat.

Amb un ritme d'avanç lleugerament inferior al de la primera meitat de l'any, tant l'economia catalana com l'espanyola continuen recolzant el seu dinamisme en el sector de la construcció. Aquesta branca d'activitat és la que manté el ritme de creixement més ferm i més intens dels darrers anys, si bé els indicadors sectorials més recents mostren ja alguns senyals de desacceleració.

Font: Ministerio de Fomento.

En els darrers trimestres, el creixement sectorial descansa en el revifament de la trajectòria expansiva de la construcció residencial, amb perspectives d'assolir de nou el 2004 màxims històrics en la sèrie d'habitatges iniciats a Catalunya i a Espanya. Una producció molt intensa que continua trobant sortida al mercat gràcies a diversos factors que incentiven la demanda (el marc de finançament, l'evolució de l'ocupació, etc.), i malgrat l'impuls alcista que mantenen els preus de venda. En contrast amb aquesta evolució, l'edificació no residencial ha mostrat una evolució moderadament contractiva en els darrers mesos.

Per altra banda, les licitacions promogudes en el conjunt del sector públic (segons data de publicació) presenten un perfil divergent a Catalunya i a Espanya; mentre que a Catalunya es registra un descens notable durant el període gener-agost, tant en l'edificació com en l'obra civil, a Espanya el perfil global és positiu gràcies al revifament de l'obra civil i, en especial, a la promoguda des de l'Administració General de l'Estat –que creix un 15,5%–, des dels Ens Territorials –un 37,6%– i des de les Entitats Públiques Estatals integrades en el grup Fomento, que creixen un 39,5% per la inversió d'Aena, Gif i els Ports.

El consum de ciment ha moderat sensiblement el ritme de creixement i sembla haver-se estabilitzat després de l'impuls dels darrers anys. Els indicadors d'ocupació semblen apuntar la fi del procés de notable creixement dels darrers anys, amb un lleuger repunt de l'atur tant a Barcelona com a la regió metropolitana –del 6,6 i del 9,6% respectivament– i un moderat descens dels afiliats a la Seguretat Social a Barcelona –del 3,3%.

Construcció d'habitatges

Període	Barcelona		Resta RMB		Regió Metropolitana		Resta Catalunya		Catalunya	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1992	2.819	4.103	15.217	12.189	18.036	16.292	16.265	14.688	34.301	30.980
1993	2.336	2.708	18.953	15.114	21.289	17.822	14.678	15.857	35.967	33.679
1994	2.756	2.130	22.876	16.720	25.632	18.850	16.810	13.964	42.442	32.814
1995	3.109	2.641	22.161	19.299	25.270	21.940	17.926	14.607	43.196	36.547
1996	4.088	2.540	25.580	22.316	29.668	24.856	17.179	14.956	46.847	39.812
1997	5.314	3.740	32.445	21.817	37.759	25.557	20.542	14.933	58.301	40.490
1998	6.458	3.918	36.280	25.711	42.738	29.629	29.038	17.820	71.776	47.449
1999	6.558	3.696	33.717	24.548	40.275	28.244	37.993	21.631	78.268	49.875
2000	5.119	4.747	35.454	26.850	40.573	31.597	37.946	26.041	78.519	57.638
2001	4.634	4.790	28.775	29.776	33.409	34.566	34.385	30.990	67.794	65.556
2002	4.886	4.910	29.931	26.750	34.817	31.660	39.681	33.878	74.498	65.538
1r. tr.	1.321	1.298	7.329	7.306	8.650	8.604	9.135	8.157	17.785	16.761
2n. tr.	1.594	1.522	9.086	7.699	10.680	9.221	10.362	9.371	21.042	18.592
3r. tr.	895	833	6.060	6.069	6.955	6.902	9.846	8.006	16.801	14.908
4t. tr.	1.076	1.257	7.456	5.676	8.532	6.933	10.338	8.344	18.870	15.277
2003	5.415	4.011	32.532	28.464	37.947	32.475	50.702	36.323	88.649	68.798
1r. tr.	1.016	756	8.265	7.589	9.281	8.345	11.514	7.947	20.795	16.292
2n. tr.	1.376	846	7.891	7.111	9.267	7.957	13.167	11.281	22.434	19.238
3r. tr.	1.608	1.389	7.271	6.101	8.879	7.490	12.530	7.894	21.409	15.384
4t. tr.	1.415	1.020	9.105	7.663	10.520	8.683	13.491	9.201	24.011	17.884
2004										
1r. tr.	1.373	1.766	8.140	6.186	9.513	7.952	11.803	9.032	21.316	16.984
2n. tr.	1.322	1.112	9.563	8.069	10.885	9.181	15.198	11.268	26.083	20.449
3r. tr.	694	808	9.691	5.319	10.385	6.127	12.145	8.653	22.530	14.780

Notes: fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions. No es comptabilitzen els habitatges públics en la seva totalitat.

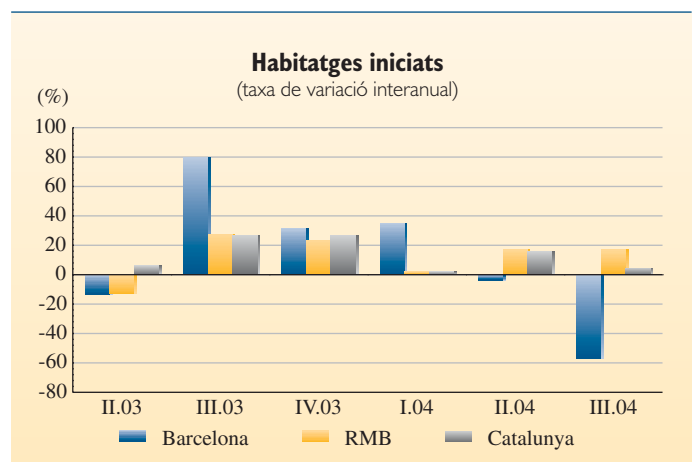
Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Explotació dels visats d'obra residencial i dels certificats finals d'obra dels Col·legis d'Aparelladors de Catalunya. Direcció General d'Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona		Resta RMB	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
3r.tr.2004/3r.tr.2003	-56,8	-41,8	33,3	-12,8
1r.sem.2004/1r.sem.2003	12,7	79,7	9,6	-3,0
2003/ 2002	10,8	-14,6	8,7	5,7
2002/ 2001	5,4	2,5	4,0	-10,2

L'edificació residencial manté un to general expansiu però es comença a palesar un alentiment del ritme de creixement.

Amb l'excepció de la ciutat de Barcelona, tant la resta de l'àmbit metropolità com el conjunt de Catalunya continuen presentant durant els primers nou mesos de 2004 un perfil de creixement intens en la construcció residencial, amb uns augments interanuals dels habitatges iniciats del 16,9 i del 8,2%, respectivament.

A Barcelona, el fort impuls alcista dels habitatges iniciats registrat durant la segona meitat de l'any 2003 i el primer trimestre de 2004 s'ha anat moderant durant la primavera i l'estiu d'enguany, fins a situar-se en una senda de creixement més alentit. Si s'analitza des d'una perspectiva trimestral, s'obté una visió força pobre, ja que els habitatges iniciats a la ciutat entre juliol i setembre de 2004 constitueixen la dotació trimestral més baixa dels darrers nou anys; un fet a tenir en compte però no massa significatiu, donat que el calendari d'aprovació d'expedients a l'estiu és molt erràtic.

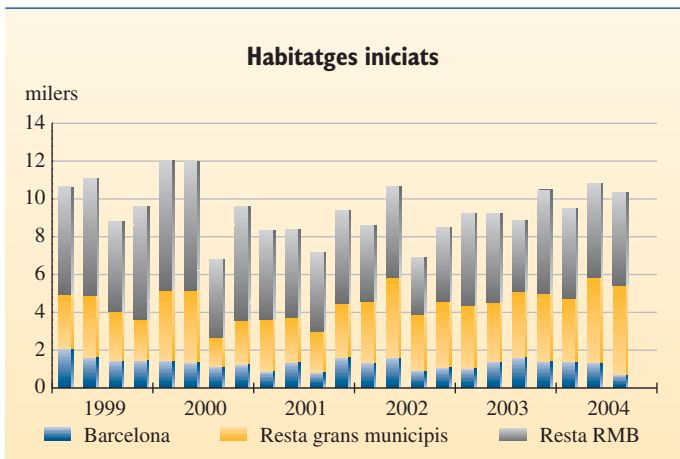

En qualsevol cas, la perspectiva de les dades en l'acumulat anual no és pas tan tanca, però dibuixa un perfil de tancament d'exercici amb volums inferiors als assolits l'any anterior. Tot el contrari del que apunten els habitatges acabats, que acumulen un creixement fins al setembre del 23,2% i que reflecteixen l'impuls dels iniciats dels trimestres precedents.

Habitatges iniciats als grans municipis de la RMB

	2003	3r.tr.2004	variació (%) ¹
Barcelona	5.415	694	-5,4
l'Hospitalet de Llobregat	1.154	412	39,9
Badalona	902	236	30,8
Sabadell	2.776	927	-3,8
Terrassa	2.927	1.146	31,0
Santa Coloma de Gramenet	318	90	-44,4
Mataró	1.154	438	66,4
Cornellà de Llobregat	241	51	12,8
Sant Boi de Llobregat	399	93	10,6
el Prat de Llobregat	172	133	56,8
Rubí	950	306	40,3
Sant Cugat	577	321	2,8
Viladecans	472	110	17,3
Vilanova	793	181	27,9
Cerdanyola del Vallès	442	103	-24,2
Granollers	320	185	48,9
Total municipis grans	19.012	5.426	13,2
Total RMB	37.947	10.385	14,9
Total Catalunya	88.649	22.530	12,5

¹ Variació interanual dels darrers dotze mesos.

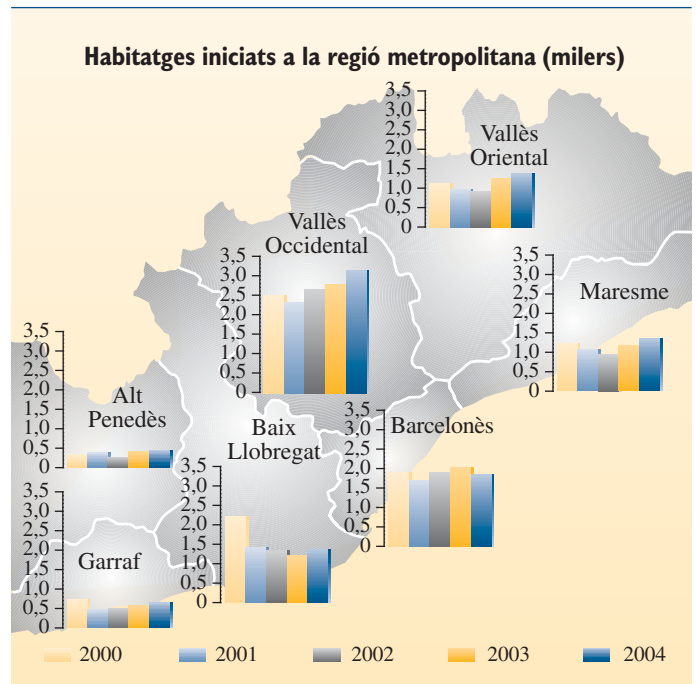

Malgrat les diferències territorials esmentades, més accentuades quan més curt és el període de referència, la situació general del subsector residencial encara, d'un indiscutible dinamisme estimulat per una demanda animada, entre d'altres factors, pels baixos tipus d'interès hipotecaris, l'augment dels residents immigrants, la dinàmica de creació d'ocupació i la demanda d'inversió, sobretot a zones turístiques. La fortalesa d'aquests elements es posa de relleu quan es constata que, malgrat la inèrcia creixent dels preus de venda a uns nivells que ronden el 15% interanual, el crèdit concedit per a l'adquisició d'habitatge continua augmentant per sobre d'aquesta taxa.

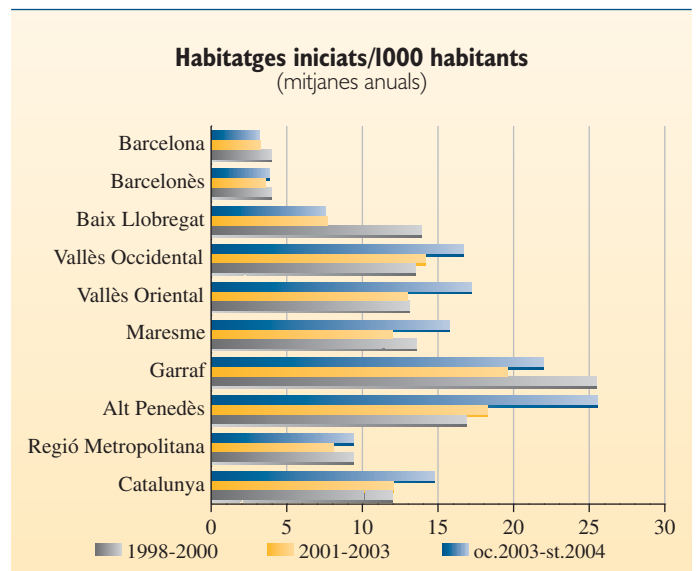
A més, en alguns casos com Barcelona, la creixent presència de promocions residencials protegides està obrint possibilitats d'accés a l'habitatge a una part de la demanda que tenia vedat accedir-hi a través del mercat lliure. Segons les darreres dades disponibles, un 26,2% dels habitatges acabats a Barcelona durant els primers nou mesos de 2004 està emparat sota algun tipus de protecció, una proporció força més elevada que la d'altres zones urbanes i que resultava inimaginable durant la passada dècada.

Habitatges iniciats a les comarques de la RMB

	2002	2003	3r.tr.2004
Alt Penedès	1.174	1.706	557
Baix Llobregat	5.417	4.872	1.301
Barcelonès	7.613	8.104	1.436
Garraf	2.125	2.303	633
Maresme	3.807	4.686	1.217
Vallès Occidental	10.853	11.245	3.589
Vallès Oriental	3.828	5.031	1.652

Nota: les dades són mitjanes trimestrals.

Habitatges iniciats i acabats a Barcelona per districtes

	Iniciats				Acabats			
	2002	2003	3r.tr.2004	Var (%) ¹	2002	2003	3r.tr.2004	Var (%) ¹
1. Ciutat Vella	314	347	0	-56,0	111	181	92	8,3
2. l'Eixample	453	638	66	-23,2	409	298	89	69,6
3. Sants-Montjuïc	636	515	22	-44,6	242	222	130	459,7
4. Les Corts	111	156	32	-18,7	77	133	10	-73,5
5. Sarrià-Sant Gervasi	125	399	74	60,8	375	263	36	-58,5
6. Gràcia	155	350	98	42,5	162	185	42	-2,9
7. Horta-Guinardó	360	513	47	38,3	392	229	49	26,9
8. Nou Barris	713	742	45	-44,0	614	379	35	-58,6
9. Sant Andreu	833	553	131	55,9	1.114	819	52	-8,5
10. Sant Martí	1.175	1.194	175	7,7	1.395	1.302	271	31,0
Sense dades	11	8	4	166,7	19	0	2	0,0
Barcelona	4.886	5.415	694	-5,4	4.910	4.011	808	10,8

¹ Variació interanual dels darrers dotze mesos.

Projectes d'habitatges visats (Província de Barcelona)

Any	1r.trim	2n.trim	3r.trim	4t.trim	Total
Nous					
1992	5.652	6.150	5.936	4.130	21.868
1993	4.959	6.826	4.803	6.142	22.730
1994	6.337	7.329	6.970	7.108	27.744
1995	7.547	6.801	10.154	6.382	30.884
1996	9.099	9.066	7.780	8.813	34.758
1997	10.894	11.518	10.238	13.205	45.855
1998	19.164	7.558	8.671	10.404	45.797
1999	12.731	14.656	12.290	12.195	51.872
2000	12.500	14.984	8.654	9.221	45.359
2001	10.912	10.876	9.585	10.398	41.771
2002	11.012	9.404	7.888	8.600	36.904
2003	11.943	11.434	10.362	15.074	48.813
2004	12.541	13.716	13.881		
Rehabilitats					
1996	652	1.202	1.006	1.316	4.176
1997	916	1.139	1.061	2.153	5.269
1998	1.807	952	1.242	1.542	5.543
1999	2.263	2.506	1.972	2.571	9.312
2000	2.219	2.411	1.677	1.692	7.999
2001	2.256	2.057	1.522	2.152	7.987
2002	2.007	2.035	1.819	2.162	8.023
2003	2.664	2.695	2.383	3.432	11.174
2004	3.501	3.273	2.958		

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Nous	Rehabilitats
3r.tr.2004/3r.tr.2003	32,1	34,0	24,1
1r.sem.2004/1r.sem.2003	14,9	12,3	26,4
2003/ 2002	33,5	32,3	39,3
2002/ 2001	-9,7	-11,7	0,5

També convé destacar el persistent augment, tant en termes relatius com absoluts, dels projectes de rehabilitació residencial visats pel Col·legi d'Arquitectes de la província de Barcelona, i que estan en plena sintonia amb l'evolució de les llicències d'obres concedides en els primers nou mesos de l'any.

Habitatges iniciats i acabats a Barcelona segons règim de protecció

	Total hab. protegits	Promoció Pública ¹	HPO Règim general	HPO Règim especial	Protegits de la CCAA	Lloguer
Iniciats						
1998	600	312	60	47	85	96
1998	600	312	60	47	85	96
1999	1.469	538	85	11	704	131
2000	1.170	461	151	42	423	93
2001	1.135	291	132	115	425	172
2002	1.742	492	380	82	28	760
2003	1.337	130	396	71	0	740
1r. tr.	691	130	175	44	0	342
2n.tr.	209	0	144	0	0	65
3r.tr.	336	0	76	27	0	233
4t.tr.	101	0	1	0	0	100
2004						
1r. tr.	124	0	84	40	0	0
2n.tr.	308	0	8	0	0	300
3r. tr.	129	24	77	0	0	28
Acabats						
1998	778	281	119	322	0	56
1999	1.072	300	1	135	197	439
2000	854	179	22	14	364	275
2001	1.116	455	35	110	189	327
2002	1.336	460	106	56	676	38
2003	845	263	189	55	195	143
1r. tr.	328	60	70	0	195	3
2n.tr.	15	0	0	0	0	15
3r.tr.	407	203	40	44	0	120
4t.tr.	95	0	79	11	0	5
2004						
1r. tr.	441	0	28	0	0	413
2n.tr.	498	84	122	21	0	271
3r. tr.	223	111	86	26	0	0

¹ Promoció de l'Incasol corresponents a remodelació de barris, no qualificats com a HPO.

Un segment a seguir de prop donada la previsible transferència de capacitat productiva que es produirà en els propers anys des del segment de l'obra nova fins a apropiar-se al pes que la rehabilitació té sobre el conjunt de l'edificació a Europa.

Llicències d'obres

Sostre previst a les llicències d'obres majors aprovades

(m²)

	Sostre nou							Reforma i ampliació	Total ¹
	Residencial	Aparcament	L. comercials	Oficines	Equip. i hotels	Indús. i altres	Total nou		
1992	192.105	278.695	110.557	86.292	82.541	50.917	801.107	194.087	995.194
1993	286.341	507.874	119.905	105.890	106.016	57.222	1.183.248	375.741	1.558.989
1994	230.622	355.673	70.140	14.975	58.245	30.403	760.058	243.554	1.003.612
1995	337.926	430.047	193.079	11.795	56.219	37.633	1.066.699	304.241	1.370.940
1996	298.914	202.588	86.594	19.358	39.660	16.612	663.726	325.598	1.080.468
1997	555.174	437.184	230.673	22.627	56.765	108.859	1.411.282	325.985	1.737.267
1998	579.302	281.106	102.442	16.277	91.198	73.465	1.143.790	422.608	1.566.398
1999	629.971	337.405	114.534	19.021	89.231	171.061	1.361.223	414.364	1.775.587
2000	475.622	273.148	102.670	19.227	119.069	147.632	1.137.368	413.722	1.551.090
2001	410.128	266.943	65.158	74.848	175.902	135.695	1.128.674	397.668	1.526.342
2002	477.922	348.268	53.747	136.709	306.840	106.302	1.429.788	391.157	1.820.945
1r.tr.	148.780	80.829	16.480	4.635	58.396	23.687	332.807	102.633	435.440
2n.tr.	83.783	48.014	7.708	1.907	47.413	16.745	205.570	93.532	299.102
3r.tr.	69.232	82.571	8.719	14.482	35.274	42.671	252.949	76.396	329.345
4t.tr.	176.127	136.854	20.840	115.685	165.757	23.199	638.462	118.596	757.058
2003	407.775	484.998	70.571	84.608	265.096	51.325	1.364.373	452.936	1.817.309
1r.tr.	122.913	127.181	21.193	28.891	79.631	21.921	401.730	164.755	566.485
2n.tr.	57.473	104.852	9.646	14.223	97.850	9.789	293.833	104.606	398.439
3r.tr.	79.460	75.387	18.578	3.682	24.932	6.520	208.559	93.399	301.958
4t.tr.	147.929	177.578	21.154	37.812	62.683	13.095	460.251	90.176	550.427
2004									
1r.tr.	68.783	57.700	18.452	2.122	46.616	11.026	204.699	80.303	285.002
2n.tr.	75.603	71.595	12.928	34.378	49.622	20.427	264.553	70.543	335.096
3r.tr.	106.951	48.256	13.923	1.528	60.140	19.432	250.230	115.378	365.608

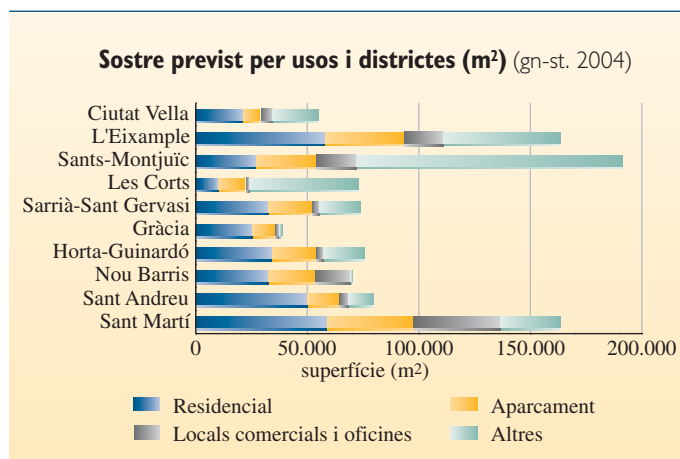
¹ A partir de 1996 canvia la classificació per usos i en els diferents epígrafs es comptabilitzen els usos assignats per plantes. El total recull la resta d'usos i per això pot ser superior al sostre nou més el de reforma i ampliació. Les dades dels darrers dotze mesos de tots els quadres d'aquest apartat són provisionals.

Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Direcció d'Actuació Urbanística. Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

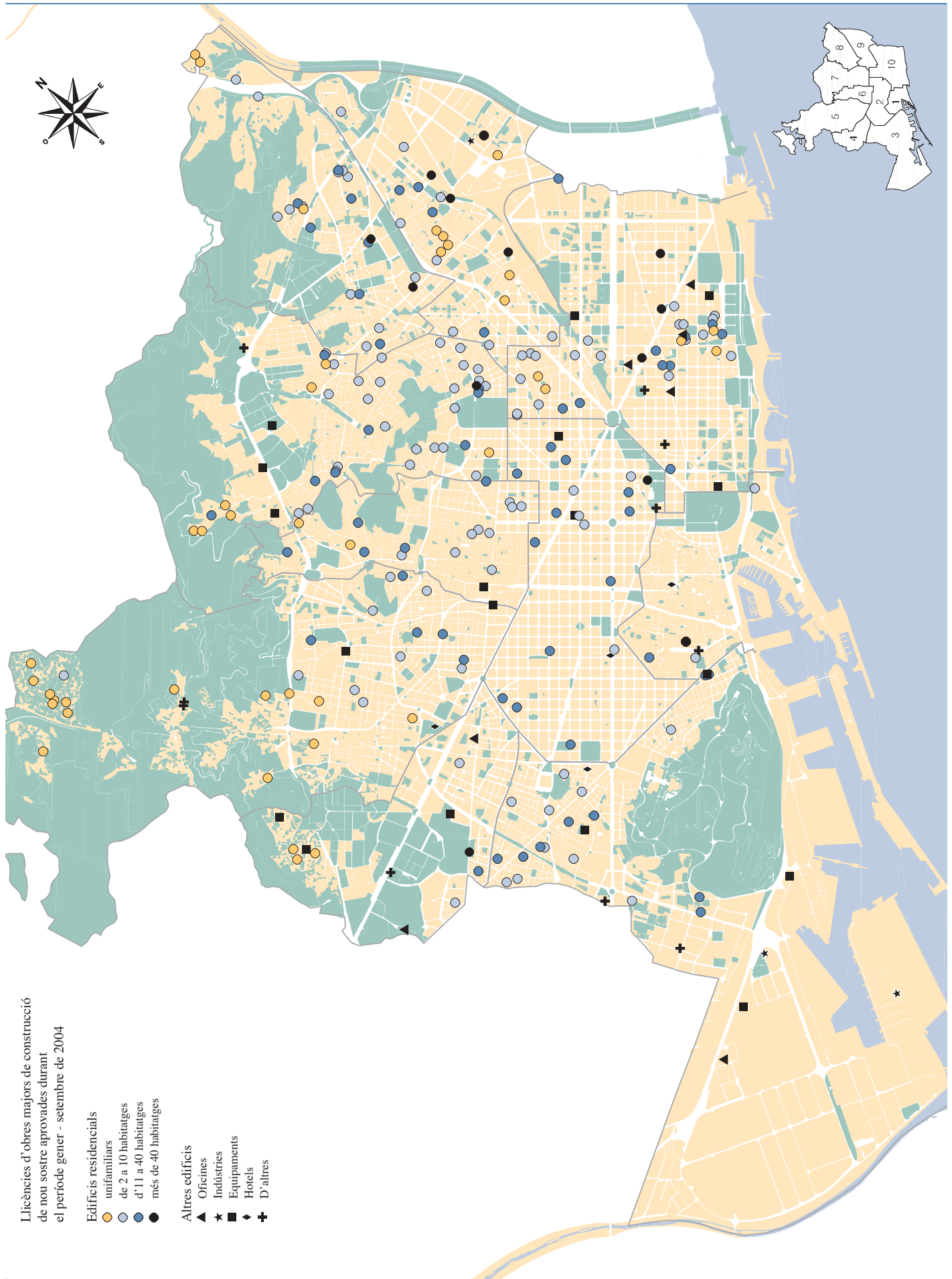
Variació (%)	Nou	Ref. i ampl.	Total
3r.tr.2004/3r.tr.2003	20,0	23,5	21,1
1r.sem.2004/1r.sem.2003	-32,5	-44,0	-35,7
2003 / 2002	-4,6	15,6	-0,2
2002 / 2001	26,7	-1,6	19,3

Després d'un any de contracció del sostre aprovat a les llicències d'obres, les dades de l'estiu de 2004 mostren una sensible recuperació, tant en el segment d'obra nova com en el de reforma.

Al contrari del que és habitual, el volum de sostre previst durant el tercer trimestre de l'any ha estat superior al dels dos primers trimestres de l'any; en paral·lel, s'ha registrat un canvi de signe en relació amb l'evolució negativa dels quatre trimestres previs, ja que les dades de l'estiu són superiors en un 21,1% a les corresponents al mateix període de l'any anterior. Una recuperació que, no obstant, ha estat insuficient per a compensar el descens acumulat durant la primera meitat de l'any i que s'emmarca en un procés de clara desacceleració de l'activitat constructora després d'un bienni amb màxims històrics.

Una part molt significativa d'aquesta revifalla correspon a l'evolució del sostre residencial, tant en el segment d'obra nova com en el de reforma i/o ampliació. En total, un 36% del sostre total aprovat durant els primers nou mesos de l'any –gairebé un milió de m²–, correspon a aquest ús. Un percentatge que supera en 7,1 punts percentuals al corresponent a 2003.

Llicències d'obres majors de construcció de nou sostre aprovades durant el període gener - setembre de 2004

- Edificis residencials**
- unifamiliars
 - de 2 a 10 habitatges
 - d'11 a 40 habitatges
 - més de 40 habitatges

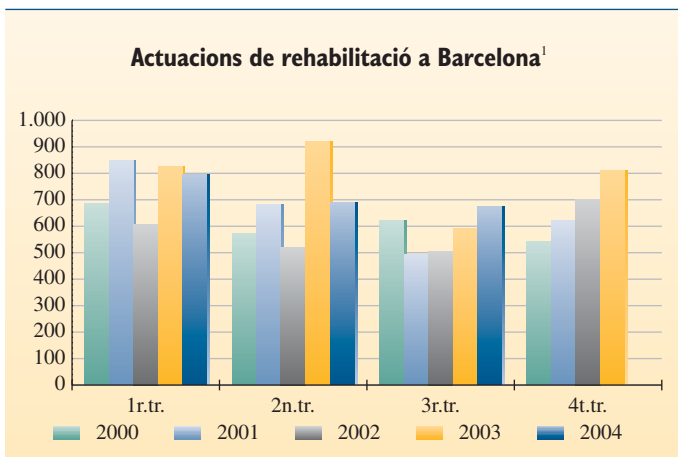
- Altres edificis**
- ▲ Oficines
 - ★ Indústries
 - Equipaments
 - ◆ Hotels
 - ✚ D'altres

Font: Direcció d'Actuació Urbanística de l'Ajuntament de Barcelona, elaborat IdBC-IMI.

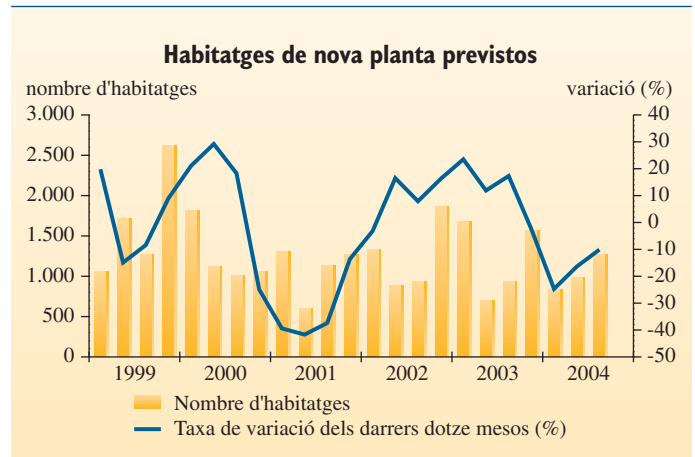
Habitatges i places d'aparcament

	Habitatges			Places d'aparcament
	Nous	Amp. i reforma	Total	
1992	1.815	98	1.913	11.499
1993	2.761	689	3.450	19.609
1994	2.483	349	2.832	14.202
1995	3.978	927	4.905	15.642
1996	3.348	1.053	4.401	6.521
1997	5.795	874	6.669	15.199
1998	6.112	1.297	7.409	10.336
1999	6.663	944	7.607	11.682
2000	5.005	899	5.904	10.676
2001	4.322	559	4.881	9.586
2002	5.024	837	5.861	10.812
1r.tr.	1.336	248	1.584	2.090
2n.tr.	891	254	1.145	1.661
3r.tr.	932	97	1.029	2.871
4t.tr.	1.865	238	2.103	4.190
2003	4.899	837	5.736	13.531
1r.tr.	1.686	160	1.846	4.602
2n.tr.	705	319	1.024	3.196
3r.tr.	941	179	1.120	2.386
4t.tr.	1.567	179	1.746	3.347
2004				
1r.tr.	836	237	1.073	1.850
2n.tr.	992	597	1.589	2.646
3r.tr.	1.276	164	1.440	1.631

Variació (%)	Habitatges		
	Nous	Ref. i ampl.	Total
3r.tr.2004/3r.tr.2003	35,6	-8,4	28,6
1rsem.2004/1r.sem.2003	-23,5	74,1	-7,2
2003 / 2002	-2,5	0,0	-2,1
2002 / 2001	16,2	49,7	20,1

¹ Sol·licituds de subvenció presentades a la campanya "Barcelona posa't guapa".
Font: Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.

A banda dels nombrosos expedients d'obra nova residencial de dimensions petites i mitjanes, les dades del tercer trimestre de 2004 destaquen especialment per la coincidència de diverses promocions d'obra nova destinada a protecció oficial, habitatges de lloguer per a joves o habitatges tutelats per a gent gran; en total, entre juliol i setembre s'han signat set expedients que sumen 412 habitatges amb algun tipus de protecció. Tot un rècord en relació amb anys precedents i que il·lustra la preocupació per promoure un parc d'habitatge assequible a la ciutat, amb especial atenció al lloguer. Dins encara del sostre destinat a habitatge, destaca l'augment notable dels expedients de reforma d'habitatges, que en el que va d'any han afectat a 998 habitatges, una xifra superior a la dotació anual total de qualsevol dels anys del quinquenni precedent.

A banda de la construcció residencial i de l'epígraf d'aparcaments –que està associat a d'altres usos–, el pols constructiu de la ciutat continua marcat pel bon ritme que mantenen els equipaments i els hotels i, en menor mesura, els locals comercials i les oficines. Pel que fa als hotels, des de començament d'any s'han concedit llicències que afecten gairebé 3.000 noves places hoteleres, tant en edificis nous com d'altres de reconver-tits o de rehabilitats. Cal anotar que és l'únic epígraf on el sostre de reforma és superior al nou.

La miscel·lània dels equipaments aplega des d'un dels nous pavellons de Fira 2000, a una part dels nous edificis de la Ciutat Judicial, a més dels habituals equipaments esportius i docents. Pel que fa a la categoria de sostre destinat a activitats industrials i per a oficines, destaquen les destinades a usos logístics i, en especial, les situades a dintre de l'anomenat districte 22@.

Per últim, la distribució territorial del sostre previst per districtes revela un inusual encapçalament en termes absoluts per part de Sants-Montjuïc, degut a la coincidència d'alguns expedients de gran envergadura, com l'esmentat pavelló de la Fira o alguns d'industrials i logístics ubicats a la zona franca i al port. L'Eixample i Sant Martí són els altres districtes que també tenen una aportació molt destacada, amb un perfil intern del sostre per usos molt similar.

VII. Mercat immobiliari

Preus al mercat residencial de la regió metropolitana de Barcelona

Preus de venda dels habitatges nous a alguns municipis de la regió metropolitana de Barcelona

	Preu mitjà (€/m²)	variació (%)	creix.anual (%)	Núm. índex Bcn=100		Preu mitjà (milers d'€)		Superfície habitatges 2003 (m²)	Habitatges en oferta (2003)
				1996	2003	2002	2003		
Badalona	2.373	11,4	13,8	66,7	70,2	226,1	259,7	111	759
Barcelona	3.379	20,0	17,1	100,-	100,-	362,1	405,9	115	2.454
Castelldefels	2.567	15,0	10,7	—	76,0	270,9	338,9	132	537
Cerdanyola del Vallès	2.270	11,2	13,8	61,9	67,2	244,1	262,5	115	517
Cornellà de Llobregat	2.422	13,0	9,9	—	71,7	224,2	290,3	121	106
Gavà	2.268	10,4	15,1	67,7	67,1	237,3	231,2	103	147
Granollers	2.080	21,7	18,9	60,3	61,6	194,7	233,9	114	124
l'Hospitalet de Llobregat	2.858	24,3	16,7	75,1	84,6	225,7	298,4	107	140
Martorell	1.725	6,0	14,6	44,0	51,1	167,6	195,5	117	300
el Masnou	2.780	39,6	20,3	59,7	82,3	201,2	331,2	121	60
Mataró	2.301	28,0	16,9	55,4	68,1	210,0	233,4	104	538
Mollet del Vallès	2.082	15,1	16,0	—	61,6	185,3	214,5	105	167
Montcada i Reixac	1.705	7,2	5,2	—	50,5	176,7	207,7	125	36
el Prat de Llobregat	2.420	15,6	16,7	—	71,6	231,6	266,1	110	81
Ripollet	2.000	20,4	17,3	57,5	59,2	215,5	247,9	126	212
Rubí	1.975	21,2	13,9	—	58,4	189,6	204,3	104	618
Sabadell	2.228	23,1	16,2	64,5	65,9	195,9	236,6	106	1.055
Sant Boi de Llobregat	2.135	15,3	10,8	—	63,2	207,0	241,3	114	295
Sant Cugat del Vallès	3.054	12,3	16,8	85,9	90,4	480,3	369,3	122	554
Sant Feliu de Llobregat	2.567	26,6	17,0	—	76,0	257,1	280,3	112	72
Sant Joan Despí	2.831	25,8	14,3	—	83,8	220,1	307,0	109	12
Sant Just Desvern	2.949	19,2	19,7	78,1	87,3	369,9	474,8	161	5
Santa Coloma de Gramenet	2.091	1,9	7,9	—	61,9	208,5	223,9	108	41
Sitges	3.337	18,0	21,2	—	98,8	372,7	507,2	156	287
Terrassa	2.015	22,0	17,4	54,7	59,6	185,4	205,6	104	2.101
Viladecans	2.167	14,4	14,2	—	64,1	194,2	236,8	112	417
Vilafranca del Penedès	1.728	34,3	21,1	48,5	51,1	151,4	199,6	118	474
Vilanova i la Geltrú	2.163	38,8	21,5	50,5	64,0	185,7	227,4	108	317

Font (per a tot l'apartat si no s'indica el contrari): Tecnigràma, Direcció General d'Habitatge, i elaboració pròpia.

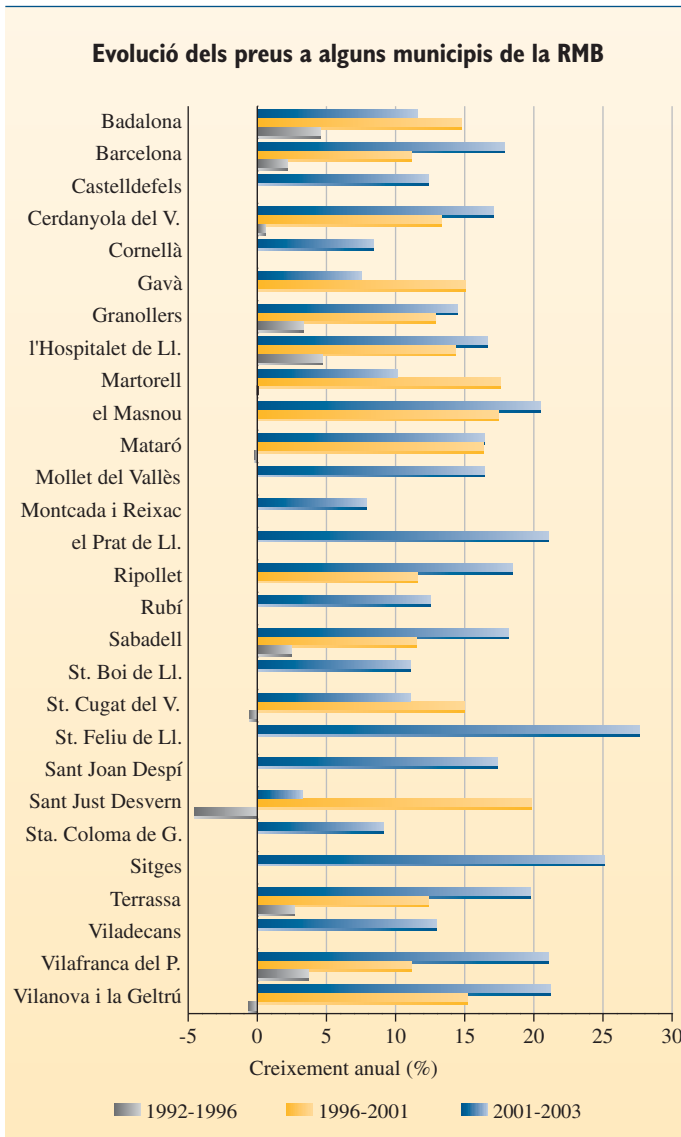
Els principals factors que alimenten l'espiral alcista dels preus de l'habitatge sobrepassen els mercats locals en els que operen la majoria dels agents immobiliaris.

L'evolució recent dels preus de venda del mercat residencial afegeix, si és possible, una major dosi d'incredulitat i sorpresa, barrejada amb una creixent preocupació, entre la major part dels operadors i espectadors actius d'aquest mercat.

Les dades més recents constaten que el preu mitjà dels habitatges al conjunt del país manté la trajectòria alcista estabilitzada en la franja del 15/20% anual, incloent com és obvi, dinàmiques locals que no s'ajusten, per excés o defecte, a aquesta mitjana. Les discrepàncies sobre aquestes variacions que s'evidencien segons les diverses fonts subministradores de dades queden en un no res si es procura homogeneïtzar les metodologies i si es prenen en consideració les variacions plurianuals.

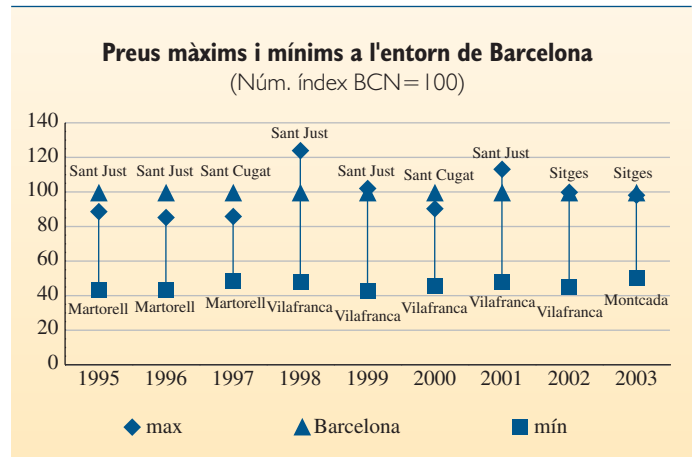
Aquestes taxes de creixement sorprenen relativament pel fet que es produeixen després de l'impressionant augment acumulat els darrers sis anys. Impressionant perquè superen àmpliament els increments que al llarg d'aquest mateix període han acumulat la pràctica totalitat dels indicadors de referència –bàsicament renda familiar disponible i salaris– sobre els que, en teoria i juntament amb l'estalvi acumulat, es fonamenta la capacitat d'inversió d'una part significativa de la demanda potencial.

En conseqüència, l'esforç financer a què obliga l'accés a un habitatge en propietat als preus de mercat fa temps que obliga a assumir unes ràtios d'endeutament que creixen –aquestes sí– en paral·lel al preu dels actius immobiliaris alhora que ha desterritat de la consciència popular, qui sap per quant de temps, el concepte i la virtut –segons ens havien ensenyat els nostres pares als que tenim una certa edat– d'estalviar... pel que pugui passar. L'estabilitat que els darrers dos anys ha mostrat el preu del diner i el fet que no es preveguin canvis significatius al respecte a mitjà termini, redueix el risc aparent que contrauen les famílies que continuen endeutant-se.

No s'observen diferències apreciables en la intensitat de l'augment dels preus del sostre residencial entre la ciutat de Barcelona i l'entorn metropolità.

Un cop plasmades algunes de les tendències de fons, i passant a les dades disponibles, la regió metropolitana es revela com un model molt correcte a l'hora d'analitzar l'evolució en termes agregats dels preus de venda del sostre residencial. Sense perdre de vista el valor sempre relatiu de les mitjanes obtingudes de realitats extraordinàriament heterogènies, es pot considerar un bon model perquè conté una diversitat tan àmplia d'aglomeracions i trames urbanes, a banda de nivells de renda i d'oferta d'habitatges, que la seva evolució, en termes agregats, és homologable a grans trets a la del conjunt del país. Així, durant el bienni 2002-2003, l'augment acumulat al conjunt d'Espanya pel que fa a l'habitatge nou segons valors de taxació –gairebé un 37%– supera en només 3,5 punts percentuals l'increment resultant per la regió metropolitana a partir dels preus de venda a peu de promoció.

De l'observació mínimament detallada de l'evolució de les dades metropolitanes –ja sigui a nivell municipal o pel conjunt de l'àmbit– hom en pot extreure un parell de trets importants. En primer lloc, si prenem com a referència el preu mitjà de Barcelona per a calcular la dispersió del conjunt dels municipis per als quals disposem d'informació per al període 1995-2003 d'augment dels preus, la conclusió és que, després d'alguns alts i baixos al llarg d'aquests nou anys, la dispersió de preus –mesurada en /m²– es manté pràcticament inalterada i en tot cas sembla apreciar-se una moderada reducció de la dispersió per l'impuls dels valors mínims.

Una segona qüestió a considerar és que no s'observa un grau significatiu de correlació entre volum d'oferta analitzada i creixement dels preus. En aquest cas però, la pròpia naturalesa de les dades no permet aprofundir més en aquest aspecte. Contràriament, el que no es pot passar per alt és el fet que a dos de cada tres municipis per als quals es disposa de les dades referides als onze darrers anys, l'increment anual mitjà del trienni 2001-2003 és superior o com a mínim igual, als increments anuals dels dos períodes anteriors, el de relativa contenció en termes reals (1992-1996) i el següent (1996-2001), clarament expansiu. Si s'ha de sintetitzar en un sol element nuclear, l'evolució dels preus en aquests tres períodes es pot explicar per l'evolució dels tipus d'interès. Tant la conjuntura macroeconòmica com el mercat laboral semblen haver jugat un paper secundari en la determinació del preu dels habitatges.

Si això és així, ara s'enceta un període interessant atès que el marge per continuar reduint els tipus d'interès és pràcticament nul i només es pot contemplar en un escenari de recessió econòmica. En conseqüència, i donat el nivell d'endeutament que suporten les economies familiars, la variable determinant passa a ser l'augment de les taxes d'ocupació. Una variable que s'intueix insuficient en un escenari caracteritzat per l'elevada precarietat de l'ocupació, un creixement econòmic feble i alhora inflacionista i l'amenaça d'un enduriment de les condicions de finançament.

Valors de taxació dels habitatges

Evolució dels valors de taxació

	Habitatge nou		Habitatge de 2a mà	
	Barcelona i àrea d'influèn.	Madrid i àrea d'influèn.	Barcelona i àrea d'influèn.	Madrid i àrea d'influèn.
	(€/m²)			
1992	910	1.107	784	987
1993	943	1.115	814	1.004
1994	987	1.159	852	1.015
1995	1.010	1.177	871	1.055
1996	1.028	1.172	893	1.076
1997	1.083	1.189	925	1.070
1998	1.205	1.246	991	1.088
1999	1.380	1.327	1.142	1.174
2000	1.607	1.527	1.338	1.342
2001	1.936	1.889	1.610	1.676
2002	2.202	2.342	1.893	2.107
1r.tr.	1.984	2.089	1.665	1.772
2n.tr.	2.104	2.091	1.723	1.836
3r.tr.	2.164	2.279	1.796	1.977
4t.tr.	2.202	2.342	1.893	2.107
2003	2.656	2.903	2.277	2.645
1r.tr.	2.421	2.549	1.981	2.288
2n.tr.	2.467	2.637	2.074	2.413
3r.tr.	2.560	2.670	2.152	2.510
4t.tr.	2.656	2.903	2.277	2.645
2004				
1r.tr.	2.769	3.058	2.351	2.774
2n.tr.	2.951	3.178	2.464	2.869
3r.tr.	3.040	3.251	2.547	2.984

Nota: A començament de 2001 hi ha una nova base de càlcul que trenca la sèrie.

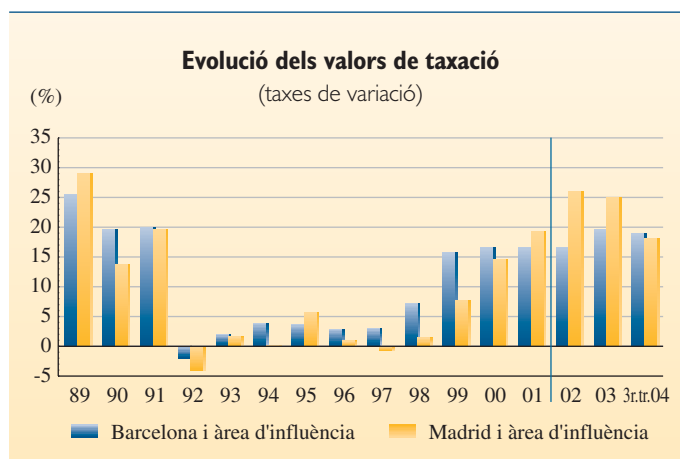
Font (per a tot l'apartat): Ministerio de Vivienda.

Variació (%)	Barcelona i àrea d'influència	Madrid i àrea d'influència
	Habitatge nou	
3r.tr.2004/3r.tr.2003	18,7	21,8
2003/2002	20,6	24,0
2002/2001	13,7	24,0
Habitatge de 2a mà		
3r.tr.2004/3r.tr.2003	18,4	17,4
2003/2002	20,3	25,6
2002/2001	17,6	25,8

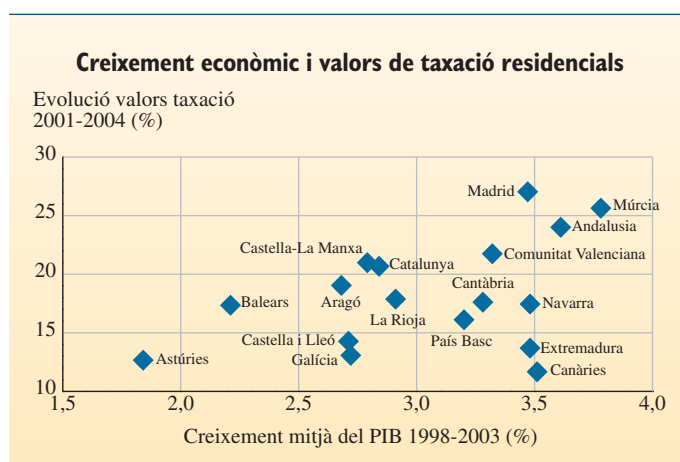
En un entorn en el que cada cop resulta més inquietant el persistent augment de preus, tot apunta a que la moderació prevista per 2004 s'ajornarà encara uns mesos més.

A mesura que avança l'any i que es va acceptant de forma majoritària que l'anunciat fre del ritme de creixement dels preus de venda residencials està lluny de concretar-se, s'està estenent una creixent inquietud –manifestada per altes instàncies monetàries i organismes econòmics internacionals– pel risc que aquesta situació suposa per al conjunt de l'economia.

Bàsicament, perquè les famílies estan endeutades a tipus d'interès històricament baixos, a llarg i molt llarg termini, i finançant habitatges molt cars, amb preus que no guarden cap relació “raonable” amb els salaris però als que han pogut accedir per la laxitud amb la que es planteja l'equació que resol la quota mensual a pagar combinant els tipus d'interès vigents i allargant el termini de finançament.

Nota: la línia vertical marca el trencament de la sèrie de dades.

Nota: Creixement anual del PIB en termes reals. Creixement anual dels valors de taxació nominals.

En un país en el que només una part anecdòtica de les hipoteques estan referenciades a tipus fix, són evidents –i temibles per alguns– les conseqüències d'un repunt dels tipus d'interès o d'un estancament del creixement econòmic.

La controvèrsia suscitada el passat estiu sobre la transparència i la fiabilitat de les dades utilitzades per mesurar l'evolució dels preus no amaga que tant els valors de taxació que facilita el Ministeri d'Habitatge, com els resultats d'estudis de mercat, d'agències de valoració de riscos o, més recentment, dels registradors immobiliaris, han mostrat, durant la primera meitat de 2004, un creixement important, d'entre el 14 i el 25% depenent de les fonts utilitzades.

En concret, les dades que ofereix el Ministeri d'Habitatge, basades en la informació facilitada per les societats de taxació, xifren en un 18,7% l'augment registrat durant el segon trimestre a Barcelona i la seva àrea d'influència en el segment nou, mentre que en el de segona mà, l'augment és lleugerament inferior. Unes variacions molt semblants a les registrades a Madrid i a la resta de les grans ciutats espanyoles; de fet, les sis grans ciutats espanyoles de més de mig milió d'habitants han registrat augments superiors al 18%, el que dona una idea de que és un fenomen generalitzat i que, malgrat que el de l'habitatge és un mercat local, els corrents de fons que animen la demanda són els mateixos a tot el país: augment del nombre de llars, creixement sostingut de l'ocupació, condicions fiscals i de finançament favorables i manteniment de l'atractiu com a bé d'inversió.

Preu mitjà declarat dels locals d'oficines

	2000	2001	2002	2003	1 ^{sem} 04*
	(€/m ² /mes)				
1. Ciutat Vella	8,01	8,95	7,53	7,30	7,35
2. l'Eixample	8,36	9,26	9,32	9,44	9,70
3. Sants-Montjuïc	6,89	8,24	7,80	6,47	6,71
4. Les Corts	8,50	9,52	8,69	8,64	9,48
5. Sarrià-Sant Gervasi	8,83	9,71	8,97	9,83	10,20
6. Gràcia	8,53	9,53	7,94	8,92	7,84
7. Horta-Guinardó	8,90	8,49	7,19	7,44	8,46
8. Nou Barris	6,96	7,83	8,36	9,30	8,81
9. Sant Andreu	6,80	7,79	7,70	6,17	6,37
10. Sant Martí	5,99	7,21	6,05	6,11	6,49
Barcelona	8,11	9,40	8,40	8,56	8,94
Preu màxim de les oficines a l'Eix Central de Negocis	22,00	27,04	25,00	23,30	n.d.

* Dades provisionals.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona. Les dades de l'Eix Central de Negocis provenen de CB Richard Ellis.

Dificultats de darrera hora en el tractament de la base de dades han fet impossible que en el moment de tancar aquesta edició poguéssim disposar de la totalitat de les dades amb el detall habitual. És per això que en aquest número –i esperem que de manera excepcional– s'inclou agrupada en un sol apartat l'escassa informació disponible referida als preus de lloguer de locals de negoci corresponents als contractes formalitzats a Barcelona durant el primer semestre d'enguany.

Unes perspectives més volàtils del que desitgen els agents econòmics i un creixement estable i força reposat de l'activitat econòmica, no és el millor context per incentivar la demanda de locals de negoci.

Segons les dades disponibles i provisionals, durant la primera meitat de 2004 el preu de lloguer d'oficines a la ciutat s'ha mantingut estable en termes reals. L'augment nominal segons les primeres estimacions tot just ha servit per compensar l'increment de la inflació. En termes absoluts i pel conjunt de la ciutat, el preu mitjà de lloguer per m² continua lleument a l'alça per tercer any consecutiu però encara es manté per sota del darrer màxim assolit el 2001 o, en el cas d'alguns districtes, durant el 2002. Segons aquestes dades, que no es limiten només a l'oferta en edificis d'ús exclusivament terciari, els preus de lloguer registrats en el que va d'any representen nous màxims en el cas de l'emblemàtic Eixample, amb un increment dels preus absoluts per sobre de la mitjana. El preu més elevat en termes absoluts continua corresponent al districte de Sarrià-Sant Gervasi, tot i que ha registrat una davallada interanual del 10%. Els increments més notables en termes relatius –pràcticament un 14%– corresponen a Gràcia i Sant Martí.

Preu mitjà de lloguer dels locals comercials

	2000	2001	2002	2003	1 ^{sem} 04*
	(€/m ² /mes)				
1. Ciutat Vella	7,85	7,76	8,79	8,51	8,22
2. l'Eixample	7,89	9,49	9,29	9,48	9,80
3. Sants-Montjuïc	7,56	7,16	7,71	7,78	8,09
4. Les Corts	7,89	8,58	8,71	9,12	9,15
5. Sarrià-Sant Gervasi	8,14	8,93	9,22	8,91	9,47
6. Gràcia	7,25	7,18	7,35	7,90	8,20
7. Horta-Guinardó	7,58	7,26	7,55	7,88	7,90
8. Nou Barris	6,98	7,19	7,23	7,72	7,94
9. Sant Andreu	7,04	7,50	7,74	7,76	8,02
10. Sant Martí	5,90	6,21	6,29	6,79	7,40
Barcelona	7,54	7,98	8,14	8,34	8,83

* Dades provisionals.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Pel que fa a la demanda de lloguer de locals comercials i per a serveis personals amb accés directe des del carrer o en edificis d'ús exclusiu, el paper estel·lar que darrerament té assignada la demanda interna en consum com a un dels motors de creixement econòmic ha coincidit amb una conjuntura moderadament expansiva pel que fa a la disponibilitat de superfície de nova construcció per a usos comercials. Possiblement aquest fet ha contribuït a mantenir estables els preus de lloguer. De fet, el preu mitjà que en resulta pel conjunt de la ciutat durant el primer semestre és més elevat que el preu mitjà corresponent al 2003 però lleument inferior al mateix registre d'un any enrere. A diferència del que s'observa al segment de les oficines, el preu de lloguer dels locals comercials manté invariable pel conjunt de la ciutat la tendència moderadament alcista en termes monetaris.

L'anàlisi per districtes no ofereix trets destacats més enllà de què només Gràcia, Horta-Guinardó i Sant Andreu aconsegueixen escapar –de manera testimonial segons aquestes dades provisionals– de la variació interanual negativa que presenten la resta de districtes.

VIII. Mercat de treball

Evolució de la població activa

Període	Barcelona			Regió Metropolitana			Catalunya		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
4t.tr.1992	703.983	408.313	295.670	1.745.789	1.078.796	666.993	2.492.300	1.539.600	952.700
4t.tr.1993	695.445	392.369	303.076	1.832.178	1.100.148	732.030	2.573.700	1.549.800	1.023.900
4t.tr.1994	686.907	393.837	293.070	1.850.809	1.103.738	747.071	2.617.400	1.574.300	1.043.100
4t.tr.1995	678.369	376.385	301.984	1.871.244	1.104.763	766.481	2.663.500	1.580.600	1.082.900
4t.tr.1996	679.737	377.372	302.365	1.896.387	1.119.434	776.953	2.696.600	1.597.000	1.099.600
4t.tr.1997	676.063	369.574	306.489	1.881.223	1.110.390	770.833	2.691.000	1.590.600	1.100.400
4t.tr.1998	672.146	370.998	301.148	1.864.870	1.090.018	774.852	2.692.300	1.576.500	1.115.800
4t.tr.1999	670.120	364.476	305.644	1.856.450	1.073.253	783.197	2.686.700	1.552.500	1.134.200
4t.tr.2000	677.050	371.550	305.500	1.885.240	1.079.420	805.820	2.731.400	1.572.300	1.159.100
4t.tr.2001	719.600	391.460	328.140	2.034.400	1.180.380	854.020	3.024.400	1.756.640	1.267.760
1r.tr.2002	723.000	394.310	328.690	2.040.100	1.192.900	847.200	3.032.700	1.774.900	1.257.800
2n.tr.2002	720.700	392.630	328.070	2.037.300	1.188.700	848.600	3.050.200	1.784.300	1.265.900
3r.tr.2002	727.630	398.140	329.490	2.071.700	1.209.000	862.700	3.092.800	1.808.400	1.284.400
4t.tr.2002	729.400	398.200	331.200	2.076.100	1.205.150	870.950	3.082.600	1.795.400	1.287.300
1r.tr.2003	737.300	401.360	335.940	2.094.200	1.213.440	880.760	3.118.400	1.813.000	1.305.400
2n.tr.2003	737.280	401.980	335.300	2.109.550	1.218.340	891.210	3.140.800	1.813.800	1.327.000
3r.tr.2003	745.100	407.930	337.170	2.131.810	1.223.720	908.090	3.185.800	1.832.600	1.353.300
4t.tr.2003	746.000	407.080	338.920	2.131.600	1.224.970	906.630	3.172.100	1.826.200	1.345.800
1r.tr.2004	752.610	407.630	344.980	2.138.050	1.218.320	919.730	3.174.900	1.812.200	1.362.600
2n.tr.2004	752.100	406.970	345.130	2.139.090	1.216.730	922.360	3.200.600	1.818.500	1.382.200
3r.tr.2004	746.400	407.060	339.340	2.132.900	1.217.930	914.970	3.207.400	1.819.900	1.387.500

Nota: El darrer canvi metodològic de l'EPA trenca la sèrie històrica a final del 2000. Les dades dels darrers trimestres són provisionals.

Font: Enquesta de Població Activa per a Catalunya i estimació pròpia a partir d'aquesta mateixa font per a Barcelona i RMB.

Variació(%)	3r.tr.04/ 3r.tr.03	4t.tr.03/ 4t.tr.02	4t.tr.02/ 4t.tr.01	4t.tr.01/ 4t.tr.00
Barcelona				
Total actius	0,2	2,3	1,4	-1,9
Homes	-0,2	2,2	1,7	-2,7
Dones	0,6	2,3	0,9	-0,8
RMB				
Total actius	0,1	2,7	2,0	-2,6
Homes	-0,5	1,6	2,1	-1,3
Dones	0,8	4,1	2,0	-4,3

La majoria dels indicadors del mercat de treball ofereixen una imatge de desacceleració del creixement de l'ocupació.

Després d'un 2003 fortament expansiu pel que fa a l'evolució de la població activa com a conseqüència bàsicament de la recuperació dels volums d'ocupació perduts durant el bienni anterior, l'evolució del tercer trimestre d'enguany denota una manifesta tendència a l'estancament de la població que es declara activa. Així, el creixement interanual d'escassament set dècimes registrat al conjunt de Catalunya, es redueix a una taxa testimonial tant entre els residents de la ciutat central com de l'àmbit metropolità. En conseqüència, les taxes d'activitat i d'ocupació s'estabilitzen en els màxims assolits darrerament.

La pèrdua d'impuls de la població activa es manifesta especialment en el col·lectiu masculí, concretant-se amb lleus retrocessos, especialment significatius a la Catalunya no metropolitana. De fet, a l'àrea de Barcelona, la població activa masculina s'ha mantingut pràcticament estancada en termes absoluts d'ençà començament d'any. L'escàs creixement del nombre d'actius descansa exclusivament en el dinamisme que encara manté el col·lectiu femení.

Taxes d'activitat i d'ocupació

(Barcelona)

Període	Total	Homes	Dones
Taxa d'activitat			
4t.tr.1998	68,5	79,7	58,5
4t.tr.1999	68,7	78,1	60,1
4t.tr.2000	69,5	79,5	60,3
4t.tr.2001	70,5	80,0	62,3
4t.tr.2002	72,5	82,3	63,1
1r.tr.2003	72,6	82,6	63,1
2n.tr.2003	73,0	81,7	64,7
3r.tr.2003	74,4	84,0	65,1
4t.tr.2003	74,2	83,9	64,9
1r.tr.2004	75,5	85,1	66,6
2n.tr.2004	75,8	85,0	67,4
3r.tr.2004	75,9	84,9	67,5
Taxa d'ocupació			
4t.tr.1998	57,7	70,7	46,1
4t.tr.1999	59,5	70,2	49,7
4t.tr.2000	62,3	72,4	53,1
4t.tr.2001	62,5	73,2	53,3
4t.tr.2002	64,1	73,2	55,3
1r.tr.2003	64,0	73,8	54,7
2n.tr.2003	65,1	73,7	56,8
3r.tr.2003	65,9	75,3	56,7
4t.tr.2003	67,2	77,3	57,6
1r.tr.2004	67,1	76,5	58,3
2n.tr.2004	67,5	76,6	59,2
3r.tr.2004	67,6	76,7	59,2

Nota: Taxes referides a la població de 16 a 64 anys.

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona

Evolució de l'atur registrat

Període	Barcelona			Regió Metropolitana			Catalunya		
	Total	Masculí	Femení	Total	Masculí	Femení	Total	Masculí	Femení
31 des. 1992	69.491	32.795	36.696	205.248	94.980	110.268	278.456	126.661	151.795
31 des. 1993	86.336	44.246	42.090	259.753	132.910	126.843	355.816	179.614	176.202
31 des. 1994	86.918	45.129	41.789	247.577	125.478	122.099	330.275	164.025	166.250
31 des. 1995	76.068	38.808	37.260	220.883	109.646	111.237	296.648	143.853	152.795
31 des. 1996	66.625	33.273	33.352	202.994	99.511	103.483	275.615	131.979	143.636
31 des. 1997	58.864	28.026	30.838	177.369	82.619	94.750	240.659	109.044	131.725
31 des. 1998	49.940	22.837	27.103	145.791	64.634	81.157	198.311	85.111	113.200
31 des. 1999	44.171	19.944	24.227	127.162	54.890	72.272	174.175	72.233	101.942
31 des. 2000	40.889	18.024	22.865	119.470	50.426	69.044	166.994	67.930	99.064
31 des. 2001	43.277	19.781	23.496	133.863	59.064	74.799	186.841	79.136	107.705
31 març 2002	45.584	21.085	24.499	139.346	61.803	77.543	190.185	81.106	109.079
30 juny 2002	46.375	21.044	25.331	140.276	60.778	79.498	187.556	78.536	109.020
30 set. 2002	46.886	21.276	25.610	143.393	62.684	80.709	193.341	81.654	111.687
31 des. 2002	46.429	21.690	24.739	145.982	65.203	80.779	203.532	87.551	115.981
31 març 2003	47.221	22.129	25.092	146.435	64.844	81.591	201.694	85.942	115.752
30 juny 2003	46.431	21.287	25.144	143.240	62.354	80.886	192.704	81.063	111.641
30 set. 2003	46.746	21.397	25.349	145.812	63.842	81.970	196.364	83.319	113.045
31 des. 2003	46.379	21.998	24.381	147.801	66.368	81.433	206.705	89.838	116.867
31 març 2004	46.203	21.771	24.432	147.255	65.168	82.087	203.089	87.018	116.071
30 juny 2004	45.376	21.027	24.349	144.836	62.850	81.986	195.057	81.870	113.187
30 set. 2004	47.250	21.796	25.454	154.202	67.965	86.237	209.695	89.762	119.933

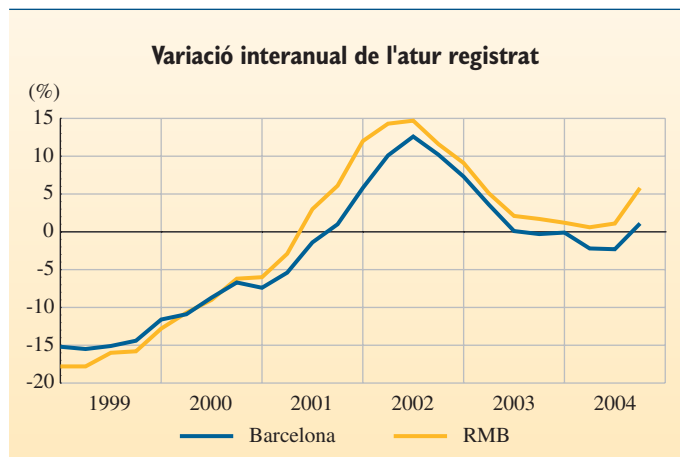
Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya.

Variació(%)	st.04/st.03	ds.03/ds.02	ds.02/ds.01	ds.01/ds.00
Barcelona				
Total	1,1	-0,1	7,3	5,8
Masculí	1,9	1,4	9,7	9,7
Femení	0,4	-1,4	5,3	2,8
RMB				
Total	5,8	1,2	9,1	12,0
Masculí	6,5	1,8	10,4	17,1
Femení	5,2	0,8	8,0	8,3

L'afebliment del procés de creació de nous llocs de treball incideix en l'estancament de la població activa i en un augment de l'atur registrat.

De les diferents variables que conformen el mercat laboral metropolità, possiblement sigui l'atur registrat la que encara el darrer trimestre de l'any des de la posició de més feblesa. Després d'un any i mig de relativa estabilitat pel que fa al total de desocupats, durant els mesos d'estiu s'ha produït un notable repunt que permet avançar que 2004 es convertirà en el quart any consecutiu de creixement de les xifres d'actius en atur. Una evolució que es pot fer extensible al conjunt de Catalunya.

Entre els actius residents a la ciutat central també es detecta un augment de l'atur, encara que d'una intensitat sensiblement menor. Els poc més de 47.000 actius registrats a les OTG de Barcelona com a desocupats demandants d'un lloc de treball –que representen un increment interanual de l'1,1%– confirmen que s'ha produït un canvi de tendència en l'evolució de l'atur registrat i que la trajectòria moderadament descendent del primer semestre s'ha de donar per gairebé esgotada. El canvi de tendència és més intens entre els homes -1,9%– que no pas entre les dones, on el creixement interanual és de només quatre dècimes. En termes absoluts però, el nombre de dones aturades continua sent superior al d'homes.

Al conjunt de la regió metropolitana, i també de Catalunya, el repunt de final de l'estiu comporta un enfortiment de la trajectòria alcista de l'atur. Una trajectòria que, amb intensitats diferents, ha estat expansiva de manera ininterrompuda d'ençà la primavera de 2001. Així, i com a diferència significativa en relació amb l'evolució observada a la ciutat central, els més de 154.000 actius desocupats a la regió metropolitana –i els gairebé 210.000 del conjunt de Catalunya– i registrats a les oficines d'ocupació a final de setembre, són els valors més elevats dels darrers sis anys. Unes magnituds, però, que no són directament comparables donat l'augment tan rellevant que ha registrat la població activa durant aquests darrers anys.

Evolució de l'atur registrat segons edat i sector d'activitat

Període	<25 anys	25-44	45 i més	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	S.o.a.
Barcelona								
31 des. 1994	16.806	42.473	27.639	186	28.922	5.183	45.611	7.016
31 des. 1995	11.121	37.057	27.890	176	23.658	4.535	40.906	6.793
31 des. 1996	9.255	31.256	26.114	179	18.554	3.946	36.435	7.511
31 des. 1997	7.584	28.243	23.037	190	14.196	3.259	34.114	7.105
31 des. 1998	5.113	23.535	21.292	197	11.859	2.590	29.793	5.501
31 des. 1999	3.488	20.141	20.542	203	10.032	2.330	27.103	4.503
31 des. 2000	2.993	18.733	19.163	144	8.571	2.231	26.199	3.744
31 des. 2001	3.644	20.158	19.475	135	8.559	2.544	28.427	3.612
31 març 2002	4.198	21.459	19.927	122	8.588	2.576	30.550	3.748
30 juny 2002	4.544	21.850	19.981	120	8.363	2.638	31.064	4.190
30 set. 2002	4.818	22.099	19.969	109	8.435	2.681	31.322	4.339
31 des. 2002	4.551	21.786	20.092	195	8.303	2.631	31.083	4.217
31 març 2003	4.922	22.077	20.222	219	8.087	2.705	31.875	4.335
30 juny 2003	5.097	21.294	20.040	280	7.739	2.684	31.115	4.613
30 set. 2003	5.076	21.605	20.065	346	7.834	2.715	31.365	4.486
31 des. 2003	4.742	21.100	20.537	352	7.739	2.861	31.047	4.380
31 març 2004	4.470	21.069	20.664	383	7.479	2.750	31.320	4.271
30 juny 2004	4.325	20.508	20.543	353	7.113	2.750	30.845	4.315
30 set. 2004	4.735	21.671	20.844	302	7.284	2.895	32.348	4.421
Regió Metropolitana								
31 des. 1994	61.345	122.468	63.764	969	96.656	21.921	104.999	23.032
31 des. 1995	44.857	109.859	66.167	920	80.441	19.440	97.275	22.807
31 des. 1996	38.954	98.040	66.000	875	67.857	17.991	92.253	24.018
31 des. 1997	30.720	86.909	59.740	963	54.737	14.641	86.387	20.641
31 des. 1998	20.294	70.991	54.506	791	45.563	10.684	74.018	14.735
31 des. 1999	13.256	61.780	52.126	640	38.184	9.425	67.401	11.512
31 des. 2000	12.647	57.866	48.957	483	34.216	9.217	65.996	9.558
31 des. 2001	16.229	65.282	52.352	491	37.302	11.208	74.875	9.987
31 març 2002	17.393	68.040	53.913	484	37.437	11.403	79.713	10.309
30 juny 2002	17.502	68.266	54.508	452	36.378	11.419	80.292	11.735
30 set. 2002	18.723	69.638	55.032	462	37.334	12.060	81.569	11.968
31 des. 2002	18.219	71.208	56.555	575	38.186	12.182	83.401	11.638
31 març 2003	18.800	70.832	56.803	584	36.938	11.845	85.331	11.737
30 juny 2003	18.721	68.296	56.223	634	35.623	11.764	82.396	12.823
30 set. 2003	19.379	69.610	56.823	680	36.691	12.257	83.485	12.699
31 des. 2003	18.627	70.303	58.871	674	36.919	12.695	84.958	12.555
31 març 2004	18.043	69.776	59.436	724	35.807	12.246	86.133	12.345
30 juny 2004	16.908	68.142	59.786	727	34.859	12.184	84.564	12.502
30 set. 2004	19.382	73.056	61.764	695	36.671	13.428	90.131	13.277
Catalunya								
31 des. 2003	27.306	98.540	80.859	1.454	51.021	18.671	119.680	15.879
30 set. 2004	27.556	99.308	82.831	1.528	50.690	19.445	121.306	16.726

Font: Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	Barcelona		RMB	
	st.04/st.03	ds.03/ds.02	st.04/st.03	ds.03/ds.02
menys de 25 anys	-6,7	4,2	0,0	2,2
25-44 anys	0,3	-3,1	5,0	-1,3
45 i més	3,9	2,2	8,7	4,1
Primari	-12,7	80,5	2,2	17,2
Indústria	-7,0	-6,8	-0,1	-3,3
Construcció	6,6	8,7	9,6	4,2
Serveis	3,1	-0,1	8,0	1,9
S.o.a.	-1,4	3,9	4,6	7,9

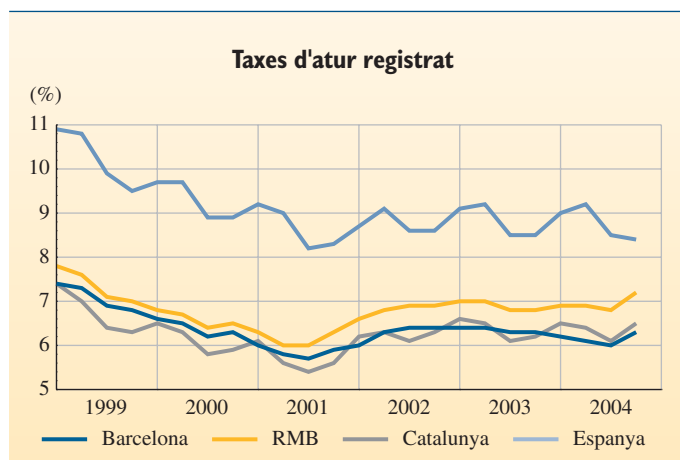
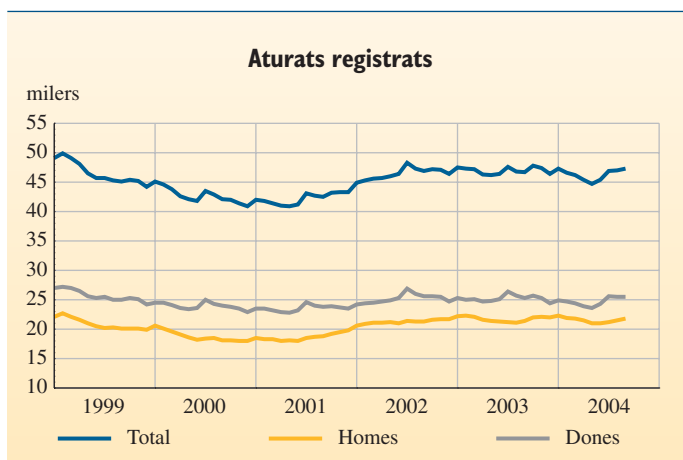
La progressiva terciarització del teixit productiu català i la sortida del mercat de treball reglat, poden explicar el creixement més temperat de l'atur femení a mesura que es debiliten les expectatives de trobar feina.

L'evolució de l'atur per sexes tant a l'entorn metropolità com a la resta de Catalunya segueix els paràmetres que ja s'han vist a la ciutat central. Mentre que en termes absoluts l'atur continua sent majoritàriament femení, l'augment del registrat –molt condicionat pel dret a cobrar prestacions econòmiques– és més intens entre els homes. Una evolució explicable, d'entrada i amb independència d'altres raons, pel predomini del col·lectiu masculí entre la població ocupada.

Taxes d'atur registrat

Període	Barcelona			RMB			Catalunya			Espanya
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
31 des. 1992	9,9	8,0	12,4	11,8	8,8	16,5	11,2	8,2	15,9	15,4
31 des. 1993	12,4	11,3	13,9	14,2	12,1	17,3	13,8	11,6	17,2	17,6
31 des. 1994	12,7	11,5	14,3	13,4	11,4	16,3	12,6	10,4	15,9	16,5
31 des. 1995	11,3	10,3	12,3	11,8	9,9	14,5	11,1	9,1	14,1	15,1
31 des. 1996	9,8	8,8	11,0	10,7	8,9	13,3	10,2	8,3	13,1	13,8
31 des. 1997	8,7	7,6	10,1	9,4	7,4	12,3	8,9	6,9	12,0	12,8
31 des. 1998	7,4	6,2	9,0	7,8	5,9	10,5	7,4	5,4	10,1	11,0
31 des. 1999	6,6	5,5	7,9	6,8	5,1	9,2	6,5	4,7	9,0	9,7
31 des. 2000	6,0	4,9	7,5	6,3	4,7	8,6	6,1	4,3	8,5	9,2
31 des. 2001	6,0	5,1	7,2	6,6	5,0	8,8	6,2	4,5	8,5	8,7
31 març 2002	6,3	5,3	7,5	6,8	5,2	9,2	6,3	4,6	8,7	9,1
30 juny 2002	6,4	5,4	7,7	6,9	5,1	9,4	6,1	4,4	8,6	8,6
30 set. 2002	6,4	5,3	7,8	6,9	5,2	9,4	6,3	4,5	8,7	8,6
31 des. 2002	6,4	5,4	7,5	7,0	5,4	9,3	6,6	4,9	9,1	9,1
31 març 2003	6,4	5,5	7,5	7,0	5,3	9,3	6,5	4,7	8,9	9,2
30 juny 2003	6,3	5,3	7,5	6,8	5,1	9,1	6,1	4,5	8,4	8,5
30 set. 2003	6,3	5,2	7,5	6,8	5,2	9,0	6,2	4,5	8,4	8,5
31 des. 2003	6,2	5,4	7,2	6,9	5,4	9,0	6,5	4,9	8,7	9,0
31 març 2004	6,1	5,3	7,1	6,9	5,3	8,9	6,4	4,8	8,5	9,2
30 juny 2004	6,0	5,2	7,1	6,8	5,2	8,9	6,1	4,5	8,2	8,5
30 set. 2004	6,3	5,4	7,5	7,2	5,6	9,4	6,5	4,9	8,6	8,4

Nota: El canvi metodològic de l'EPA implica també un trencament de la sèrie de les taxes d'atur. Les darreres dades són provisionals.
 Font: Elaboració pròpia amb dades de les OTG, INEM i EPA.

L'expansió de l'atur, amb una major incidència relativa entre els homes, es veu també condicionada per l'edat. A tots els àmbits, el creixement de l'atur s'accentua amb l'edat. Així, a la regió metropolitana, un àmbit geogràfic més ajustat al mercat de treball real de Barcelona que no el de la pròpia ciutat, el nombre d'aturats entre els més joves es manté estable en comparació a un any enrere. Un valor que implica, no obstant, un empitjorament de la tendència descendent mantinguda els mesos anteriors. Alhora, l'atur entre els adults més joves ha repuntat de manera preocupant durant el tercer trimestre. Per últim, el nombre d'actius desocupats amb més de 44 anys continua en augment sense senyals d'imminent canvi de tendència. Si en el cas dels més joves es pot pensar que en l'evolució relativament positiva hi ha tingut a veure la celebració del Fòrum, l'increment de l'atur entre els actius de més edat possiblement sigui un dels efectes de la pèrdua de competitivitat d'una part del teixit productiu més tradicional.

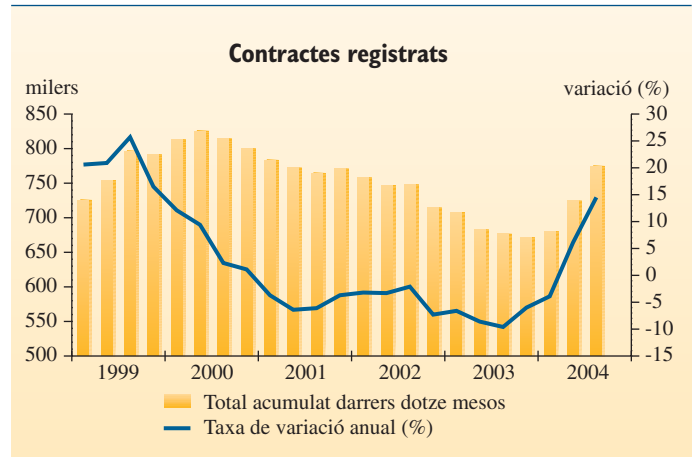
Pel que fa a l'evolució de les xifres d'atur segons sectors d'activitat de procedència, el protagonisme del creixement en termes relatius se'l reparteixen entre la construcció i els serveis, amb taxes interanuals del 9,6% i 8% respectivament. Ambdues taxes representen un empitjorament clar de les respectives evolucions mantingudes els dotze mesos anteriors. L'atur entre els actius procedents d'empreses industrials ha moderat sensiblement el ritme descendent que l'havia caracteritzat la major part del bienni 2003-2004 fins a situar-se en una posició de quasi-estancament. Una evolució que contrasta amb l'escàs creixement del corresponent VAB sectorial i que es pot explicar perquè aquest sector acumula ja un seguit d'anys d'amortització constant i pausada de llocs de treball. Un procés que gira a l'entorn de l'externalització de funcions auxiliars de l'activitat manufacturera i de la deslocalització per motius econòmics o de cobertura de nous mercats.

Distribució dels contractes registrats

Període	Total	Temporals	Indefinits
Barcelona			
1992	368.500	—	—
1993	268.898	—	—
1994	319.814	299.179	20.635
1995	421.277	393.713	27.564
1996	492.431	464.842	27.589
1997	568.954	508.653	60.301
1998	679.546	590.539	89.007
1999	791.822	675.673	116.149
2000	800.509	686.434	114.075
2001	771.212	651.648	119.564
2002	714.928	607.874	107.054
1r.tr.	191.833	160.631	31.202
2n. tr.	179.482	151.790	27.692
3r.tr.	161.963	139.934	22.029
4t.tr.	181.650	155.519	26.131
2003	671.879	579.685	92.194
1r.tr.	185.196	157.706	27.490
2n.tr.	154.429	131.606	22.823
3r.tr.	155.555	137.046	18.509
4t.tr.	176.699	153.327	23.372
2004			
1r.tr.	193.948	164.736	29.212
2n.tr.	198.710	173.906	24.804
3r.tr.	205.558	182.009	23.549
Regió Metropolitana			
2000	1.587.907	1.380.088	207.819
2001	1.551.420	1.331.502	219.918
2002	1.467.304	1.261.795	205.509
2003	1.439.262	1.245.531	193.731
1r.tr.	385.328	328.858	56.470
2n.tr.	335.433	288.196	47.237
3r.tr.	331.340	291.821	39.519
4t.tr.	387.161	336.656	50.505
2004			
1r.tr.	428.665	367.047	61.618
2n.tr.	433.679	379.254	54.425
3r.tr.	446.395	396.274	50.121

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona per a totes les dades referides a la ciutat. Departament de Treball i Indústria de la Generalitat per a la resta.

Variació	gn-st.2004/ gn-st.2003	2003/ 2002	2002/ 2001	2001/ 2000
Barcelona				
Total contractes	20,8	-6,0	-7,3	-3,7
Temporals	22,1	-4,6	-6,7	-5,1
Indefinits	12,7	-13,9	-10,5	4,8
RMB				
Total contractes	24,4	-1,9	-5,4	-2,3
Temporals	25,7	-1,3	-5,2	-3,5
Indefinits	16,0	-5,7	-6,6	5,8

La pèrdua d'impuls de la construcció i l'acabament de la temporada turística han propiciat l'alça de les taxes d'atur.

La sobtada contenció de la població activa després del notable creixement de 2003 ha accentuat encara més l'impacte de l'augment de les xifres de desocupats en les taxes d'atur. En aquest sentit, el cas de la ciutat de Barcelona és força atípic. I es que gràcies a l'augment comparatiu moderat de l'atur entre els actius residents a la ciutat s'aconsegueix que la respectiva taxa d'atur de final d'estiu no superi l'existent un any abans. Sí que l'ha superat, lleument, la masculina. El diferencial entre les taxes d'atur masculina i femenina es situa lleument per sobre dels dos punts percentuals, una diferència que equival a poc més de la meitat de l'existent a la resta del país.

El notable augment de les xifres de desocupats a l'entorn metropolità i a la resta de Catalunya ha pressionat amb força les respectives taxes d'atur. Així, tant el 7,2% de la regió metropolitana com el 6,5% de Catalunya se situen entre les taxes més elevades del darrer quinquenni. Si, com és previsible, durant els darrers mesos de l'any es manté mínimament aquesta tendència, les taxes d'atur a final de 2004 poden superar en més d'un punt percentual els darrers mínims assolits la primavera de 2001.

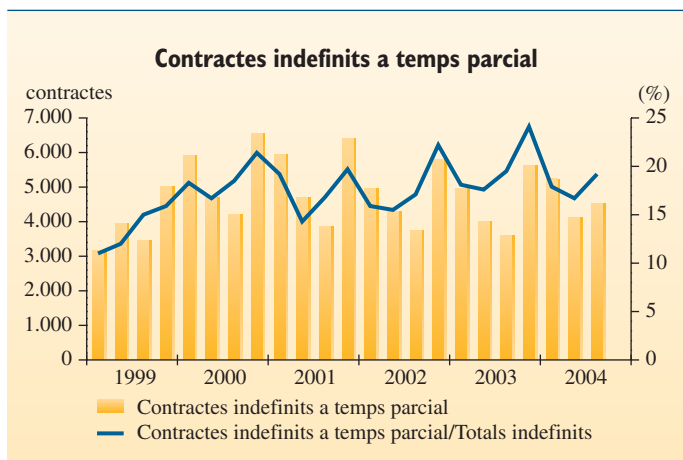
Contractes segons tipologia i sexe

Contractes	Total	Homes	Dones
		gn.-st. 2004	
Indefinitos	77.565	39.628	37.937
—a temps parcial	13.897	5.311	8.586
—ordinaris	21.694	14.080	7.614
—incentivats	10.516	3.770	6.746
—convertits en indefinits	30.824	16.149	14.675
—resta	634	318	316
Temporals	520.651	247.686	272.965
—a temps parcial	170.720	60.896	109.824
—obra o servei	118.355	75.988	42.367
—eventuals	165.731	89.457	76.274
—interinitat	53.976	14.998	38.978
—formació i pràctiques	5.640	2.969	2.671
—resta	6.229	3.378	2.851
		2003	
Indefinitos	92.194	46.416	45.778
—a temps parcial	18.243	7.159	11.084
—ordinaris	23.914	15.627	8.287
—incentivats	12.999	4.782	8.217
—convertits en indefinits	36.179	18.474	17.705
—resta	859	374	485
Temporals	579.685	279.280	300.405
—a temps parcial	178.903	63.753	115.150
—obra o servei	133.246	87.724	45.522
—eventuals	192.597	104.091	88.506
—interinitat	61.156	16.709	44.447
—formació i pràctiques	7.440	3.672	3.768
—resta	6.343	3.331	3.012

Contractes temporals segons durada en mesos

Període	<1	1-6	6-18	>18	Indeterm.
1998	181.707	185.769	18.842	575	203.646
1999	181.463	212.914	22.130	641	258.525
2000	157.060	224.495	24.034	630	280.215
2001	149.286	221.236	23.690	724	256.712
2002	146.727	189.843	42.186	1.302	227.816
1r.tr.	27.005	36.468	26.162	204	70.792
2n.tr.	39.257	51.415	4.706	210	56.202
3r.tr.	38.931	48.722	4.410	409	47.462
4t.tr.	41.534	53.238	6.908	479	53.360
2003	182.366	178.069	20.603	1.565	197.082
1r.tr.	50.656	45.370	6.262	548	54.870
2n.tr.	40.595	42.045	4.062	224	44.680
3r.tr.	43.802	43.342	4.158	328	45.416
4t.tr.	47.313	47.312	6.121	465	52.116
2004					
1r.tr.	47.300	49.281	5.909	597	61.649
2n.tr.	56.039	51.364	4.828	391	61.284
3r.tr.	60.975	54.576	5.915	570	59.973

Variació	gn.-st.2004/ gn.-st.2003	2003/ 2002	2002/ 2001	2001/ 2000
Menys d'1 mes	21,7	24,3	-1,7	-4,9
1-6 mesos	18,7	-6,2	-14,2	-1,5
6-18 mesos	15,0	-51,2	78,1	-1,4
Més de 18 mesos	41,6	20,2	79,8	14,9
Indeterminada	26,2	-13,5	-11,3	-8,4

En una conjuntura d'afebliment del ritme de creació de llocs de treball, sorprèn la forta embranzida registrada per la contractació laboral segons les dades del Departament de Treball i Indústria de la Generalitat. Atès que la major part de l'impacte derivat dels canvis en la imputació territorial dels contractes s'haurien d'haver produït durant el 2003, hom ha de pensar que enguany el registre es fa de manera més exhaustiva que en anys anteriors.

Notable augment de la contractació temporal, especialment dels de durada inferior al mes i també dels de durada indeterminada.

Obviant per suposada manca d'homogeneïtat de les dades que el nombre de contractes laborals registrats a la regió metropolitana durant els primers nou mesos d'enguany sigui un 24,4% més elevat que durant el mateix període de 2003 –o un 22,4% en al cas de Catalunya– el que sí s'ha de destacar és el protagonisme creixent, tant en termes absoluts com relatius, de la contractació temporal. Aquesta és una característica comuna a tot el país, lleument accentuada els darrers mesos a l'àmbit metropolità.

En el cas concret de la ciutat central, la contractació indefinida, tot i augmentar en termes absoluts, ha crescut gairebé deu punts menys que la definida, alhora que ha continuat perdent pes relatiu durant els trimestres centrals de l'any. La contractació a temps parcial, especialment en la modalitat de durada temporal, apareix com una de les tipologies contractuals més dinàmiques en el que va d'any. Com ja és norma, les dones són els actors principals d'aquest tipus de contracte alhora que el seu protagonisme tendeix a accentuar-se.

Treballadors afiliats a la Seguretat Social

Període	Règim General			Autònoms			Total afiliats		
	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya
31 des. 1992	735.427	1.318.814	1.753.094			423.000	901.000	1.717.270	2.341.300
31 des. 1993	680.265	1.223.867	1.631.986			422.700	839.000	1.633.640	2.234.300
31 des. 1994	659.431	1.232.726	1.660.670			433.800	833.100	1.589.770	2.195.000
31 des. 1995	663.865	1.263.463	1.705.443			442.280	827.500	1.626.660	2.252.000
31 des. 1996	674.151	1.300.405	1.756.657	113.356	296.760	448.400	836.000	1.658.930	2.295.200
31 des. 1997	706.616	1.375.197	1.857.480	112.956	298.540	449.000	864.000	1.729.200	2.394.130
31 des. 1998	745.462	1.469.393	1.981.904	117.395	309.770	465.938	902.000	1.826.050	2.527.500
31 des. 1999	780.195	1.560.326	2.116.196	114.784	314.113	472.666	927.500	1.917.040	2.673.180
31 des. 2000	820.913	1.651.332	2.224.486	115.126	319.566	481.851	968.400	2.010.380	2.788.130
31 des. 2001	832.548	1.685.863	2.284.506	113.571	319.115	482.966	978.130	2.035.110	2.848.660
31 març 2002	830.064	1.695.911	2.320.342	114.217	323.099	489.790	977.120	2.059.480	2.900.700
30 juny 2002	840.016	1.715.994	2.367.317	114.680	325.959	495.893	987.185	2.082.100	2.968.300
30 set. 2002	830.494	1.694.136	2.351.176	114.342	325.793	496.481	977.870	2.060.030	2.935.020
31 des. 2002	841.322	1.704.468	2.347.764	115.199	328.327	498.026	988.320	2.069.810	2.931.180
31 març 2003	845.466	1.722.189	2.384.382	115.701	330.700	502.026	993.270	2.092.190	2.971.850
30 juny 2003	857.636	1.749.329	2.437.080	116.641	334.435	510.068	1.005.840	2.124.830	3.034.210
30 set. 2003	850.308	1.733.694	2.406.931	116.465	334.931	511.911	998.563	2.109.670	3.007.866
31 des. 2003	855.341	1.740.669	2.395.824	117.503	338.808	515.200	1.004.250	2.118.890	2.997.490
31 març 2004	862.633	1.759.761	2.434.295	118.073	342.457	519.993	1.013.085	2.143.870	3.039.497
30 juny 2004	863.179	1.778.841	2.491.150	118.796	345.355	528.104	1.015.140	2.171.415	3.105.542
30 set. 2004	861.509	1.769.025	2.466.546	118.458	345.253	528.895	1.011.970	2.152.850	3.083.891

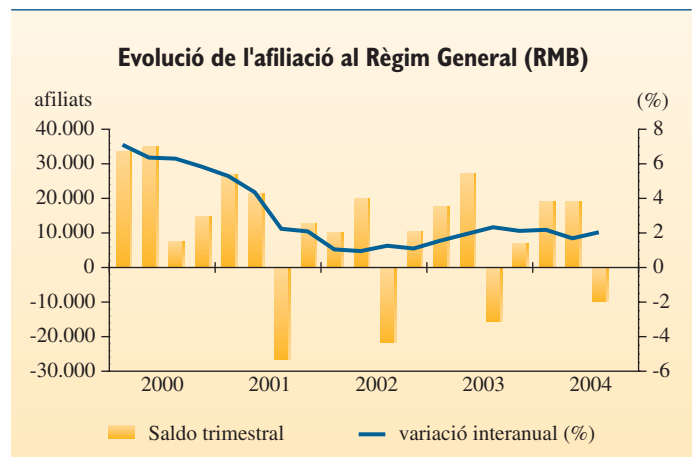
Notes: Les dades d'autònoms en cursiva són mitjanes anuals. Les de Total d'afiliats són estimacions pròpies.

Font: (de totes les taules d'aquest apartat): Departament de Treball i Indústria de la Generalitat i Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	30 set.2004/ 30 set.2003	31 des.2003/ 31 des.2002	31 des.2002/ 31 des.2001
Afiliats R.G.			
— Barcelona	1,3	1,7	1,1
— RMB	2,0	2,1	1,1
— Catalunya	2,5	2,0	2,8
Autònoms			
— Barcelona	1,7	2,0	1,4
— RMB	3,1	3,2	2,9
— Catalunya	3,3	3,4	3,1

L'augment del nombre d'ocupats es deu bàsicament a l'alça sostinguda de les taxes d'activitat femenines. Un procés afavorit per la terciarització de l'economia i per la creixent acceptació de la contractació a temps parcial.

Pel que fa al nombre d'afiliats en situació d'alta a la Seguretat Social, les dades de tancament del tercer trimestre palesen el manteniment, pràcticament inalterable, del ritme de creixement de final de 2003. Això, en el cas de la regió metropolitana. A la resta del país, la taxa d'augment és fins i tot lleument superior i pràcticament dobla el creixement de la ciutat central. Dels més de 76.000 nous ocupats en què ha augmentat el total d'afiliats en situació d'alta a Catalunya els darrers dotze mesos, gairebé el 60% estan associats a llocs de treball localitzats a la regió metropolitana i un 18% al municipi de Barcelona. Previsiblement, una bona part d'aquest augment correspon a regularització més que no pas a creació de nous llocs de treball.

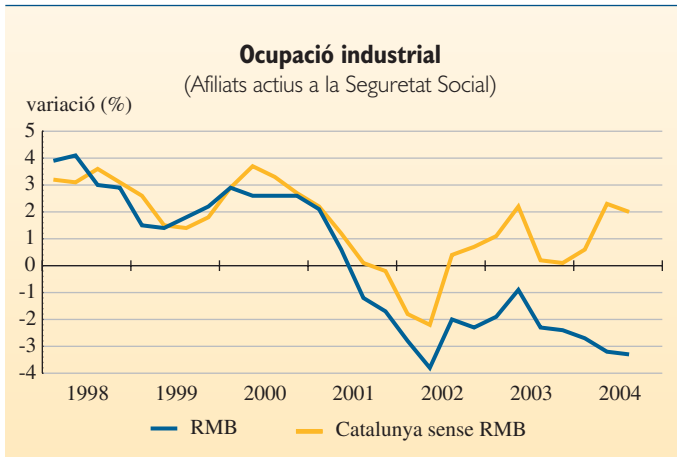
L'anàlisi d'aquestes dades segons els règims d'afiliació posa de relleu el creixement relativament estabilitzat a l'entorn del dos per cent del nombre de treballadors assalariats a l'àmbit metropolità. Alhora, els autònoms mantenen un ritme d'expansió sensiblement més elevat, superior al tres per cent. L'evolució dels darrers anys permet constatar que l'augment del treball per compte propi es produeix en paral·lel a la pèrdua d'impuls del mercat laboral i a l'augment de l'atur. Després d'un quadrienni (2001-2004) d'augment del nombre de desocupats, el total d'afiliats en situació d'alta en el Règim Especial de Treballadors Autònoms ha acumulat, el darrer trienni, un creixement del deu per cent, tres punts percentuals més que el Règim General.

Distribució sectorial dels actius afiliats a la Seguretat Social

Sectors	Barcelona			Regió Metropolitana			(%) RMB/ Catalunya
	des. 2002	des. 2003	set. 2004	des. 2002	des. 2003	set. 2004	set. 2004
Afiliats al Règim General							
Agricultura, ramaderia i pesca	1.202	1.280	1.318	2.856	2.976	3.464	32,4
Alimentació i begudes	10.460	10.081	10.298	31.864	31.784	32.554	48,7
Tèxtil, confecció, pelletteria i cuir	8.444	8.256	7.668	51.627	47.994	44.653	66,1
Paper, edició, arts gràfiques i reproducció	18.291	17.436	16.943	41.304	41.010	40.048	78,5
Química, cautxú i plàstics	20.493	19.677	18.132	71.654	69.658	67.853	78,1
Ind. d'altres prod. minerals no metàl·lics	2.211	3.910	3.661	13.572	13.500	12.906	58,1
Ind. metall inclòs maquinària i equip.	13.219	12.561	11.956	87.956	86.509	85.327	72,3
Mat. i equip tècnic, electrònic i òptic	10.873	10.424	9.837	37.999	36.337	34.505	78,8
Material de transport	22.733	23.590	24.344	45.946	45.509	47.017	86,4
Fabr. de mobles i altres ind. manufact.	3.641	3.436	3.325	15.909	15.281	15.063	69,2
Prod. i distr. d'electricitat, gas i aigua	5.555	5.510	5.368	7.021	6.953	6.858	63,9
Resta d'activitats industrials	1.917	1.757	1.928	8.707	8.514	8.538	43,6
Indústria	117.837	116.638	113.460	413.559	403.049	395.322	70,2
Construcció	47.127	46.599	46.055	128.948	131.079	136.058	59,2
Venda i reparació de vehicles	9.569	10.237	10.281	28.108	28.914	29.560	59,9
Comerç a l'engròs i intermediaris	57.637	55.971	56.481	128.849	131.730	135.491	76,9
Comerç al detall i reparacions	68.979	68.340	66.017	152.037	161.294	158.738	71,4
Hoteleria i restauració	44.960	46.586	46.853	78.311	80.676	85.959	62,3
Transports	21.244	21.804	22.107	44.907	46.788	47.615	69,5
Act. afins transport, agències viatges	18.325	17.989	18.278	28.469	28.203	31.155	82,6
Correus i telecomunicacions	11.377	10.691	13.887	13.699	13.116	16.787	82,9
Finances i assegurances	44.094	44.005	45.128	56.113	56.360	57.680	79,9
Serveis immobiliaris	14.593	15.530	15.898	22.670	24.820	26.320	74,8
Lloguer maquinària i equip	1.860	1.952	2.007	4.880	5.060	5.335	73,1
Activitats informàtiques	15.918	16.323	16.979	22.436	22.582	23.557	93,1
Investigació i desenvolupament	2.552	2.788	2.902	4.951	5.082	5.281	84,6
Altres serveis a les empreses	133.912	139.787	152.958	197.387	208.078	226.657	80,4
Administració pública i org. internac.	65.480	68.292	64.626	99.669	103.926	101.452	68,4
Ensenyament	43.428	43.473	40.950	74.031	74.593	71.839	76,8
Sanitat veterinària i serveis socials	60.450	63.118	62.707	105.747	111.519	111.762	74,2
Act. culturals, esportives i recreat.	21.274	21.681	21.023	35.264	35.635	34.745	74,5
Resta serveis socials i personals	39.485	41.912	41.429	61.500	64.487	64.029	77,4
Serveis	675.137	690.479	700.511	1.159.028	1.202.863	1.233.962	74,2
No classificats	19	345	165	77	702	219	64,8
Total assalariats	841.322	855.341	861.509	1.704.468	1.740.669	1.769.025	71,7
Autònoms							
Agricultura, ramaderia i pesca	147	147	152	1.491	1.581	1.723	15,7
Indústria	11.471	11.215	10.904	40.415	39.862	39.101	66,5
Construcció	8.744	9.194	9.515	44.375	47.524	49.896	57,5
Serveis	94.592	96.724	97.697	241.445	249.293	254.044	68,4
No classificats	245	223	190	601	548	489	71,3
Total autònoms	115.199	117.503	118.458	328.327	338.808	345.253	65,3

Variació (%)	30 set. 2004/ 30 set. 2003	31 des. 2003/ 31 des. 2002	31 des. 2002/ 31 des. 2001
Barcelona			
Indústria	-3,7	-1,1	-3,0
Construcció	-3,3	-0,1	4,3
Serveis	2,5	2,3	1,6
RMB			
Agric., ram. i pesca	14,4	4,8	7,5
Indústria	-3,3	-2,4	-2,3
Construcció	2,3	3,0	3,5
Serveis	3,9	3,7	2,4

El milió i mig llarg d'ocupats en activitats terciàries a la regió metropolitana –aproximadament el 70% del total d'afiliats en situació d'alta a la Seguretat Social– representa un creixement anual de l'ordre del quatre per cent, superior al del bienni anterior i també al que es registra a la ciutat central. Una variació que respon a l'augment que registren la pràctica totalitat de serveis de mercat, llevat del comerç minorista, afectat per puntes estacionals. Com és habitual, la branca més expansiva en termes d'ocupació és la dels serveis a les empreses. Contràriament, el sector que genera menys ocupació o que s'ha estabilitzat després d'increments recents, és el dels serveis fora de mercat i també alguns serveis personals.

L'augment de l'ocupació a l'agregat dels serveis a les empreses explica una bona part de la pèrdua d'ocupació que registren les empreses manufactures.

El teixit productiu industrial continua amortitzant llocs de treball tant a la ciutat central com a la resta de l'àmbit metropolità. Llocs de treball i capacitat productiva que, parcialment, es veuen compensats per la dinàmica lleument expansiva que manté aquest segment d'activitat a la resta del país. El gràfic adjunt fa innecessari qualsevol comentari. Després de mantenir trajectòries coincidents i alcistes durant la segona meitat dels noranta i fins mitjan 2001, i paral·leles però amb signe negatiu fins ben entrat el 2002, l'evolució dels darrers dos anys ha estat notablement divergent, especialment en el que va de 2004.

L'únic gran sector que sembla immers en un canvi de tendència pel que fa a l'evolució del nombre d'ocupats és el de la construcció. El creixement sostingut i notable dels darrers anys mostra senyals de que ha tocat sostre i les darreres dades disponibles apunten a un procés d'estabilització de la capacitat productiva operativa.

Resumen / *Summary*

Principales indicadores internacionales/Main Economic Indicators

	Estados Unidos/USA			UE/European Union (25)			España/Spain			Cataluña/Catalonia		
	I.04	II.04	III.04	I.04	II.04	III.04	I.04	II.04	III.04	I.04	II.04	III.04
PIB/GDP in real terms, % change on year earlier tasa de variación interanual en términos reales (%)	5,0	4,8	3,9	1,7	2,4	—	2,7	2,6	2,6	2,4	2,7	2,7
Demanda nacional/Domestic Demand tasa de variación en términos reales (%)/ % change on year earlier, in real terms	5,2	5,1	—	2,0	1,9	—	3,5	3,8	3,9	3,0	4,0	4,0
Precios de Consumo/Consumer prices ¹ tasa de variación anual (%)/% change on year	1,7	3,3	2,5	1,6	2,4	1,9	2,1	3,5	3,2	2,5	3,9	3,7
Indicador de clima económico/Economic climate Índice: 1995=100/1995=100 Index	102,7	103,1	103,3	101,2	102,7	103,5	99,5	101,8	97,5	—	—	—
Tasa de paro/Unemployment rate ² en % de la población activa/% of labour force	5,6	5,6	5,4	9,1	9,1	9,0	11,4	10,9	10,5	9,6	9,2	8,9
Tipo de interés a corto plazo/3-month interest rate ³ Interbancario a 3 meses/Euribor a 3 meses	1,03	1,42	1,83	2,37	2,50	2,53	2,03	2,10	2,11	—	—	—
Tipo de interés a largo plazo/10-Y government yield ³ Rendimiento de la deuda pública a 10 años en mercados nacionales	3,86	4,79	4,15	4,14	4,56	4,24	4,01	4,39	4,08	—	—	—
Tipo de cambio del dólar/Exchange rates ¹ Unidades de \$ por Euro/US \$ per euro	—	—	—	1,226	1,214	1,222	—	—	—	—	—	—

1 Datos correspondientes al último mes del trimestre. *Figures of the last month of the quarter.* 2 Para Estados Unidos, el indicador compuesto avanzado substituye al indicador de clima económico. *For USA, the advanced composite indicator replaces the economic climate indicator.* 3 Para España y Cataluña, datos de la EPA/ *For Spain and Catalonia, Labour Market Survey's figures.*

Fuentes/Sources: INE, OCDE, Eurostat, Banco de España e Idescat.

Los resultados de los principales indicadores de coyuntura correspondientes a los trimestres centrales del año confirman la solidez de la trayectoria expansiva de la economía mundial...

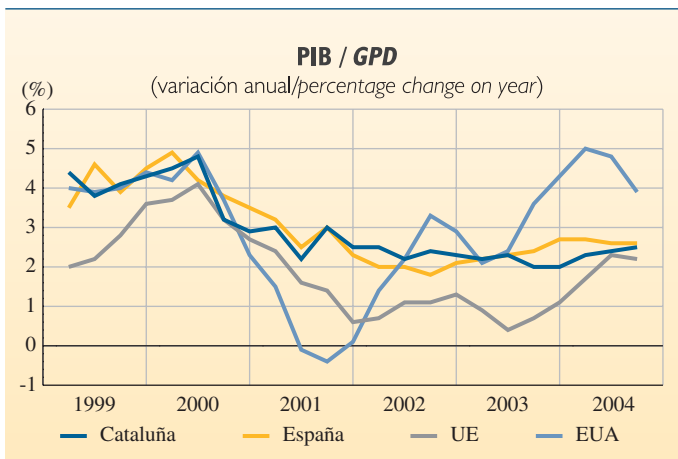
A medida que 2004 se acerca a su fin, aparecen más y más voces autorizadas anunciando que éste habrá sido el mejor año de la historia reciente en términos de crecimiento de la economía mundial. No tanto por la intensidad, que también, sino por la extensión de esta coyuntura expansiva a todas las grandes áreas económicas sin excepción. Sólo falta por determinar cuál habrá sido finalmente el crecimiento real del PIB mundial. Una cuestión que no se conocerá hasta que se haya valorado la intensidad de la desaceleración que muchos analistas pronostican –y algunos datos empiezan a adelantar– de cara al último trimestre del año como consecuencia, básicamente, del incremento del precio del petróleo durante los meses de septiembre y octubre.

Lo que sí parece fuera de discusión es que si en los próximos meses no disminuyen de manera significativa las tensiones en el mercado del petróleo, las revisiones levemente a la baja de las previsiones de crecimiento económico para 2005, avanzadas para diferentes áreas, se tendrán que generalizar para el conjunto de la economía mundial. Especialmente si la elevada cotización de los derivados del petróleo se traduce finalmente en tensiones inflacionistas que impliquen un endurecimiento de las políticas monetarias.

The results of the leading economic climate indicators for the middle quarters of the year confirm the strength of the expansionist trend of the world economy...

As 2004 draws to a close, more and more authoritative voices are announcing that this has been the best year in recent history in terms of the growth of the world economy. Not only for its intensity, which is certainly true, but also for the extension of this climate of expansion to all the main economic areas, without exception. It only remains to be seen what the real growth of world GDP has finally been. This is a question which will not be known until we have evaluated the intensity of the slowing down that many analysts are forecasting – and some data are beginning to show – for the last quarter of the year, basically as a consequence of the oil price rise in September and October.

What does appear to be beyond discussion is that if in the next few months the tensions in the oil market do not significantly decrease, the slightly downward revisions of the economic growth forecasts for 2005, put forward for different areas, will have to be generalised for the whole of the world economy. Especially if the high prices of oil derivatives is finally translated into inflationary tensions that mean a tightening of monetary policies.

Nota: Datos corregidos de estacionalidad y calendario. / Data adjusted for season and calendar.

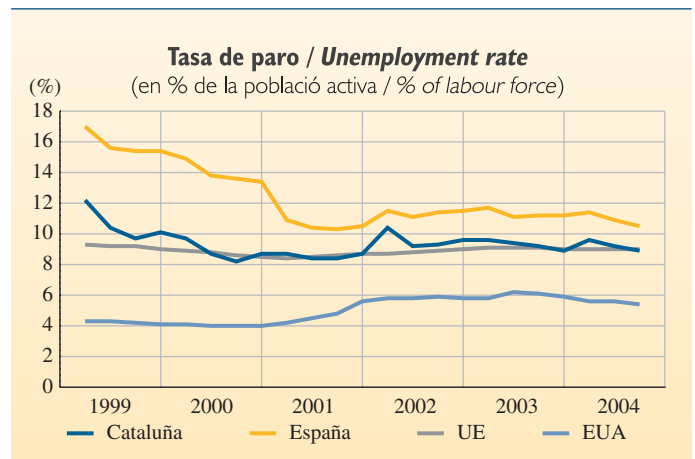
Fuente/source: Idescat, INE, Eurostat y OCDE.

... a la vez que empiezan a manifestarse señales inequívocas de desaceleración del crecimiento imputables, en primera instancia pero no exclusivamente, al aumento del precio del petróleo.

El conjunto de las economías que forman la OCDE –donde están presentes las más desarrolladas de cuatro de los cinco continentes– mantienen un ritmo de crecimiento en torno al 3,5%, consolidando la trayectoria expansiva iniciada durante 2002. Al impulso de la economía de los Estados Unidos –que durante el verano ha empezado a mostrar signos de agotamiento– y a la del Japón, se ha sumado el de la Unión Europea, con un ritmo de crecimiento más débil y menos consolidado.

El principal motor y responsable de la intensidad del actual ciclo expansivo de la economía mundial es la economía china. Su ritmo de crecimiento prácticamente cuadruplica el de la UE. Con todas las cautelas necesarias se puede estimar que prácticamente un tercio del crecimiento económico mundial es imputable a China. Cierran el círculo del crecimiento las economías rusa y sudamericana. Mientras la primera se ha beneficiado del aumento del precio del petróleo y de otras primeras materias, la segunda, sin renunciar en algunos casos a los beneficios de este aumento de las cotizaciones internacionales, fundamenta su crecimiento en el dinamismo de la demanda externa y en un mercado interior que va ganando capacidad de gasto y de inversión, en parte gracias a las remesas de divisas de sus emigrantes.

De la economía europea es necesario constatar que las previsiones referidas al crecimiento del PIB durante el tercer trimestre apuntan a un leve retroceso de la tasa de variación interanual lograda durante el primer semestre. Si estas previsiones se cumplen, el crecimiento anual de la zona euro se puede limitar a un 1,7% y el del conjunto de la UE superará levemente el dos por ciento. Crecimientos que permiten mitigar la decepción de un año antes pero que evidencian la debilidad de una recuperación excesivamente apoyada en la demanda externa. Un pilar directamente amenazado por la revalorización del euro. La atonía que caracteriza –con excepciones– la demanda interna, parece fundamentada en la falta de confianza de familias y empresarios a la hora de asumir nuevo endeudamiento para financiar consumo e inversión a pesar del mantenimiento del precio del dinero en cotas comparativamente bajas.

Fuente/source: INE y OCDE.

... while unmistakable signs are beginning to appear of a slowing down of growth, attributable, initially but not exclusively, to the rise in the price of oil.

The economies that make up the OECD – which include the most developed economies of four out of the five continents – are maintaining a growth rate of around 3.5%, consolidating the expansionist trend started in 2002. Added to the impetus of the US – which started to show signs of exhaustion in the summer – and the Japanese economies is that of the European Union, with a weaker, less consolidated growth rate, as is borne out by the initial third-quarter results.

The main driving force and the cause of the intensity of the present expansionist cycle of the world economy is the Chinese economy, whose growth rate practically quadruples that of the EU. With every necessary caution, it can be estimated that practically a third of world economic growth can be put down to China. The Russian and South American economies close the circle of growth. Whereas the former has benefited from the rise in the price of oil and of other raw materials, the latter, without renouncing in some cases the benefits of this increase in international prices, bases its growth on the dynamism of external demand and on an internal market that is gaining capacity for expenditure and investment, thanks in part to the provision of foreign currency by its emigrants.

Taking the European economy as a benchmark for the evolution of the Spanish and Catalan economies, we should point out that the forecasts for the growth in GDP in the third quarter indicate a slight reverse in the year-on-year rate of variation achieved in the first six months. Should these forecasts come true, the annual growth of the euro zone could be limited to 1.7%, while that of the EU as a whole will stand at slightly above 2%. This growth allows the setback of a year earlier to be mitigated but they highlight the weakness of a recovery that relies too heavily on external demand. A basis that is directly threatened by the revaluation of the euro. The lethargy that characterises – with some exceptions – internal demand appears grounded in the lack of confidence of families and entrepreneurs in taking on new debt to finance consumption and investment despite the price of money being kept at comparatively low rates.

La economía española continúa creciendo sin corregir el fuerte desequilibrio entre la demanda interna y la externa.

Una de las excepciones que confirman la regla de la debilidad de la demanda interna europea es la española. El crecimiento del PIB, estabilizado por segundo año consecutivo en torno al 2,6%, responde al dinamismo de la demanda interna –un 3,6% en lo que va de año– y al aumento de las exportaciones de bienes y servicios. La novedad a destacar del impulso de la demanda nacional es que este año, al protagonismo sostenido del gasto en consumo y de la inversión en construcción, se le ha añadido un moderado aumento de la inversión en bienes de equipo.

Esta relativa homogeneización de las tasas de crecimiento en todos los capítulos de demanda del PIB se completa con el impulso, especialmente intenso, de las importaciones. El saldo exterior continúa siendo deficitario y resta aproximadamente un punto porcentual al crecimiento del PIB. Una situación que se está convirtiendo en un rasgo estructural de la economía española a medida que la producción industrial pierde peso relativo sobre el total. Un saldo deficitario que se acentúa en coyunturas como la actual de protagonismo del consumo, de encarecimiento de las importaciones energéticas y de tipo de cambio que perjudica las exportaciones fuera de la zona euro.

Si se analiza la evolución del PIB desde la óptica de la oferta, uno de los rasgos sobresalientes entre los resultados correspondientes a los dos trimestres centrales del año es el tímido impulso de la producción industrial. No destaca por la magnitud del crecimiento sino por la tendencia moderadamente expansiva que parece consolidar. Una evolución que contrasta con los síntomas de leve desaceleración del crecimiento de la actividad constructora –aún cuando se mantiene como el segmento más dinámico de la economía española– y del conjunto del terciario. Sobre este último, es necesario mencionar el recorte que ha padecido el tradicional superávit de la balanza turística como consecuencia de la pérdida de competitividad de algunos de los productos y destinos más tradicionales.

En el caso de Cataluña el crecimiento del PIB del tercer trimestre no difiere, a grandes rasgos, del que ya se ha visto para el conjunto de España. La construcción y el terciario continúan liderando el crecimiento, a la vez que la industria intenta retomar la trayectoria expansiva abortada durante la primavera de 2003. La pérdida de impulso de las economías catalana y española durante el tercer trimestre y el oscurecimiento de las expectativas a medio plazo obligan a rebajar moderadamente la previsión de crecimiento para final de año y primer semestre de 2005.

The Spanish economy continues to grow without correcting the strong imbalance between internal and external demand.

One of the exceptions that confirm the rule of the weakness of European internal demand is that of Spain. Growth in GDP, stabilised at around 2.6% for the second year running, is in response to the dynamism of internal demand – 3.6% so far this year – and to the increase in exports of goods and services. The outstanding new feature of the impetus of demand is that this year, from the second quarter onwards, added to the sustained protagonism of consumer spending and of investment in construction is a moderate increase in investment in capital goods.

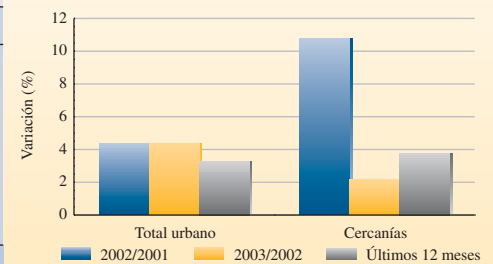
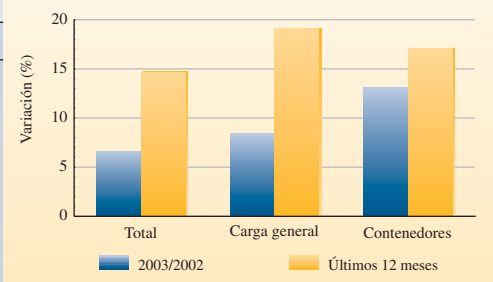
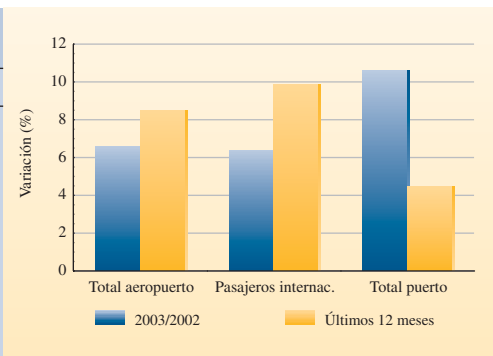
This relative homogenisation of growth rates in all the demand headings of the GDP is completed by the especially intense impetus of imports. The external balance continues to be one of deficit and takes approximately one percentage point off the growth in GDP, a situation that is becoming a structural trait of the Spanish economy while industrial production loses its relative weight of the total. This deficit balance is accentuated in situations such as the present one of the leading role of consumer spending, of the rising price of energy imports and of an exchange rate that harms exports outside the euro zone.

If we analyse the evolution of the GDP from the point of view of supply, one of the most outstanding features of the results for the two middle quarters of the year is the timid impetus of industrial production. It does not stand out for the size of growth but for the moderately expansionist trend that it seems to be consolidating. This evolution contrasts with the symptoms of a slight slowing down of growth in the construction sector – even though it is still the most dynamic segment in the Spanish economy – and of the whole of the tertiary sector. With regard to the latter, we should mention the cuts suffered by the traditional surplus of the tourism balance as a result of the loss of competitiveness of some of the more traditional products and destinations.

In the case of Catalonia the growth in GDP for the third quarter at the time of going to press, we can state initially that, as a broad picture, the performance of the main aggregates does not differ from what we have seen for Spain as a whole. Construction and the tertiary sector continue to lead the growth, while industry is very timidly attempting to resume the expansionist trend aborted in spring of 2003. The loss of impetus of the Catalan and Spanish economies in the third quarter and the obscuring of medium-term expectations force the moderate lowering of the forecast for growth for the end of the year and the first six months of 2005.

Transportes / Transport

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)	Últimos 12 meses y tasa interanual (%)	2003/02 (%)		
Tránsito de pasajeros / Passenger traffic						
<i>Aeropuerto</i>						
— Total (miles) <i>Total (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	7.201	7,5	24.202	8,5	6,6
— Interior (miles) <i>Domestic (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	3.212	5,8	11.680	7,2	6,5
— Internacional (miles) <i>International (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	3.930	9,3	12.323	9,9	6,4
Puerto. Total (miles) <i>Port. Total (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	917	4,2	1.925	4,5	10,6
Puerto. Tráfico de mercancías / Port. Freight traffic						
— Total (miles Tm) <i>Total (thousands of tons)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	10.267	15,5	38.783	14,7	6,6
Salidas (miles Tm) <i>Outflow (thousands of tons)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	3.792	13,9	13.932	15,1	8,3
Entradas (miles Tm) <i>Inflow (thousands of tons)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	6.475	16,5	24.851	14,5	5,7
— Carga general (miles Tm) <i>General freight (thousands of tons)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	6.434	19,4	24.145	19,1	8,4
— Contenedores (miles Teus) <i>Containers (thousands of TEUs)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	493	13,1	1.856	17,1	13,1
Transporte público de pasajeros / Passenger Public Transport						
Servicio urbano (miles) <i>Urban service (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	124.984	4,2	572.724	3,3	4,4
— Red Metro y FGC (miles) <i>Underground (Metro and FGC) (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	81.862	6,4	370.965	4,0	2,8
— Autobús (miles) <i>Bus (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	43.122	0,4	201.760	1,9	7,3
Servicio ferroviario de cercanías (miles) <i>Railway suburban service (thousands)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	38.089	6,1	161.708	3,8	2,2
<i>Indicators</i>	<i>Period</i>	<i>Absolute value and interannual rate (%)</i>	<i>Last 12 months and interannual rate (%)</i>	<i>2003/02 (%)</i>		

La competencia de las importaciones originarias de las economías emergentes, imbatibles en precios gracias a los bajos costes de fabricación y a la depreciación del dólar, limita la expansión de la producción industrial.

La coyuntura industrial metropolitana durante los últimos meses se ha caracterizado por una sensible recuperación –extensible al resto de Cataluña– de los volúmenes de producción, especialmente en el segmento de los bienes de equipo y, de manera más moderada, en los intermedios y de consumo. Entre los sectores más expansivos destaca el Metalúrgico y el de Vehículos y material de transporte. El Textil, confección y cuero refleja la peor cara, con pérdidas de facturación y de capacidad instalada.

La mejora de la coyuntura ha sido insuficiente, por ahora, para cambiar la tendencia persistente de amortización de puestos de trabajo en la industria. Es muy indicativo que de las respuestas referidas a las perspectivas empresariales a corto plazo que incluye la encuesta de coyuntura industrial, la de tono menos positivo es la que interroga sobre la evolución prevista de los volúmenes de ocupación. Los empresarios encuestados, que se muestran divididos al valorar la evolución reciente de sus respectivos negocios, confían en una leve reanudación de las ventas que les permita aumentar la producción. Contrariamente, entre los que prevén cambios en las respectivas plantillas, son mayoría los que anuncian recortes.

Competition from emerging economies, unbeatable on price thanks to low manufacturing costs and the fall in the dollar, limits the possibilities of expansion of industrial production.

The industrial situation in the Barcelona metropolitan region over recent months has been characterised by a noticeable recovery – which extends to the rest of Catalonia – of production volumes, especially in the capital goods sector and, more moderately, in the intermediate and consumer sectors. The most expansionist sectors include metallurgy and motor vehicles and other transport material. The textiles, dressmaking and leather industry reflect the worse side, with losses in turnover and installed capacity.

The improvement in the situation has been insufficient, for now, to change the persistent trend of job losses in industry. With regard to this issue, it is highly indicative that of the replies referring to short-term business perspectives included in the survey on the industrial situation in the third quarter, the least optimistic tone was in the questions on the predicted evolution of employment levels. The entrepreneurs questioned, who were divided in their evaluation of the recent evolution of their respective businesses, placed their trust in a slight renewal of sales which will allow them to increase production. In contrast, among those predicting changes to their workforces, the majority announced cutbacks.

Casi 40 millones de toneladas y cerca de dos millones de Teus, son las magnitudes récord de tráfico de mercancías con los que previsiblemente el puerto cerrará 2004.

El fuerte crecimiento de la actividad portuaria responde en parte a la transformación del tejido productivo. La creciente terciarización de la economía metropolitana en la cual la logística juega un papel destacado, añadida al dinamismo de los flujos comerciales intercontinentales, son algunos de los factores que, sumados a la constante ampliación del área de influencia del puerto, pueden explicar el aumento del orden del 15% del tráfico portuario en lo que va de año. Un incremento que se acerca al 20% si sólo se consideran los 24 millones de toneladas de carga general, que incluye la mercancía de más valor añadido.

El análisis por productos evidencia el mantenimiento del papel estratégico del puerto para apoyar a las principales ramas manufactureras de su ámbito de influencia, además de ser la puerta de entrada de una buena parte del gas natural y carburantes derivados del petróleo que se consume en Cataluña. En lo que va de año, el agregado de frutas y verduras, junto con otros productos alimenticios, ha mostrado un gran potencial de crecimiento. La única partida con significación económica en claro retroceso durante los primeros nueve meses de este año ha sido la del cemento y clínker.

Con respecto al tránsito de pasajeros por vía marítima, las cifras del acumulado anual muestran síntomas evidentes de agotamiento de la capacidad de crecimiento tras ganar medio millón de pasajeros anuales en sólo un trienio. La cota de los dos millones de viajeros anuales, sumando ferrys regulares y cruceros, aparece como un techo difícil de superar con las actuales instalaciones portuarias y sin un incremento de la oferta de líneas regulares. En lo que va de 2004, este segmento ha sido el más dinámico y ha recuperado el pasaje perdido un año antes.

El aumento del tránsito portuario de pasajeros se ha visto ampliamente superado por el transporte aéreo, incentivado por la creciente implantación de compañías de bajo coste.

El número de pasajeros que han utilizado el aeropuerto de Barcelona en lo que va de año ha crecido a una tasa interanual de más del ocho por ciento. Como es habitual, el tráfico internacional se revela levemente más expansivo que el interior, pero éste, a excepción de la saturada línea con Madrid, crece también con mucha intensidad gracias al establecimiento de nuevas rutas. Hay que mencionar también el notable impulso del tránsito internacional fuera de la Unión Europea. Una evolución que representa el inicio de la recuperación del volumen de tráfico perdido durante el bienio 2002-2003.

En la misma línea expansiva, reflejo de una economía en crecimiento, se pueden citar los incrementos en el número de usuarios del transporte público y aumentos generalizados en los consumos de energía. Se ha revelado igualmente alcista la matriculación de vehículos durante los primeros nueve meses del año, aunque con síntomas de desaceleración a partir del tercer trimestre. Una desaceleración que no ha sido más acusada gracias al impulso que ha registrado la matriculación de motocicletas de pequeña cilindrada como consecuencia de los cambios en la normativa que regula las licencias de conducción de este tipo de vehículo hasta 125c.c.

Nearly 40 million tons and close on two million TEUs are the record figure for goods traffic with which the port will foreseeably end 2004.

The strong growth in the port's activity is partly in response to the transformation of the production infrastructure. The growing tertiarisation of the metropolitan economy, in which logistics plays a leading role, added to the dynamism of intercontinental commercial flows, are just some of the factors that, combined with the constant increase of the port's area of influence, may explain the increase to the tune of 15% of the port's traffic so far this year. This increase gets near the 20% mark, if we only consider the 24 million tons of general cargo, which includes higher added-value goods.

The analysis by product highlights the maintenance of the port's strategic role in supporting the main manufacturing sectors in its catchment area, besides being the port of entry of a large proportion of the natural gas and oil derivatives that are consumed in Catalonia. So far this year, the fruits and vegetables aggregate, together with other foodstuffs, has shown great growth potential. The only item of economic significance undergoing a clear reversal in the first nine months of the year has been cement and clinker.

As regards passenger transport by sea, the annual accumulated figures show evident symptoms of the exhaustion of the capacity for growth after gaining half a million passengers a year in just one three-year period. The figure of two million travellers a year, adding together regular ferries and cruise liners, appears to be a difficult ceiling to surpass with the present port facilities and without an increase in the offer of regular routes. So far in 2004, this segment has been the most dynamic and has recovered the ground lost a year ago.

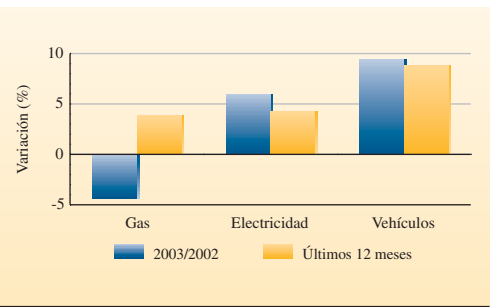
The increase in the port's passenger traffic has been broadly surpassed by air transport, incentivated by the rise in the number of low-cost airlines.

Although it is nothing new and it may sound repetitive, the number of passengers who have used Barcelona airport so far this year has grown at a year-on-year rate of more than 8%. As is usual, international traffic is slightly more expansionist than domestic, but the latter, with the exception of the saturated Madrid route, is also growing with a great deal of intensity thanks to the establishment of new routes. We should also mention the notable impetus of international traffic outside the European Union, an evolution that represents the start of the recovery of the volume of traffic lost in 2002 and 2003.

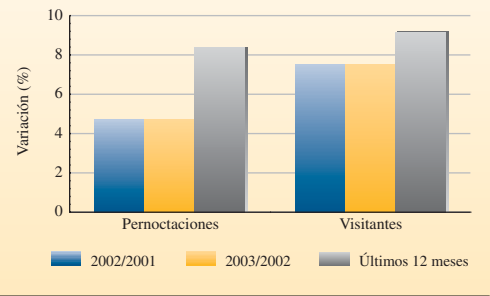
In the same expansionist vein, the reflection of an economy in growth, we should comment on the rise in the number of users of public transport and the widespread increase in energy consumption for both domestic and productive uses. Also on the upward path is the registration of motor vehicles in the first nine months of the year, albeit with clear symptoms of slowing down as of the third quarter. This slowing down has not been more pronounced thanks to the impetus of the registration of small-cylinder motorbikes as a result of the changes in the rules regulating driving licences of this type of vehicle up to 125 cc.

Turismo, consumo y precios / Tourism, consumption and prices

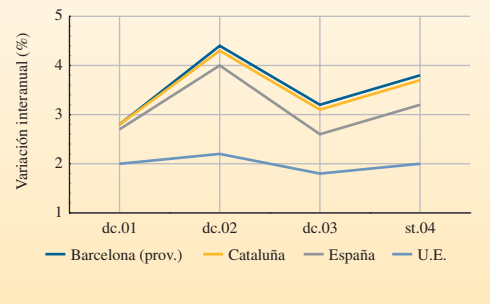
Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2003/02 (%)
Consumo de energía y matriculación de vehículos / Energy consumption and auto registrations						
Agua para uso cial./ind. (Miles m ³) Water (comm./ind. uses) (Thousands m ³)	II.04 2nd.Q	7.277	-6,5	32.545	-0,2	1,2
Gas canalizado (Gwh) Piped gas (Gwh)	II.04 2nd.Q	876	8,5	3.237	3,9	-4,4
Electr. baja tensión (cial.-ind.) (Gwh) Electricity (cial/industrial uses)(Gwh)	II.04 2nd.Q	487	3,3	2.099	4,3	6,0
Matriculación de vehículos (prov.) Auto registrations (province)	III.04 3rd.Q	62.121	1,9	262.158	8,8	9,4

Visitantes y pernoctaciones hoteleras / Visitors and hotel overnight stays						
Total pernoctaciones (miles) Hotel overnight stays (thousands)	jl.-ag.04 jl.-ag.04	1.922	12,8	9.745	8,4	4,7
Visitantes según motivo de la visita (miles) Visitors by purpose (thousands)	jl.-ag.04 jl.-ag.04	777	17,8	4.259	9,2	7,5
—Negocios (miles) Business (thousands)	jl.-ag.04 jl.-ag.04	94	-15,3	1.298	-18,9	19,1
—Turismo (miles) Tourism (thousands)	jl.-ag.04 jl.-ag.04	616	96,8	2.373	52,6	-8,3
—Ferias, congresos y otros (miles) Fairs, conventions and others (thousands)	jl.-ag.04 jl.-ag.04	66	-67,2	588	-15,0	25,5

I.P.C. (Variación acumulada e interanual) / C.P.I. (consumer prices index)(annual variation)						
Barcelona (provincia) (%) Barcelona (province) (%)	III.04 3rd.Q	0,0	—	—	3,8	3,2
Cataluña (%) Catalonia (%)	III.04 3rd.Q	0,0	—	—	3,7	3,1
España (%) Spain (%)	III.04 3rd.Q	-0,1	—	—	3,2	2,6
U.E. (armonizado) (%) E.U. (harmonized) (%)	III.04 3rd.Q	0,2	—	—	2,0	1,8

En este contexto de fuerte dinamismo de la demanda interna –que según la Contabilidad Nacional está creciendo a un ritmo del cuatro por ciento real– no puede sorprender el aumento de las tensiones inflacionistas. En comparación con la situación de los precios de consumo a final de 2003, el incremento de los últimos nueve meses tanto en la provincia de Barcelona como en Cataluña y España ha triplicado el registrado en el conjunto de la Unión Europea. El diferencial de inflación entre España y la Unión Europea se amplía hasta superar el uno por ciento. Un aumento que no se puede imputar sin más al encarecimiento del petróleo. Más bien parece corresponder a una consecuencia del actual patrón de crecimiento de la economía, excesivamente apoyado en la demanda interna de consumo.

La celebración del Fòrum se ha hecho notar en un incremento significativo del número de visitantes y del negocio hotelero.

Dejando de lado el sector comercial –directamente beneficiado por el aumento del consumo– se puede identificar el sector turístico en general, y más concretamente el hotelero y de restauración, como uno de los motores del crecimiento económico de la ciudad durante 2004. Con datos de los primeros ocho meses del año, el número de visitantes crece a un ritmo anual del 9,2%. Los casi 4,3 millones de visitantes que se han hospedado en hoteles de la ciudad durante los últimos doce meses han generado más de 9,7 millones de pernoctaciones, un 8,4% más que durante los doce meses anteriores.

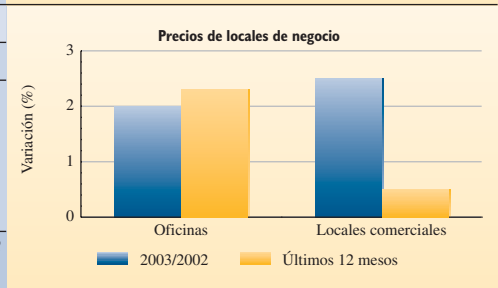
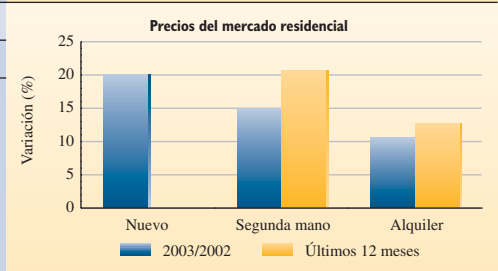
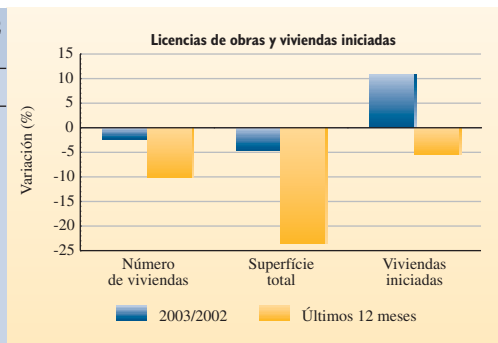
In this context of strong dynamism of internal demand – which, according to National Accounting figures, is growing at a real rate of 4% – the rise in inflationary tensions comes as no surprise. Compared with the situation of consumer prices at the end of 2003, the increase of the last nine months in both the province of Barcelona and in Catalonia and Spain has tripled that recorded in the European Union as a whole. The inflation differential between Spain and the European union has widened again to exceed 1%, an increase that cannot be attributed simply to the oil price rise. Instead, it appears to correspond to an undesired consequence of the present growth pattern of the economy, excessively reliant in internal consumer demand.

The staging of the Forum has made itself felt in a significant rise in the number of visitors and in the hotel trade.

Leaving the commercial sector to one side – directly benefited by the increase in consumer demand – the tourist industry in general, and more specifically hotel and catering, can be identified as one of the motors of the city's economic growth throughout 2004. With data for the first eight months of the year, visitor numbers are growing at an annual rate of 9.2%. The nearly 4.3 million visitors who have stayed in the city's hotels in the last twelve months have generated more than 9.7 million overnight stays, 8.4% more than in the previous twelve months.

Construcción y mercado inmobiliario / Construction and real state market

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		2003/02 (%)
Construcción y licencias de obras / Construction and building permits						
Viviendas iniciadas <i>Started dwellings</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	694	-56,8	4.804	-5,4	10,8
Viviendas iniciadas (RMB) <i>Started dwellings (metropolitan area)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	10.385	17,0	41.303	14,9	9,0
Obra nueva prevista en las licencias: <i>Planned new construction:</i>						
—Superficie total (m ²) <i>Total area (sq. m.)</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	250.227	20,0	1.179.734	-23,5	-4,6
—Número de viviendas <i>Number of dwellings</i>	III.04 <i>3rd.Q</i>	1.276	35,6	4.671	-10,1	-2,5
Precios del mercado residencial / Housing prices						
Viviendas nuevas (€/m ²) <i>New housing (€/sq.m.)</i>	2n.sem.03 <i>2nd.half</i>	3.476	18,6	3.379	20,1	20,1
Segunda mano-oferta (€/m ²) <i>Second hand housing (€/sq.m.)</i>	1r.sem.04 <i>1st.half</i>	3.582	20,7	—	—	15,0
Precio de alquiler(€/m ² /mes) <i>Transaction price</i>	1r.sem.04 <i>1st.half</i>	10,36	12,7	—	—	10,6
Plazas de aparcamiento (€) <i>Parking lots (€)</i>	2n.sem.03 <i>2nd.half</i>	20.750	10,2	20.800	11,6	11,6
Precios de alquiler de locales de negocios / Business premises rental prices						
Locales de negocio (alquiler mensual): <i>Business premises (monthly rent):</i>						
—Oficinas (total ciudad) (€/m ² /mes) <i>Office (whole city) (€/sq.m./month)</i>	1r.sem.04 <i>1st.half</i>	8,94	3,0	—	—	2,0
—Locales comerciales (€/m ² /mes) <i>Commercial premises (€/sq.m./month)</i>	1r.sem.04 <i>1st.half</i>	8,83	-1,6	—	—	2,5
<i>Indicators</i>	<i>Period</i>	<i>Absolute value and interannual rate (%)</i>		<i>Last 12 months and interannual rate (%)</i>		<i>2003/02 (%)</i>

La construcción, uno de los sectores productivos que han liderado el periodo más reciente de crecimiento económico de la ciudad gracias, en buena parte, a las inversiones públicas y privadas directamente asociadas o simplemente inducidas por la celebración del Fòrum, aborda la segunda mitad de este año con un mayor protagonismo de la obra residencial y el reajuste de los volúmenes de obra en ejecución y de los previstos en las licencias aprobadas en lo que va de año. Así, mientras el número de viviendas acabadas durante los primeros nueve meses de 2004 se compara favorablemente con las acabadas un año antes, el número de viviendas iniciadas en la ciudad en el mismo periodo acumula un retroceso del orden del 15% anual.

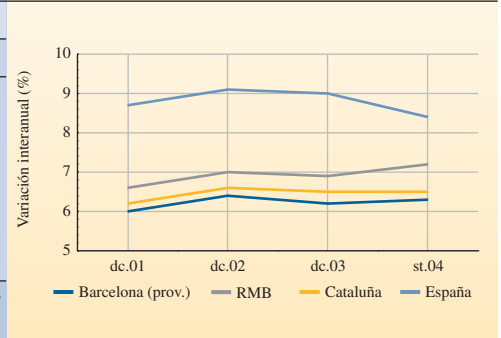
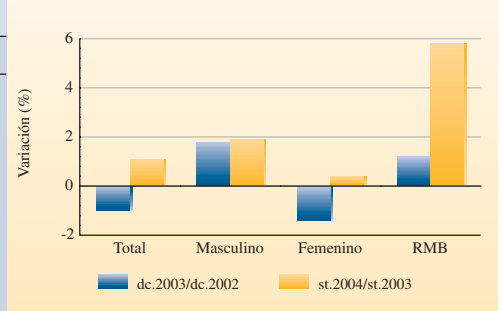
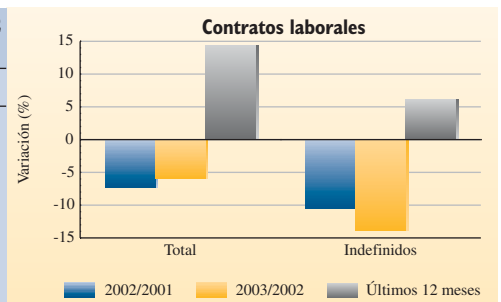
El millón y medio largo de m² de techo previsto en las licencias de obras aprobadas los últimos doce meses resitúan la actividad del sector de la construcción en la ciudad levemente por debajo de la media del quinquenio anterior a los años 2002-2003 de récords absolutos. El techo para usos residenciales y equipamientos, incluidos los hoteleros, acapara el 75% de la superficie de nueva construcción prevista sin contar la destinada a aparcamientos. La contracción más significativa se produce en la promoción de techo para el resto de usos terciarios, especialmente oficinas.

Construction, one of the productive sectors that have led the most recent period of the city's economic growth, thanks largely to the public and private investment directly associated or simply caused by the staging of the Forum, has taken on the second half of this year with a more leading role for residential construction and the logical readjustment of the volumes of work in progress and those scheduled in the permits approved so far this year. Consequently, while the number of homes completed in the first nine months of 2004 compares favourably with those completed a year earlier, the number of homes started in the city in the same period accumulates a reversal to the tune of 15% a year.

The easy one and a half million square metres of building scheduled in the works permits approved in the last twelve months reposition the activity of the construction industry in the city at slightly below the average of the five-year period prior to the absolute record years of 2002 and 2003. The building land for residential and service uses, including hotels, accounts for 75% of the planned new construction area, without counting the area intended for car parking. The most significant contraction occurs in the development of new building land for the remaining tertiary uses, especially offices.

Mercado de trabajo / Labor Market

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)	Últimos 12 meses y tasa interanual (%)	2003/02 (%)
Ocupación / Employment				
Residentes activos <i>Active residents</i>	30 st.04 st.30	746.400 0,2	— —	2,3
Residentes activos (RMB) <i>Active residents (metropolitan area)</i>	30 st.04 st.30	2.132.900 0,1	— —	2,7
Contrataciones registradas <i>Registered employment contracts</i>	30 st.04 st.30	205.558 32,1	774.915 14,5	-6,0
Contratos indefinidos <i>Indefinite time contracts</i>	30 st.04 st.30	23.549 27,2	100.937 6,3	-13,9
Paro registrado / Registered unemployment				
Total paro registrado <i>Registered unemployment</i>	30 st.04 st.30	47.250 1,1	— —	-1,0
Paro masculino <i>Male unemployment</i>	30 st.04 st.30	21.796 1,9	— —	1,8
Paro femenino <i>Female unemployment</i>	30 st.04 st.30	25.454 0,4	— —	-1,4
Paro juvenil (16-24 años) <i>Youth unemployment (aged 16-24)</i>	30 st.04 st.30	4.735 -6,7	— —	4,2
Total paro registrado (RMB) <i>Registered unemployment (metrop. area)</i>	30 st.04 st.30	154.202 5,8	— —	1,2
Tasas de paro registrado / Registered unemployment rate				
Barcelona <i>Barcelona</i>	30 st.04 st.30	6,3 —	— —	6,2
Región Metropolitana (RMB) <i>Metropolitan area</i>	30 st.04 st.30	7,2 —	— —	6,9
Cataluña <i>Catalonia</i>	30 st.04 st.30	6,5 —	— —	6,5
España <i>Spain</i>	30 st.04 st.30	8,4 —	— —	9,0
<i>Indicators</i>	<i>Period</i>	<i>Absolute value and interannual rate (%)</i>	<i>Last 12 months and interannual rate (%)</i>	<i>2003/02 (%)</i>

La fuerte concentración de inversiones en el periodo pre-Fòrum explica el ajuste de volúmenes que reflejan las licencias de obras aprobadas en lo que va de año.

Con respecto a la evolución reciente de los precios en el mercado inmobiliario, el mantenimiento de la trayectoria fuertemente alcista de los precios de venta –y de manera más contenida del alquiler– de la vivienda, se tiene que relacionar con la presión de una demanda potencial aún significativa sobre una oferta necesariamente limitada y que se ha revelado escasa vista la evolución de las macromagnitudes económicas y del precio del dinero. El posible endurecimiento de las condiciones de financiación en el mercado libre y la revisión levemente bajista de las previsiones de crecimiento de la economía por el impacto del encarecimiento del petróleo, pueden ser dos de los elementos que a comienzo de 2005 moderen la demanda residencial y contribuyan a estabilizar los precios.

The strong concentration of investment in the pre-Forum period explains the adjustment of volumes reflected by the works permits approved so far this year.

With regard to the recent evolution of property prices, the maintenance of the strongly upward trend of the selling prices of homes – and in a more contained way than rents – must be related to the pressure of the potential and still significant demand compared with a supply that is by necessity limited and that has shown itself to be scarce in light of the evolution of the economic macro-figures and of the price of money. The possible toughening up of financing conditions in the free market and the slightly downward revision of the growth forecasts of the economy due to the impact of the rise in oil prices may be two of the elements that, at the start of 2005, moderate residential demand and contribute to stabilising prices.

El mercado laboral metropolitano emprende la recta final de 2004 desde una posición razonablemente positiva con respecto a la creación de nuevos puestos de trabajo.

Según los últimos datos disponibles, el número de afiliados en situación de alta en el conjunto del sistema de la Seguridad Social crecía, a comienzos de otoño, a una tasa anual del dos por ciento, prácticamente idéntica a la de final de 2003 y sólo un par de décimas menos que durante el primer semestre. Al mismo tiempo, el paro registrado ha repuntado cerca de un seis por ciento, afectando a cerca de 155.000 personas, un máximo de los últimos seis años. En términos relativos, y como consecuencia del casi estancamiento que presenta la población activa, la tasa de paro sobrepasa el siete por ciento, cuatro décimas más que un año antes. Con leves matices, esta evolución se puede hacer extensiva al conjunto de Cataluña, con la diferencia que la tasa de paro, que también tiende al alza, no supera el 6,5% de la población activa.

En el ámbito de la ciudad central, la afiliación de activos a la Seguridad Social se ha desacelerado notablemente en comparación con un año antes, a la vez que las cifras de paro registrado se mantienen estables, igual que las correspondientes tasas. Ni por sexos ni por edades se observan diferencias significativas con la evolución del entorno metropolitano más allá de las derivadas del menor peso relativo de los activos más jóvenes y de una estructura productiva menos dependiente del tejido industrial.

La expansión de la contratación laboral, tan intensa como inexplicable dada la escasa correlación que presenta con el moderado crecimiento del número de ocupados, responde al dinamismo de la contratación temporal y, más concretamente, de los contratos con una duración inferior al mes. Estas condiciones de creciente precariedad de la contratación, sumadas al notable aumento de los contratos temporales a tiempo parcial, coinciden con el creciente protagonismo de las mujeres en un mercado de trabajo cada vez más terciarizado.

The metropolitan employment market takes on the final straight of 2004 from a reasonably positive position with regard to the creation of new jobs.

According to the latest available data, the number of people registered as active in the National Insurance system, at the start of the autumn, was growing at an annual rate of 2%, practically identical to that of the end of 2003 and just a few tenths lower than in the first six months. At the same time, recorded unemployment went up to nearly 6%, affecting close on 155,000 people, the highest in the last six years. In relative terms, and as a result of the near stagnation of the active population, the rate of unemployment stands at over 7%, four tenths higher than a year earlier. With slight variations, this evolution extends to Catalonia as a whole, with the difference being that the rate of unemployment, which is also on the up, does not exceed 6.5% of the active population.

In the city centre, the number of people registered as active in the National Insurance system has slowed down considerably in comparison with a year earlier, while recorded unemployment figures have remained stable, the same as the corresponding rates. There are no significant differences, either by sex or by age, with the evolution of the metropolitan area other than those stemming from the relative lesser weight of the youngest active members and from a production structure less dependent on the industrial infrastructure.

The expansion of hiring, as intense as it is inexplicable given the scarce correlation it shows with the moderate growth in the number of employed people, is due to the dynamism of temporary contracts and, more specifically, of contracts of less than one month. These conditions of the growing precariousness of hiring, added to the notable increase of part-time temporary contracts, coincide with the rising protagonism of women in an increasingly tertiarised job market.

Monografia

LA INVERSIÓ DEL SECTOR PÚBLIC ESTATAL A CATALUNYA I A LA PROVÍNCIA DE BARCELONA EN RELACIÓ AMB ESPANYA I MADRID (1991-2002)

Marta Espasa

Institut d'Economia de Barcelona (IEB)
Universitat de Barcelona

Enric Puig

Gabinet Tècnic de Programació
Ajuntament de Barcelona

La Inversió del sector públic estatal a Catalunya i a la província de Barcelona en relació amb Espanya i Madrid (1991-2002)

L'octubre de 2003 es presentava a la Universitat de Barcelona el llibre "La inversió pública per nivells de govern (1991-2002)", en que es posava de manifest la baixa dotació d'infraestructures a Catalunya en relació amb el seu PIB com a resultat d'un dèficit d'inversió pública sostingut al llarg de molts anys, del qual s'analitzava i quantificava en detall el seu volum pel període 1991-2002.

En aquell moment es disposava d'informació sobre la inversió pública efectivament liquidada del període 1991-2000 pels diferents nivells de govern. Pels anys 2001 i 2002, s'utilitzaven les previsions contemplades als pressupostos, que com és habitual, han resultat ser excessivament optimistes.

En aquest moment es poden ja actualitzar els resultats de la inversió efectivament realitzada pel Sector Públic en el conjunt dels 12 anys 1991-2002², seguint els mateixos set criteris metodològics, que van representar un avenç important en el coneixement de la realitat de la inversió pública:

I) L'estudi general considera la inversió dels tres nivells de govern: el Sector Públic Estatal (SPE), el Sector Públic Autonòmic (SPA) i el Sector Públic Local (SPL). En aquest article centrem l'anàlisi a la inversió pública del Sector Públic Estatal per motius d'extensió i d'actualitat.

II) Es consideren i comparen quatre àmbits territorials: el conjunt d'Espanya, Catalunya, la Comunitat Autònoma de Madrid i la província de Barcelona

III) Es considera que la quantificació i comparació de la inversió ha d'estar referida a la inversió civil territorialitzada, és a dir, exclosa la militar i la que per la seva naturalesa no s'imputa a cap territori (exclou també la inversió pública a l'estranger)

IV) La informació que s'ofereix fa referència al conjunt del sector públic de cada nivell de govern: així doncs, incorpora la inversió de l'administració general, dels organismes autònoms, de la seguretat social, dels ens públics i de les empreses públiques.

V) Les dades són liquidades per tot el període 1991-2002.

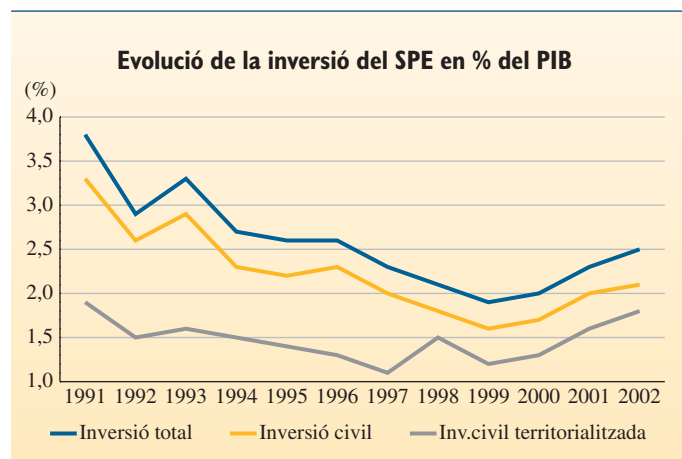
VI) Les comparacions entre àmbits territorials s'estableixen després de fer homogènies les competències dels diferents nivells de govern de cada territori. Es fa el supòsit de que, com succeeix a Catalunya, el SPA és el titular de les competències en educació, sanitat i justícia-interior enlloc del SPE. Per tant, es resta la inversió efectuada pel SPE en aquestes matèries i s'imputa a l'àmbit del nivell de govern del SPA.

VII) Finalment, s'utilitzen dos criteris per a comparar la inversió per àmbits territorials: el primer mesura el volum d'inversió en relació al seu PIB i el segon la mesura en termes per càpita. D'aquesta manera es pot quantificar quant ha invertit un nivell de govern als diferents àmbits, analitzar les diferències i calcular la quantitat que hagués rebut de més o de menys un àmbit en relació a un paràmetre fix per tots. Les quantitats s'expressen en euros constants del 2000.

Evolució i característiques de la inversió del Sector Públic Estatal

La **inversió total** del SPE al conjunt de l'Estat espanyol, **sense homogeneïtzar competències**, ha estat de 13.782 milions d'€ del 2000 de mitjana anual entre 1991-2002 (2,29 bilions de pessetes), xifra que representa el 2,6% del PIB. Excloent la despesa militar, la **inversió civil** anual es redueix al 2,2% del PIB.

El perfil temporal de la inversió civil ha estat descendent, passant del 3,3% del PIB l'any 1991 als mínims històrics de l'any 1999 amb tant sols un 1,6% del PIB, any a partir del qual s'inicia un canvi de tendència que es va reafirmant, encara que a uns nivells molt baixos, fins a l'any 2002 en el que la inversió civil es situa en el 2,1% del PIB.

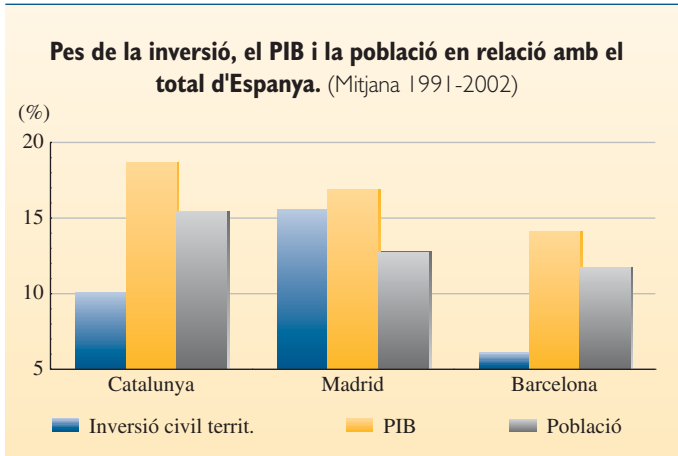

Tot i això, el concepte d'inversió civil territorialitzada és la definició que més s'adiu a l'objecte d'aquest estudi i, per tant, la base que sustenta tota l'anàlisi.

¹ N. Bosch, M. Espasa, M.A. Monés, E. Puig, La inversió pública per nivells de govern (1991-2002). Catalunya i Barcelona en relació a Espanya i Madrid, Ajuntament de Barcelona, Barcelona 2003.

² Aquesta actualització de dades s'ha realitzat a través d'un conveni entre l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut d'Economia de Barcelona (IEB) de la Universitat de Barcelona, al qual s'ha sumat també la Direcció General de Programació Econòmica de la Generalitat de Catalunya. Agraïm la col·laboració i suport de Núria Bosch (IEB) i de M. Antònia Monés (D.G.de Programació Econòmica de la Generalitat de Catalunya).

Els resultats indiquen que el pes de la inversió civil territorialitzada del SPE a Catalunya (10,1%) i a la província de Barcelona (6,1%) en relació al total territorialitzat ha estat molt inferior als seus nivells de PIB (18,7% i 14,1%) i població (15,5% i 11,8%). En canvi, el pes de la inversió a Madrid (15,6%) supera el seu nivell de població (12,8%) i s'apropa força al seu nivell en PIB (16,9%).

Un altre aspecte important a destacar, que justifica la necessitat d'agregar les dades de tots els agents que conformen el sector públic de cada nivell de govern, és el pes creixent de la inversió de les empreses públiques, especialment als àmbits catalans. A Barcelona la meitat de la seva inversió l'efectuen aquestes empreses i a Catalunya el 41%. En canvi, al conjunt de l'Estat i a Madrid el seu pes no supera el 35%.

Aquest fet no s'explica perquè els àmbits catalans rebin un major nivell d'inversió de les empreses públiques de l'Estat, sinó pel baix volum d'inversió de la resta d'agents que conformen el sector públic administratiu. En conseqüència, qualsevol anàlisi de la inversió del sector públic estatal que exclogui la inversió del sector públic empresarial, arribaria a la conclusió de que el SPE inverteix a Catalunya molt menys del que realment fa.

Tanmateix, cal tenir en compte que una proporció exagerada d'inversió empresarial afegeix l'agreujant de que, sovint, aquestes empreses cobren taxes o preus als usuaris amb les quals recuperen part de les seves inversions. O fins hi tot en determinats casos, com el d'AENA a Barcelona, obtenen taxes de retorn que generen beneficis per a l'operador.

Comparació entre àmbits a igualtat de competències

A efectes de comparar la inversió entre els diferents àmbits territorials, cal tenir present que durant la major part del període considerat, moltes comunitats autònomes entre les que es compta Madrid tenien menys competències que la Generalitat de Catalunya. És el cas de matèries com l'ensenyament, la sanitat, i part de la justícia i dels cossos de seguretat.

Per tenir en compte aquesta realitat, que justifica un major pes del nivell de despesa del SPE a aquestes comunitats, s'homogeneïtzen les xifres d'inversió pública en un mateix nivell de sostre competencial, d'acord amb el criteri (VI) explicat anteriorment. Aquestes dades ajustades conformen la inversió civil territorialitzada homogènia, són perfectament comparables entre àmbits, i són la base dels resultats del treball.

a) Nivells d'inversió, diferencials i volum del dèficit en relació a Espanya

Els pesos de la inversió civil territorialitzada homogenitzada del SPE a Catalunya (10,7% del total) i Barcelona (6,7%), continuen situats en uns nivells molt inferiors als que els hi pertocaria segons PIB i població. Madrid és l'àmbit més afectat per l'homogeneïtzació de competències ja que el seu pes sobre la inversió del SPE es redueix en més d'un punt, passant a representar el 14,4% de la inversió d'Espanya, encara per sobre del seu nivell de població i per sota del seu PIB.

El quadre següent indica que la inversió mitjana anual del sector públic estatal a Catalunya desde 1991 a 2002 ha estat del 0,81% del PIB o de 132 € per habitant, a la província de Barcelona es queda al 0,65% del PIB o 107,3 € per càpita, mentre que a Madrid és del 1,35% del PIB o de 247,7 € per habitant. Comparades amb la mitjana espanyola, Catalunya ha rebut entre el 55% i el 67% del nivell mig d'Espanya, segons s'utilitzi el criteri de PIB o de població. A la província de Barcelona el nivell d'inversió del sector públic estatal ha estat la meitat de la mitjana espanyola. Pel que fa a Madrid, en termes de PIB ha rebut el 93% de la mitjana espanyola però en inversió per habitant supera aquesta mitjana amb un índex del 123%.

Inversió civil territorialitzada homogènia. Mitjana 1991-2002

	Espanya	Catalunya	Madrid	Barcelona
En % PIB	1,46	0,81	1,35	0,65
Espanya=100	100	55	93	45
€/habitant	198,0	132,7	247,7	107,3
Espanya=100	100	67	123	54

El diferencial de 0,65 punts de PIB anuals que li falta a Catalunya per arribar al nivell d'Espanya (1,46) representa un dèficit acumulat d'inversió del sector públic estatal de 6.485 milions d'€ de l'any 2000 (1,079 bilions de pessetes). Si el criteri d'igualtat és la inversió per habitant, els 65,2 € per càpita anuals que haguessin igualat la inversió del sector públic estatal a Catalunya (132,7 €) amb la del conjunt d'Espanya (198 €) s'han traduït en un dèficit inversor de 3.806 milions d'€.

Diferencials anuals i acumulats amb Espanya. 1991-2002

	Catalunya	Madrid	Barcelona
Criteri PIB			
Diferencial anual en PIB	0,65	0,11	0,81
Dèficit acumulat 91-02 en m€	6.485.848	2.042.453	6.329.305
Criteri població			
Diferencial anual en €/hab	65,2	-44,8	90,7
Dèficit acumulat 91-02 en m€	3.806.569	-1.473.676	4.384.490

El dèficit acumulat per la província de Barcelona es calcula entre 6.329 milions d'€ i 4.384 milions d'€, segons s'utilitzi un o altre criteri d'igualtat. La similitud amb el dèficit de Catalunya indica que és justament a l'àrea de Barcelona on es concentra la major part del dèficit d'inversió del sector públic estatal a Catalunya.

Quant a Madrid, la selecció del criteri de comparació és determinant per concloure si ha patit dèficit o si s'ha beneficiat més que la mitjana espanyola de la inversió del SPE. El motiu no és altre que la Comunitat de Madrid genera el 16,9% del PIB d'Espanya amb el 12,8% de la població. Si s'usa com a criteri de distribució de la inversió el pes de la seva activitat econòmica (PIB), Madrid té un dèficit d'inversió de 2.042 milions d'€ (340.000 milions de pessetes), xifra molt menor que la de les àrees catalanes. Però si el criteri de distribució és la inversió per habitant aleshores Madrid ha obtingut un excés d'inversió estatal de 1.473 milions d'€ (245.000 milions de pessetes).

b) Quines partides són les que expliquen els dèficits inversors del sector públic estatal a Catalunya i Barcelona?

Si es pren com a referència el patró d'inversió de la mitjana espanyola entre 1991 i 2002, s'observa que les infraestructures de transport han representat el 60% de la inversió total, les "socials i altres" el 24% i les hidràuliques el 16%. La infraestructura de transport més rellevant en la inversió del SPE al conjunt del país és la destinada a carreteres, que s'endú un terç de tota la inversió. Segueixen els ferrocarrils, els ports i aeroports.

Inversió del SPE per àmbits. Mitjanes del període 1991-2002

	Espanya	Catalunya	Madrid	Barcelona
	En % PIB			
Carreteres	0,50	0,26	0,20	0,15
Ferrocarrils	0,19	0,18	0,18	0,15
Ports	0,09	0,09	0,01	0,07
Aeroports	0,09	0,06	0,24	0,09
Inf.transport	0,88	0,58	0,63	0,46
Hidràuliques	0,23	0,08	0,04	0,05
Socials i altres	0,36	0,15	0,69	0,15
Total	1,46	0,81	1,35	0,65
	% s/total			
Carreteres	34,4	31,6	14,5	23,5
Ferrocarrils	13,1	22,4	13,2	22,6
Ports	6,4	10,9	0,9	10,0
Aeroports	6,1	7,3	17,9	14,0
Inf.transport	60,0	72,1	46,6	70,0
Hidràuliques	15,7	10,0	2,7	6,9
Socials i altres	24,4	17,9	50,8	23,0
TOTAL	100,-	100,-	100,-	100,-

En relació a aquest patró d'inversió d'Espanya, els altres tres àmbits geogràfics que s'analitzen queden lluny dels nivells espanyols d'inversió tant en carreteres com en infraestructures hidràuliques.

Madrid es desmarca dels altres territoris en concentrar una part importantíssima de la inversió del SPE en infraestructures aeroportuàries i, sobretot, en la partida anomenada "Socials i altres", que inclou inversions associades a serveis de capitalitat com són les seus de l'administració central, institucions culturals, econòmiques, sectors productius, etc. En aquestes dues matèries, els àmbits catalans estan prop de la mitjana espanyola en aeroports i molt per sota en el nivell d'inversions de "Socials i altres", fins explicar aquest dèficit acumulat de 6.485 milions d'€.

Al quadre següent es detalla per tipus d'infraestructures el dèficit de Catalunya i Barcelona en relació amb la inversió mitjana espanyola en termes de PIB i població. Pot observar-se que el dèficit acumulat en infraestructures de transport a Catalunya suma 3.455 milions d'€, la meitat del dèficit total, i que està concentrat a la província de Barcelona (3.715 milions d'€).

Desagregació del diferencial d'inversió amb Espanya

(milers €)

	Catalunya	%	Barcelona	%
Criteri PIB				
Carreteres	2.899.778	44,7	3.110.104	49,1
Ferrocarrils	121.636	1,9	414.550	6,5
Ports	63.938	1,0	253.172	4,0
Aeroports	369.643	5,7	-62.783	-1,0
Inf.transport	3.454.994	53,3	3.715.042	58,7
Hidràuliques	1.806.798	27,9	1.674.449	26,5
Socials i altres	1.224.056	18,9	939.814	14,8
Total	6.485.848	100,-	6.329.305	100,-

Les carreteres representen per si soles 3.000 milions d'€. Per la resta d'infraestructures el quadre mostra clarament les diferències entre la província de Barcelona i Catalunya. La província té un dèficit important en ferrocarrils i ports i una situació millor que la mitjana espanyola en aeroports. En canvi al conjunt del territori de Catalunya pesa més el dèficit en aeroports. La resta de programes (hidràuliques i "socials i altres") tenen nivells de dèficit importants tant al territori de Barcelona (2.600 milions d'€) com a la resta de Catalunya (3.000 milions €).

c) Trets distintius de la inversió del SPE a Madrid

Pel que fa a la inversió del SPE a Madrid, poden destacar-se diversos trets distintius. D'entrada ha rebut un nivell d'inversió total similar a la mitjana espanyola, que varia de dèficit a superàvit segons si es compara en termes d'activitat econòmica o de població. Prenent com a criteri de comparació el PIB, Madrid registra un dèficit acumulat de 2.042 milions d'€.

D'aquests, les infraestructures de transport sumen 2.666 milions de dèficit, explicats fonamentalment pel baix nivell d'inversió estatal en carreteres i, naturalment, en infraestructura portuària. Però a diferència de Catalunya, Madrid ha gaudit d'un alt nivell d'inversió en aeroports que li reporta 1.835 milions d'€ de superàvit.

Quant a la resta de partides, les infraestructures hidràuliques suposen un dèficit important de 2.175 milions d'€, que es veu àmpliament compensat per la concentració a Madrid de la inversió en el programa "Socials i altres". En aquesta matèria el superàvit puja a 2.800 milions d'€, on destaca molt especialment la inversió en administració pública (1.366 milions).

Diferencial amb Espanya (milers €)

	Madrid	%
Criteri PIB		
Carreteres	3.405.196	166,7
Ferrocarrils	206.364	10,1
Ports	890.567	43,6
Aeroports	-1.835.392	-89,9
Inf.transport	2.666.734	130,6
Hidràuliques	2.175.966	106,5
Socials i altres	-2.800.247	-137,1
Total	2.042.453	100,0

d) El dèficit de la inversió del SPE a Barcelona en relació amb Madrid

Aquest patró d'inversions del SPE a l'àrea de Madrid és més propi d'una àrea urbana moderna que no el que caracteritza la mitjana espanyola. Donat que el nivell d'inversió del SPE a Madrid ha estat similar al del conjunt d'Espanya i que la província de Barcelona és també una àrea urbana amb nivells de població i activitat semblants als de Madrid, es compara a continuació els nivells d'inversió entre aquests dos àmbits.

Diferencial amb Madrid (milers €)

	Barcelona	%
Criteri PIB		
Carreteres	288.997	6,3
Ferrocarrils	256.137	5,6
Ports	-484.330	-10,5
Aeroports	1.427.148	31,0
Inf.transport	1.487.952	32,3
Hidràuliques	-119.595	-2,6
Socials i altres	3.241.642	70,3
Total	4.609.999	100,-

Així doncs, si en lloc d'utilitzar la mitjana espanyola prenem com a referència per Barcelona el patró de distribució dels programes d'inversió del SPE a Madrid, el dèficit d'inversió acumulat resultant és molt similar a l'anterior, i va dels 4.609 milions d'€ pel criteri de PIB als 5.717 milions d'€ segons el de població. Aquesta quantitat seria molt més elevada de no considerar com a greuge per Madrid la manca d'infraestructures portuàries.

De rebre Barcelona el mateix nivell d'inversió sobre PIB que Madrid, el diferencial en infraestructures de transport explica ara el 32% del dèficit total de la província. La causa fonamental ha estat la desigual inversió en aeroports entre aquests dos àmbits (1.427 milions d'€), que es tradueix en un dèficit inversor a la província de 1.488 milions d'€. En carreteres i ferrocarrils Barcelona registra també menors nivells d'inversió que Madrid, per valor de 545 milions d'€.

Però el programa que determina la major part del dèficit de Barcelona amb Madrid ha estat, amb 3.241 milions d'€, el de "Socials i altres". Sota aquest concepte hi ha els beneficis de la capitalitat de Madrid, en forma d'una lògica major inversió en ministeris i les seves dependències corresponents, però molt més discutible quan va referida a inversió en institucions i activitats culturals com museus, auditoris, etc., o determinats organismes reguladors de sectors productius.

Conclusions

Com a conclusió, es constata que el balanç inversor del SPE a Catalunya i Barcelona en aquests dotze anys ha estat deficitari, amb nivells d'inversió sempre inferiors al seu pes en PIB i població. En conseqüència, les carències històriques en dotacions d'infraestructures no tan sols continuen sense resoldre's, sinó que fins l'any 2002 s'han continuat agreujant.

Entre 1991 i 2002 la diferència entre la inversió del SPE a Espanya i Catalunya ha estat de 0,65 punts de PIB anuals, que representen un dèficit acumulat de 6.485 milions d'€. Per la província de Barcelona aquesta diferència ha estat de 0,81 punts de PIB que es tradueix en un dèficit de 6.329 milions d'€ per aquest àmbit.

Les infraestructures de transport expliquen més del 50% del dèficit amb Espanya, centrat en la baixa inversió en carreteres; el dèficit restant s'atribueix a les infraestructures hidràuliques (26%) i a "Socials i altres" (15%).

Pel que fa a Madrid, el SPE ha invertit en uns nivells semblants als de la mitjana espanyola però amb una distribució diferent, més pròpia d'una àrea urbana moderna. Donat que la província de Barcelona és també una àrea urbana amb nivells similars de població i activitat, es comparen aquests dos àmbits i es conclou que Barcelona té un dèficit acumulat d'inversió de 4.609 milions d'€.

Les infraestructures de transport expliquen una tercera part del dèficit total amb Madrid, però ara la partida principal és l'aeroport (31%) seguit de carreteres (6%) i ferrocarrils (6%). Però el component principal del dèficit de Barcelona ve explicat per les inversions associades a la capitalitat, a la cultura i la resta d'aspectes continguts a la partida "Socials i altres" (67%).